

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ: ΠΡΑΤΗΡΙΟΥ ΠΟΤΩΝ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΟΥΜΠΟΥΝΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΗΤΣΙΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ
ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΑΡΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ
-2017-

Περιεχόμενα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	- 4 -
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	- 5 -
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ.....	- 7 -
Κεφάλαιο 1 ^ο :Κλάδος Τροφίμων και Ποτών	- 8 -
1.1.Ιστορική αναδρομή τροφίμων και ποτών	- 8 -
1.2.Η Βιομηχανία τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα.....	- 12 -
1.2.1 Εγχώριες προκλήσεις και προβλήματα	- 15 -
1.2.2 Ευκαιρίες και αναπτυξιακές τάσεις	- 17 -
1.3. ΗΔιάρθρωση της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών	- 19 -
1.4.Η Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών σε βασικά Οικονομικά μεγέθη.....	- 20 -
1.5. Ευρωπαϊκή βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών	- 26 -
1.6. Χρηματοοικονομικά στοιχεία και απασχόληση του κλάδου Τροφίμων και Ποτών ..	- 31 -
1.7. Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας (Πρότυπα-Πιστοποιήσεις)-Φορείς	- 37 -
Κεφάλαιο 2 ^ο : Κλάδος αλκοολούχων και μη αλκοολούχων ποτών	- 56 -
2.1. Βασικά χαρακτηριστικά και οριοθέτηση του κλάδου των αλκοολούχων και μη αλκοολούχων ποτών	- 56 -
2.2. Κανάλια διανομής	- 59 -
2.3. Διαρθρωτικά στοιχεία	- 61 -
2.4. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ποτών 2013	- 64 -
2.5. Η επίδραση του κλάδου αναψυκτικών και άλλων μη αλκοολούχων ποτών στην ελληνική οικονομία	- 71 -
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	- 73 -
Κεφάλαιο 3 ^ο : Μελέτη Περίπτωσης Πρατηρίου Ποτών Εταιρεία «Βάκχος Διανομές Ποτών»- 74 -	
Executive Summary	- 74 -
3. Αναλυτική Περιγραφή Της Αγοράς	- 75 -
3.1.Τμηματοποίηση της αγοράς.....	- 75 -
3.2.Στρατηγική τμηματοποίηση πελατών	- 77 -
3.3.Ανάλυση κλάδου - Ανταγωνιστών.....	- 78 -
Κεφάλαιο 4 ^ο : Αναλυτική Περιγραφή Της Επιχείρησης (Εσωτερική Ανάλυση).....	- 80 -
4.1. Ιδιοκτησία της επιχείρησης	- 80 -
4.2. Ιστορία της επιχείρησης	- 81 -
4.3. Περιγραφή του κλάδου	- 82 -
4.4. Προϊόντα/ Υπηρεσίες	- 84 -
4.5. Θέση της επιχείρησης	- 85 -

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

4.6. Ανθρώπινο Δυναμικό	- 86 -
Κεφάλαιο 5 ^ο : Περίληψη Στρατηγικής Και Εφαρμογής.....	- 89 -
5.1. Στρατηγική και πλάνο Μάρκετινγκ	- 89 -
5.2. Πρόβλεψη πωλήσεων	- 91 -
Κεφάλαιο 6 ^ο : Οικονομικό Πλάνο	- 92 -
6.1. Κύριες Υποθέσεις	- 92 -
6.2. Ισολογισμός.....	- 93 -
6.3. Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.....	- 94 -
6.4. Ανάλυση χρηματοροών.....	- 99 -
6.5. Ανάλυση Break-Even	- 104 -
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	- 105 -
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	- 108 -
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	- 110 -

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Πρώτα απ' όλα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον επιβλέποντα Καθηγητή μας και Καθηγητή Εφαρμογών του τμήματος, κύριο Παπαρηγορίου Άρη, για την καθοδήγηση και τις πολυτιμες συμβουλές του καθ' όλη την διάρκεια εκπόνησης της παρούσας πτυχιακής μας. Η εμπιστοσύνη που μας έδειξε καθώς και η συνολικότερη βοήθεια του ήταν καθοριστικοί παράγοντες για την ολοκλήρωση της πτυχιακής μας εργασίας.

Σε πιο προσωπικό επίπεδο, θα θέλαμε να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας στις οικογένειες μας και κυριώς στους γονείς μας, Παναγιώτη και Αγγελική, Βαγγέλη και Βιβή, για την αμέριστη συμπαράστασή και αγάπη όλα αυτά τα χρόνια.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους φίλους μας, Ειρήνη, Μάκη, Εύη και Νίνα που ήταν δίπλα μας στα δύσκολα και μας έδιναν δύναμη να συνεχίσουμε

*«Αν αποσυνθέσεις την Ελλάδα, στο τέλος θα δεις να σου απομένουν μια ελιά, ένα αμπέλι
κι ένα καράβι. Που σημαίνει: με άλλα τόσα την ξαναφτιάχνεις.»*

Οδυσσέας Ελύτης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η χρηματοπιστωτική κρίση ξεκίνησε από την αμερικανική αγορά, την καρδιά του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η κατάρρευση της εταιρείας Lehman Brothers στις 15 Σεπτεμβρίου του 2008 ήταν η αρχή της αποσταθεροποίησης του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το σύστημα εισήλθε σε μια φάση οξείας ύφεσης, κακής λειτουργίας των πιστωτικών αγορών, υποτίμησης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, γενικευμένης απειλής της σταθερότητας του τραπεζικού τομέα και αποστροφής στην ανάληψη κινδύνου. Η κρίση επηρέασε γρήγορα το εμπόριο, τις επενδύσεις, την κατανάλωση, τις θέσεις εργασίας και το βιοτικό επίπεδο περνώντας γρήγορα στην πραγματική οικονομία των Ηνωμένων Πολιτειών. Η άνοδος των επιτοκίων, η ραγδαία αύξηση των τιμών του πετρελαίου καθώς και των τροφίμων από τα μέσα του 2007 ήταν κάποιες από τις επιπτώσεις της κρίσης. Όλα αυτά είχαν ως συνέπεια την έξαρση των πληθωριστικών πιέσεων και την επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας και ειδικότερα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ελληνική οικονομία δεν άργησε να γίνει αποδέκτης των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, σε καμία περίπτωση όμως η κρίση δεν μπορεί να αποτελέσει την αιτία για τα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας διότι μια τέτοια εκτίμηση και αντίληψη θα ήταν σαφώς λανθασμένη και παραπλανητική. Η πραγματικότητα είναι ότι με αφορμή τη διεθνή κρίση ήρθαν στην επιφάνεια οι δομικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας και φανερώθηκαν χρόνια προβλήματα που σχετίζονται με την υπερχρέωση του ελληνικού δημοσίου και την αδυναμία ελέγχου του όλου και μεγαλύτερου και διογκούμενου χρέους. Όλο αυτό είχε ως άμεση συνέπεια τον κλονισμό της αξιοπιστίας της Ελλάδας στις διεθνείς αγορές, τον περιορισμό των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων, κάτι που οφείλεται κατά κύριο λόγο στον υπερδανεισμό και την υπερκατανάλωση του δημοσίου τομέα που επηρέασε και παρακίνησε σε υπερκατανάλωση και τον ιδιωτικό, επηρεάζοντας σημαντικά την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα, δημιουργώντας σοβαρά και χρόνια ελλείμματα. Με την διόγκωση του δημοσίου χρέους η χώρα πλέον άρχισε να στηρίζεται σε έκτακτες και εν μέρει υποχρεωτικές δανειακές συμβάσεις προσφεύγοντας στο ΔΝΤ, στη ΕΚΤ και στην ΕΕ με σκοπό να μην οδηγηθεί σε στάση πληρωμών και ταυτόχρονα υιοθέτησε ένα πολύ αυστηρό πρόγραμμα δημοσιονομικής πολιτικής.

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάλυση του κλάδου της μεταποίησης τροφίμων και ποτών, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και η συμβολή τους στην οικονομική δραστηριότητα των παραπάνω γεωγραφικών περιοχών. Στη συνέχεια θα μελετηθεί η περίπτωση των πρατηρίων ποτών.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Κεφάλαιο 1^ο:Κλάδος Τροφίμων και Ποτών

1.1. Ιστορική αναδρομή τροφίμων και ποτών

«Η δύναμη της τροφής φτάνει στα κόκαλα και σε όλα τα μέρη τους»

Ιπποκράτης: Περί τροφής, 7.

Ως **τρόφιμο** ορίζεται γενικά κάθε υλικό ή ουσία που άμεσα ή έμμεσα (κατόπιν επεξεργασίας) χρησιμοποιείται για τη διατροφή του ανθρώπου. Στην τεχνική ορολογία τα τρόφιμα συνηθίζεται να διαχωρίζονται από τα ποτά (π.χ. Κώδικας Τροφίμων και Ποτών), αλλά συχνά για λόγους συντομίας στην έννοια των «τροφίμων» συμπεριλαμβάνονται και τα ποτά.

Από την αρχαιότητα ήδη διαφαίνεται η σημαντικότητα της διατροφής, εφόσον θεωρείτο ότι εξαιτίας της παρέχεται η διαύγεια του πνεύματος, η καλή σωματική κατάσταση, αλλά και η πρόληψη των χρόνιων νοσημάτων. Αυτό καταδεικνύεται και μέσα από τη λατινική ρήση «Νους υγιής εν σώματι υγιεί» που διατύπωσε ο σατιρικός ποιητής Ιούνιος Ιουβενάλης και χρησιμοποιήθηκε από τους Αρχαίους Έλληνες. Κατά την αρχαιότητα φιλόσοφοι, γιατροί, φυσιδίφες και γυμναστές ασχολήθηκαν με τη διατροφή και τη σχέση της με την υγεία, γράφοντας σημαντικά έργα, μεγάλος αριθμός των οποίων σώζονται μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα λοιπόν με τις απόψεις των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, η σχέση μεταξύ διατροφής και υγείας είναι στενή και αμοιβαία. Αυτό αποτέλεσε εφαλτήριο για αρκετούς γιατρούς αλλά και φιλόσοφους να διατυπώσουν διάφορους κανόνες διατροφής για υγιείς και ασθενείς, αθλητές, παιδιά και ηλικιωμένους.

Ο Ιπποκράτης υποστήριξε ότι «Εκείνο που διατηρεί την υγεία είναι ισομερής κατανομή και ακριβής μεξίη μέσα στο σώμα των δυνάμεων (= ισονομία) του ξηρού, του υγρού, του κρύου, του γλυκού, του πικρού, του ξινού και του αλμυρού. Την Αρρώστια την προκαλεί η επικράτηση του ενός (=μοναρχία). Η θεραπεία επιτυγχάνεται με την αποκατάσταση της διαταραχθείσας ισορροπίας, με τη μέθοδο της αντίθετης από την πλεονάζουσα δύναμη». Επίσης, είναι γνωστή και η έκφραση του «Ας γίνει η τροφή το φάρμακο μας, και το φάρμακο μας η τροφή μας».

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Από την άλλη πλευρά, ο οίνος φαίνεται να συνδέεται με τον άνθρωπο ανά τους αιώνες, ενώ κατέχει περίοπτη θέση σε πολλούς πολιτισμούς και θρησκείες ως μοναδικό ποτό, αρμονικά συνδεδεμένο με το μέτρο, την καλή σωματική και ψυχική κατάσταση, τον ισορροπημένο τρόπο ζωής και την μακροζωία. Σύμφωνα με τον Ιπποκράτη, πατέρα της ιατρικής, το ποτό είναι θαυμαστά κατάλληλο για τον άνθρωπο – τόσο για τον υγιή όσο και τον άρρωστο - μόνο όμως όταν χορηγείται με μέτρο ανάλογα με την κράση του.

Πολλοί είναι δε αυτοί οι οποίοι χαρακτηρίζουν το κρασί, ως «το γάλα της ζωής», επειδή ενισχύει την διανοητική, την φυσική και την ψυχική κατάσταση του ανθρώπινου οργανισμού, κάτι στο οποίο συμβάλλουν κατά πολύ όλα τα θρεπτικά συστατικά από τα οποία αποτελείται.

Ήδη, από την εμφάνιση του πρώτου πολιτισμού, που ουσιαστικά παρατηρήθηκε ότι άρχισε από το Πάνθεον, φαίνεται ότι ξεκίνησε και η κατανάλωση του κρασιού. Το κρασί για εμάς τους Έλληνες, εκτός του ότι συμπεριλαμβάνεται στα πέντε βασικά στοιχεία της διατροφής μας μαζί με το νερό, το αλάτι, το λάδι και τα δημητριακά συνδέθηκε στενά τόσο με τον πολιτισμό όσο και με τη θρησκεία μας.

Η αμπελουργία γενικότερα και ειδικότερα το κρασί πιστεύεται ότι έγιναν γνωστά στους Έλληνες μέσω της επιρροής τους από τους Αιγύπτιους και τους Φοίνικες, λόγω της ανάπτυξης εμπορικών σχέσεων που είχαν μεταξύ τους. Ωστόσο, στην Ελλάδα, εξαπλώθηκε πολύ γρήγορα η καλλιέργεια της αμπέλου και η παραγωγή του κρασιού, καθώς από την αρχαιότητα κιόλας, υπήρχαν πολλά νομίσματα με εντυπωμένες απεικονίσεις σταφυλιών στην μια μεριά και τον Θεό Διόνυσο στην άλλη μεριά. Πιθανότατα, βέβαια, ο Ελληνικός λαός, να γνώρισε το κρασί και την οινοποιία, περί το 1700 π.Χ. Σύμφωνα, με πολλούς ερευνητές, φαίνεται ότι η άμπελος προέρχεται από την Θράκη, καθώς όπως υποστηρίζεται άλλωστε, η λατρεία του Θεού Διονύσου, ήταν θρακικής-μικρασιατικής καταγωγής (Βέκιος, Κούκης, Τσακίρης, 2001).

Παρ' όλα αυτά, δεν υπήρξαν ρόδινες όλες οι περιόδους της ελληνικής ιστορίας για το κρασί. Πέρασε από πολλές περιπέτειες, από μεσουρανήματα και διωγμούς, μέχρι να φτάσει στη σημερινή του θέση (Ίδρυμα Φανή Μπουτάρη). Οι ευνοϊκές κλιματολογικές και εδαφολογικές συνθήκες επέτρεψαν την ευρεία διάδοση της καλλιέργειας της αμπέλου από πολύ νωρίς, γι' αυτό και η σχέση των «αρχαίων» με το

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

κρασί είναι γνωστή και πολυσυζητημένη. Η άμπελος και το κρασί αποτελούν τα πιο ιερά σύμβολα του Χριστιανισμού και ενώνουν τη βιβλική με την ελληνική παράδοση. Έπειτα έρχεται ο Μεσαίωνας όπου το κρασί είναι δώρο Θεού και «ευφραίνει την καρδίαν του ανθρώπου». Παρουσιάζεται ως πολύτιμο αγαθό, φάρμακο ψυχών και σωμάτων και όταν πίνετε με μέτρο συμβάλλει στην τόνωση του οργανισμού, η κατάχρησή του όμως αποτελεί έκτροπο και ακολασία. Με την έξαρση του εμπορίου εκείνη την εποχή, τα κρασιά είχαν μεγάλη φήμη και πωλούνταν σε ειδικούς αμφορείς για να διατηρείται η ποιότητά τους. (Θανασουλόπουλος, 2005)

Οι έλληνες ήταν πάντα κατ' εξοχήν κοινωνικά όντα, που επιζητούσαν την καλή κουβέντα, την φιλική συντροφιά, την ευτραπεία, το λιανοτράγουδο και γενικότερα το ευ ζην. Αυτός ήταν και ο λόγος που άρχισαν να οργανώνονται τα συμπόσια, όπου κατά τους ιστορικούς χρόνους αναπτύχθηκαν σε οργανωμένο και χαρακτηριστικό θεσμό, με καθορισμένη εθιμοτυπία και κανονισμούς.

Συμπόσιο, όπως το λέει και η ίδια η λέξη σημαίνει «πίνουμε μαζί». Καθώς η συναναστροφή δεν βασιζόταν σε συγγενικούς δεσμούς ή σε κοινωνικές εξαρτήσεις, μέσω της ισότητας και της φιλίας τα συμπόσια εξελίχθηκαν σε πραγματική απόλαυση του κρασιού και σε συντροφική διασκέδαση.

Το αττικό συμπόσιο αποτελείτο από δύο αυτοτελή μέρη: το δείπνο που διαρκούσε λίγη ώρα, χωρίς πολλές συνομιλίες και απολαύσεις, και τον πότο που ήταν διανθισμένος με ποικίλη ψυχαγωγία και αποτελούσε το κύριο μέρος του συμποσίου. Κατά τη διάρκεια του ποτού, οι καλεσμένοι πίνανε κεκραμένο οίνο (κρασί) και μιλούσαν επάνω σ' ένα θέμα που είχε αποφασιστεί από κοινού.

Από τα συμπόσια, που είναι βέβαια λιγότερο γνωστά από το αθάνατο πρότυπό τους μεγάλο ενδιαφέρον για τη μελέτη των οίνων της αρχαιότητας παρουσιάζει το έργο "Δειπνοσοφιστές του Αθηναίου. Οι συμπότες γνωρίζουν πολύ καλά τα δώρα του Διονύσου και δίνουν πληροφορίες πολύτιμες για τις ιδιότητες και τον τρόπο παρασκευής τους τα ονόματα των μεγάλων οίνων της αρχαιότητας και τους χαρακτήρες τους, τα αγγεία του πότου και τη δίψα των συγχρόνων τους. Κι ακόμη γίνονται αυτό το συμπόσιο, αναφορές γεμάτες ποίηση και αγάπη για το Διόνυσο και το Θεϊκό του δώρο:

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

«Ω πάσι τοις φρονούσι προσφιλέστατε Διόνυσε και σοφώταθ' ως ήδύς τις είνος τον ταπεινόν μέγα φρονείν ποιείς μόνος, τον τας οφρύς αίροντα συμπίθεις γελά, τον τ' ασθενή τολμάν τι, τον δειλόν θρασύν».

(Ω εσύ, ο πιο αγαπητός σε όλους τους ανθρώπους με φρόνηση και ο πιο σοφός, πόσο γλυκός είσαι, Διόνυσε. Εσύ που τον ταπεινό τον κάνεις να σκέφτεται τα μεγάλα τον συνοφρυωμένο τον κάνεις να γελά τον αδύναμο να τολμάει, το δειλό θαρραλέο). (Κουράκου-Δραγώνα, σελ. 38, 2000.)

Ο οίνος θεωρείται «θεϊκό δώρο», από τον Θεό Διόνυσο και συσχετίζεται με τον πολιτισμό και τη ζωή κάθε έλληνα. Μέσα από τον οίνο προσφέρεται στους θνητούς η αθανασία. Στην αρχαιότητα ο Θεός Διόνυσος, αποτελούσε τον κατεξοχήν Θεό του γλεντιού, του κεφιού, της χαράς, του αμπελιού, του οίνου και του θεάτρου. Ο Διόνυσος προσέφερε στους πιστούς αυτό που κανένας άλλος Θεός του ελληνικού Πανθέου δεν είχε υποσχεθεί: την αιώνια σωτηρία. Και η Ελλάδα στάθηκε άξια της αιώνιας σωτηρίας και κέρδισε την αθανασία, χάριν στους ποιητές, τους φιλόσοφους, τους γλύπτες και τους ζωγράφους της, που δεν ξέφυγαν από την επίδραση της διονυσιακής λατρείας, από την οποία και άντλησαν ανεκτίμητους θησαυρούς έμπνευσης.

Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτή η σημαντικότητα που δινόταν από την αρχαιότητα κιάλας στην διατροφή και το ποτό, όπου μέχρι τις μέρες μας διαμορφώνει ένας από τους σημαντικότερους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, αυτόν της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών.

1.2. Η Βιομηχανία τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα

‘Εκατό χρόνια συμπληρώθηκαν από τη δημιουργία των πρώτων οργανωμένων μονάδων παραγωγής ειδών διατροφής στην Ελλάδα’¹.

Σύμφωνα με τους Ε. Χεκίμογλου και Ε. Ρούπα, όσο και από μελέτες του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) καταδεικνύεται ότι ο βασικός λόγος ανάπτυξης της βιομηχανίας της διατροφής ήταν η αύξηση του πληθυσμού και, κατά συνέπεια, της ζήτησης. Κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου η βιομηχανία τροφίμων κατείχε την δεύτερη θέση στο σύνολο της ελληνικής μεταποίησης μετά την κλωστοϋφαντουργία, ενώ αρχίζει να αναπτύσσεται από τα μέσα της δεύτερης δεκαετίας του 20ου αιώνα και μέχρι τα τέλη του ίδιου αιώνα είχε κατακτήσει τα πρωτεία με τάσεις περαιτέρω ανόδου.

Η ελληνική βιομηχανία τροφίμων και ποτών αποτελεί σταθερά και αμετάκλητα έναν από τους πιο σημαντικούς κλάδους του δευτερογενή τομέα της ελληνικής οικονομίας. Συνιστά και μια από τις κινητήριες δυνάμεις της εγχώριας μεταποίησης ο ρόλος της οποίας είναι θεμελιώδης για την γενικότερη ελληνική οικονομία και ειδικότερα για την μεταποιητική βιομηχανία της χώρας μας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι εξελίξεις γύρω από αυτήν να επηρεάζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό το σύνολο της ελληνικής παραγωγής και να διατηρεί ακόμα σε περιόδους κρίσης και ύφεσης τις προϋποθέσεις για να διαδραματίζει τον κυρίαρχο ρόλο για την ελληνική οικονομία. Ο κλάδος αυτός χαρακτηρίζεται από δυναμικότητα, εξωστρέφεια και ανταγωνιστικότητα με πολύ σημαντικές επενδύσεις τόσο στην στα Βαλκάνια όσο και σε ολόκληρη την Ευρώπη, μετά από την Ελλάδα. Τα χαρακτηριστικά του κλάδου στην Ελλάδα επηρεάζουν τη πορεία της οικονομίας εντός των συνόρων σε ότι σχετίζεται με τον αριθμό των επιχειρήσεων, τη συμβολή στην απασχόληση και το ΑΕΠ. Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και από το γεγονός ότι ο κλάδος μέχρι και το 2011 διατήρησε τάσεις ανόδου, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις που επέστησαν σημαντικές μειώσεις στις πώλησης και στην παράγωγη τους.

Τόσο στην Ευρώπη, όσο και στην Ελλάδα ο κλάδος χαρακτηρίζεται θεμελιώδης. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα ο κλάδος είναι δυναμικός και ιδιαίτερα ανταγωνιστικός με ιδιαίτερες επενδύσεις και επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια

¹ <http://www.europeanbusiness.gr/page.asp?pid=811>

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

και σε όλη την Ευρώπη. Οι δυνατότητες ανάπτυξης του κλάδου είναι μεγάλες και προβλέπεται να παίξουν σημαντικό ρολό στη τόνωση της ελληνικής οικονομίας, κυρίως μέσω των Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ)².

Αυτό μπορεί να γίνει άμεσα αντιληπτό αν αναλογιστεί κανείς ότι ο συγκεκριμένος κλάδος συγκεντρώνει το 25% του κύκλου εργασιών της μεταποίησης, το 24% της απασχόλησης, το 25% της προστιθέμενης αξίας σχεδόν και το 25% επίσης επί του συνολικού επενδεδυμένου κεφαλαίου. Κατά την τελευταία δεκαετία όπου η ελληνική αγορά τροφίμων και ποτών παρουσίασε σημαντική βελτίωση και δυναμική ανάπτυξη, οι ξένες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτήν κατάφεραν να σημειώσουν σημαντική ανάπτυξη και οι ίδιες και να αποκτήσουν πρόσβαση στις όλο και αναπτυσσόμενες αγορές της Ανατολικής Μεσογείου αλλά και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης εξίσου λόγω της γεωγραφικής θέσης της χώρας μας. Και οι ελληνικές επιχειρήσεις όμως στον κλάδο των τροφίμων και αποτελούν τους βασικούς εξαγωγείς με πωλήσεις που τα έσοδά τους ανέρχονται στα 2 δισεκατομμύρια ευρώ και διατηρούν το 20 % των συνολικών πωλήσεων από εξαγωγές.

Η εξωστρέφεια είναι ένα από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της ελληνικής βιομηχανίας τροφίμων και ποτών γιατί συνδέεται άμεσα με την ποιότητα του προϊόντος και της προώθησης μέσω οργανωμένων ενεργειών ώστε το ελληνικό brand name να καταστεί ευρέως γνωστό. Η προβολή λοιπόν των ελληνικών προϊόντων έχει να κάνει με τον συντονισμό και την συνεργασία των εκπροσώπων του κλάδου με σκοπό να συμβάλλουν στη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της προσπάθειας της προβολής αλλά είναι και άμεσα συνδεδεμένη με την σωστή επιλογή της εκάστοτε στρατηγικής η οποία πρέπει να χαρακτηρίζεται από μακροχρόνιο σχεδιασμό και σταθερότητα υλοποίησης. Γίνεται φανερό πως η βιομηχανία τροφίμων και ποτών θα πρέπει να αποσκοπεί στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της και να επικεντρώνεται στην ενίσχυση του ανθρώπινου παράγοντα και δυναμικού ο οποίος θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από εμπειρία, γνώση του αντικειμένου, να έχει υψηλό βαθμό εξειδίκευσης και να ενσωματώνει γνώσεις και προσόντα. Τα ανωτέρω στοιχεία γίνονται πολύ σημαντικά αν αναλογιστεί κανείς τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία που οδηγούν σε εξελίξεις σε όλα τα στάδια παραγωγής και διάθεσης στο χώρο των τροφίμων και των

²http://oceanis.lib.teipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2336/log2013_00016.pdf?sequence=1

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

ποτών οπότε γίνεται απαραίτητο το ανθρώπινο δυναμικό που το αποτελεί να είναι εξαιρετικά ευέλικτο και να ανταποκρίνεται στη ταχύτατη μεταβολή και να διακρίνεται από γρήγορη και και ταχεία προσαρμογή.

Βασικές αγορές για τα ελληνικά προϊόντα αποτελούν η Γερμανία, η Ιταλία, η Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι ΗΠΑ. Σήμερα, η Ελλάδα προσφέρει πολλαπλά οφέλη σε σημαντικό αριθμό πολυεθνικών επιχειρήσεων. Επιχειρηματικοί κολοσσοί, όπως Nestlé, Coca Cola, Kraft Foods, Barilla, Cadbury, και General Mills παρασκευάζουν στην Ελλάδα ευρεία γκάμα προϊόντων, τα οποία γίνονται άμεσα αποδεκτά τόσο στην εγχώρια, όσο και στις γειτονικές περιφερειακές αγορές. Σημαντικό πλεονέκτημα αποτελεί το γεγονός ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις τροφίμων και ποτών έχουν αναπτύξει εκτενές και δυναμικό δίκτυο πωλήσεων και διανομής στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Κύρια προϊόντα εξαγωγής αποτελούν τα λαχανικά, τα φρούτα, το ελαιόλαδο, τα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα φρέσκα θαλασσινά, οι κομπόστες φρούτων, οι ελιές, οι σταφίδες, το κρασί και τα προϊόντα τομάτας. Η Ελλάδα προσφέρει σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες για δημιουργία προστιθέμενης αξίας σε πολλές κατηγορίες προϊόντων, ιδίως όσο αυξάνεται διεθνώς το ενδιαφέρον για προϊόντα υγιεινής διατροφής, σνακ και προ-μαγειρεμένα γεύματα. Οι συνταγές με μέλι και ξηρούς καρπούς, τα ζυμαρικά, οι μαρμελάδες, καθώς και τα προϊόντα θαλασσινών και κρέατος παρουσιάζουν επίσης σημαντικές προοπτικές.

Οι στόχοι της Βιομηχανίας Τροφίμων, σύμφωνα με το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), είναι:

- η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με μεγαλύτερη εξωστρέφεια, με διαφάνεια και με την διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας,
- η σταθερή και υψηλή ποιότητα και ασφάλεια των προϊόντων, κάτι που επιτυγχάνεται με σκληρή δουλειά στην έρευνα και τεχνολογία, καθώς και στην παραγωγή και διανομή των προϊόντων,
- η διατήρηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στα προϊόντα και στο όνομα της βιομηχανίας, που αποτελεί και το σημαντικότερο κεφάλαιό της,
- ο μακροπρόθεσμος σεβασμός στο περιβάλλον και η αναγνώριση της κοινωνικής ευθύνης.

1.2.1 Εγχώριες προκλήσεις και προβλήματα

Ακριβώς επειδή ο κλάδος τροφίμων και ποτών είναι υψίστης σημασίας για την ελληνική οικονομία, αντιμετωπίζει μια σειρά από διεθνείς προκλήσεις που σχετίζονται με τον ανταγωνισμό, αλλά και διάφορα προβλήματα που πηγάζουν από την ελληνική πραγματικότητα, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια.

Οι έντονες αλλαγές, σε κοινωνικούς θεσμούς, οικονομικά ζητήματα, τεχνολογικές εξελίξεις που διαδραματίζονται σε διεθνές επίπεδο, ο κλάδος έχει να αντιμετωπίσει μια σωρεία προβλημάτων που παρουσιάζονται πιο κάτω, όπως παρουσιάστηκαν από τον IOBE³:

- Οι αλλαγές που δημιουργεί η οικονομική συγκυρία και η οποία επιδρά έντονα στις καταναλωτικές συνήθειες και στα εισοδήματα των καταναλωτών.
- Η πτώση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών, έχει οδηγήσει τους καταναλωτές στην επιλογή προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας από τα επώνυμα προϊόντα.
- Η μειωμένη ρευστότητα που αντιμετωπίζουν αρκετές επιχειρήσεις και η μείωση των χρηματοδοτήσεων από της τράπεζες έχουν επιφέρει εξάντληση των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων και χαμηλή κινητικότητα του χρήματος.
- Το ανεπαρκές θεσμικό πλαίσιο και οι επισφαλείς απαιτήσεις σε σχέση με την αναποτελεσματική δημόσια διοίκηση, έχουν κατά πολύ χειροτέρευση το κλίμα για εμπορικές συναλλαγές.
- Οι μειωμένες επενδύσεις, τα προβλήματα μεταφοράς και τα χαμηλά όρια πιστώσεων που δίνουν οι ξένοι προμηθευτές έχουν δημιουργήσει αρκετές δυσκολίες στην παράγωγή των προϊόντων και έχουν αυξήσει το κόστος παράγωγής τους.⁴

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος περιγράφηκαν επιγραμματικά πιο πάνω, ωστόσο οι **προκλήσεις** που αντιμετωπίζει είναι ποικίλες και πολυάριθμες. Μερικές από αυτές αναφέρονται παρακάτω:

- οι μεγάλες διακυμάνσεις των τιμών στις διεθνείς αγορές τροφίμων,
- η αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης για τρόφιμα,

³ http://iobe.gr/docs/research/RES_05_B_04112011REP_GR.PDF

⁴ http://iobe.gr/docs/research/RES_05_B_04112011REP_GR.PDF

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- η άνοδος των αναδυόμενων οικονομικών που αυξάνουν τα μερίδια αγοράς παγκοσμίως,
- η συνεπαγόμενη εντατικοποίηση του ανταγωνισμού,
- τα προβλήματα της γεωργικής παραγωγής και
- η μείωση των διαθέσιμων φυσικών πόρων.
- οι αυξημένες καταναλωτικές απαιτήσεις αναφορικά με την ασφάλεια και ποικιλομορφία των προϊόντων τροφίμων,
- οι ανάγκες της βιωσιμότητας και της περιβαλλοντικής προστασίας, οι οποίες επιβάλλουν νέα παραγωγικά και αναπτυξιακά πρότυπα.
- οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, σε συνδυασμό με τη βελτίωση της ποιότητας και ποσότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου, διαμορφώνουν νέες συνθήκες παραγωγής, διάθεσης, εμπορίας και ανταγωνισμού.

Σε κάθε περίπτωση, δεν πρέπει να παραμείνει εκτός συζήτησης η υψηλή μεταβλητότητα των τιμών των τροφίμων σε διεθνές επίπεδο. Η αύξηση της διαφάνειας της αγοράς, της αποτελεσματικότερης πληροφόρησης των παραγωγών και αγοραστών, της βελτίωσης του ρυθμιστικού πλαισίου και της βελτίωσης της παραγωγικότητας διαμέσου της ανάπτυξης πολιτικών για τα καύσιμα (FAO, 2011).

Τέλος, σε εθνικό επίπεδο, η κυβέρνηση θα πρέπει να μεριμνήσει για τη δημιουργία μιας ενιαίας πολιτικής για την αγορά των τροφίμων, σε σχέση με την παραγωγική και την εφοδιαστική αλυσίδα. Η ενίσχυση των καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων, το έντονο μάρκετινγκ στο εξωτερικό των εξαιρετικών τοπικών προϊόντων, και η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων για τη χρήση νέων τεχνολογιών, είναι μονό μερικές κινήσεις που πρέπει να κάνει η κάθε κυβέρνηση.

1.2.2 Ευκαιρίες και αναπτυξιακές τάσεις

Ο κλάδος φαίνεται να κρατεί καλά κατά τη περίοδο της ύφεσης, χωρίς ωστόσο να μην έχει υποστεί μειώσεις. Παρόλο, που η οικονομική συγκυρία είναι δυσμενής, η ανάγκη για προϊόντα υγιεινής διατροφής, δίνει στο κλάδο μια νέα αναπτυξιακή τροπή. Η αυξημένη κατανάλωση ελαιόλαδου σε παγκόσμια κλίμακα θα λέγαμε ότι αποτελεί μία εξαιρετικά σημαντική ευκαιρία για τον κλάδο. Το 2012 εκδόθηκε μια έκθεση για τον κλάδο τροφίμων-ποτών στην Ελλάδα. Οι κύριοι λόγοι προσέλκυσης των ξένων επενδυτών σύμφωνα με την έκθεση αυτή παρουσιάζονται παρακάτω⁵:

- Το σχετικά χαμηλό λειτουργικό κόστος
- Η αφθονία πρώτων υλών
- Η παραγωγή σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο.
- Ο υψηλός βαθμός προσβασιμότητας στις αναδυόμενες αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης
- Η εξοικείωση των Ελλήνων καταναλωτών με τα διεθνή διατροφικά πρότυπα
- Το καταρτισμένο και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό
- Η διεθνής τάση για διατροφή βασισμένη στα μεσογειακά διατροφικά χαρακτηριστικά
- Η ανάπτυξη των μεσογειακών και βιολογικών προϊόντων, καθώς και των προϊόντων ΠΟΠ, όπως η φέτα, η σπιρουλίνα και η μαστίχα Χίου.
- Η ανάπτυξη των μεσογειακών ποτών, όπως είναι το τσίπουρο, η τεντούρα, το ούζο και το ρακόμελο.

Τέλος σε σχέση πάντα με τον υποκλάδο των ποτών, κυρίως αναπτυξιακός πυλώνας του κλάδου είναι η αγορά της μύρας. Αλλά προϊόντα που μπορούν να αποφέρουν έσοδα είναι το ούζο και το τσίπουρο. Όσον αφορά στη μύρα διαφαίνονται προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης επειδή είναι σχετικά φθηνότερη από τα αλλιά ποτά είναι πιο ανταγωνιστική και η εγχώρια παραγωγική βάση είναι αρκετά

⁵ <http://www.hrima.gr/article.asp?view=1242&ref=1236>

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

μεγάλη, υπάρχει πληθώρα σημείων διάθεσης και αυξημένος βαθμός προσβασιμότητας, ενώ οι εγχώριες συνθήκες παραγωγής είναι αρκετά ευνοϊκές⁶.

⁶ <http://www.icap.gr/Default.aspx?id=8447&nt=146&lang=1>

1.3. ΗΔιάρθρωση της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών

Έτσι όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα η ελληνική οικονομία και συγκεκριμένα ο αγροδιατροφικός τομέας αποτελείται από τρεις διακριτούς τομείς οι οποίοι συνδέονται άμεσα μεταξύ τους. Είναι ο πρωτογενής, ο δευτερογενής και ο τριτογενής τομέας. Στην πρώτη κατηγορία κατατάσσεται η αγροτική παραγωγή, είτε αυτό αφορά την παραγωγή τελικών προϊόντων επί του συνόλου των τροφίμων είτε αναφέρεται σε πρώτες ύλες για μεταποιημένα τρόφιμα. Στον δευτερογενή τομέα περιλαμβάνονται η επεξεργασία, μεταποίηση, τυποποίηση και διακίνηση τροφίμων που ενδέχεται να αφορά προϊόντα στην τελική τους μορφή αλλά και προϊόντα στην ημιτελή τους μορφή που προορίζονται για επιπλέον επεξεργασία από βιομηχανίες τροφίμων που ασχολούνται με την μεταποίηση. Ο τρίτος και τελευταίος τομέας αφορά στη διάθεση των τελικών προϊόντων και στην εμπορία τροφίμων τόσο μέσα από το χονδρεμπόριο όσο και στις αγορές λιανικής πώλησης. Αν αναλογιστεί κανείς ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους συγκεκριμένους αυτούς τομείς στην Ελλάδα ξεπερνάει το 1 εκατομμύριο σε αριθμό στις οποίες επιχειρήσεις απασχολούνται πάνω από το διπλάσιο αριθμό ατόμων, είτε που εργάζονται σε αυτές είτε που συνδέονται έμμεσα, τότε κανείς αντλαμβάνεται αμέσως τη σημασία του αγροδιατροφικού τομέα για τη χώρα. Λαμβάνοντας υπόψιν τα δεδομένα αυτά είναι πολύ σημαντικό να σημειωθεί η προστιθέμενη αξία των προαναφερθέντων τομέων και κυρίως σε ότι αφορά το κομμάτι της μεταποίησης. Καθώς εξελίσσεται η παρούσα εργασία θα επικεντρωθούμε στον τριτογενή τομέα του κλάδου τροφίμων και ποτών και συγκεκριμένα σε αυτόν της μεταποίησης.

1.4.Η Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών σε βασικά Οικονομικά μεγέθη

Ένας από τους μεγαλύτερους και σημαντικότερους τομείς της ελληνικής μεταποίησης είναι η βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών, η οποία αντιπροσωπευεί στην Ελλάδα ένα από τα πιο βαρυσήμαντα τμήματα του δευτερογενούς τομέα της εγχώριας οικονομίας. Τόσο στην Ελλάδα όσο και στις Βαλκανικές χώρες αλλά και σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή αγορά ο κλάδος τροφίμων και ποτών αποτελεί ίσως τον πιο ανταγωνιστικό και δυναμικό κλάδο, με πολύ σημαντικές επενδυτικές δράσεις αλλά και εμπορικές δραστηριότητες. Ο κλάδος αυτός έχει μια ιδιαιτερότητα και αυτή εντοπίζεται στο γεγονός ότι αποτελείται από μεγάλο αριθμό παραγωγικών επιχειρήσεων οι περισσότερες εκ των οποίων αφορούν επιχειρήσεις μικρού μεγέθους με χαμηλή παραγωγικότητα, λίγες αλλά μεγάλες επιχειρήσεις που προσφέρουν μεγάλη ποικιλία προϊόντων λόγω της οργάνωσής τους. Ο κλάδος αυτός εμπεριέχει και εταιρείες που ασχολούνται αποκλειστικά και μόνο με τις εισαγωγές.

Το 2009 ήταν μια πολύ σημαντική χρονιά για τον κλάδο τροφίμων και ποτών. Ο κλάδος βίωσε μια πολύ σημαντική ύφεση με την έναρξη των χρηματοοικονομικών επιπτώσεων μετά την ύφεση και αυτό επηρέασε τα σημαντικότερα μεγέθη των επιχειρήσεων δηλ. τις πωλήσεις, την παραγωγή, τις επενδύσεις και σημαντικότερα την απασχόληση. Η πτώση αυτή επηρέασε κατά κύριο λόγο τις μικρές επιχειρήσεις δηλ. αυτές που απασχολούν κάτω των 10 εργαζομένων, οι οποίες είναι και αυτές που αποτελούν το μεγαλύτερο κομμάτι του κλάδου σε ποσοτά που αγγίζουν το 95 % στον κλάδο των τροφίμων και 90% σε αυτόν των ποτών. Αντιθέτως, η πτώση δεν επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τις μεγάλες επιχειρήσεις αυτές δηλ. που απασχολούν πάνω από 10 υπαλλήλους ή ίσως δεν τις επηρέασε άμεσα. Σε καμία περίπτωση τα στοιχεία αυτά δεν υπονομεύουν τη σημαντικότητα του κλάδου αλλά και τις δυνατότητες ανάπτυξής του, αντιθέτως κρίνεται πως τα περιθώρια ανάπτυξης είναι πολύ μεγάλα και μπορεί να διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο στη δύσκολη οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα τονώνοντας την ελληνική αγορά. Στον πίνακα 1.2.1 απεικονίζονται τα σημαντικότερα διαρθρωτικά μεγέθη του κλάδου τροφίμων και ποτών που αφορούν στον κύκλο εργασιών, στον αριθμό των επιχειρήσεων, στην αξία παραγωγής, στον αριθμό των εργαζομένων και στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία.

Τα στοιχεία παρουσιάζονται στην πιο πρόσφατη μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) και έχουν ληφθεί από την Eurostat (Structural 3 Business Statistics). Αναλυτικότερα, η βιομηχανία τροφίμων στην Ελλάδα καλύπτει το 21,2% του συνόλου των επιχειρήσεων της ελληνικής μεταποίησης. Συνεπώς κατέχει την πρώτη θέση ανάμεσα στους κλάδους της μεταποίησης. Ακολουθούν τα Μεταλλικά προϊόντα με 14,9% και τα Είδη ένδυσης με

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

12%. Ταυτόχρονα, στη βιομηχανία τροφίμων απασχολείται ο μεγαλύτερος αριθμός εργαζομένων, 25.2% του συνόλου των απασχολούμενων. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τα Μεταλλικά προϊόντα είναι 10.4% ενώ για τα Είδη ένδυσης 6.7%. Επίσης ο κλάδος των τροφίμων βρίσκεται πρώτος ανάμεσα στους υπόλοιπους κλάδους της μεταποίησης σε όρους αξίας παραγωγής (19,8%) και ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (24,4%) ενώ επιπλέον κατέχει τη δεύτερη κατά σειρά σε όρους κύκλου εργασιών (19,7%, με πρώτα τον Οπτάνθρακα και προϊόντα διύλισης (36,5%). Επίσης στον πίνακα 1.2.1 παρουσιάζονται συγκριτικά στοιχεία που αφορούν την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και αντίστοιχες ταξινομήσεις των πέντε πρώτων κλάδων μεταποίησης τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην ΕΕ-28. Τα αποτελέσματα φανερώνουν τη μεγάλη σημασία του τομέα της μεταποίησης των τροφίμων και τη συμβολή του στην ευρωπαϊκή οικονομία. Η βιομηχανία Τροφίμων αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους τομείς της μεταποιητικής βιομηχανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ αναδεικνύεται σταθερά ανάμεσα στους πρώτους κλάδους σε σχέση με τους άλλους σημαντικούς τομείς της ευρωπαϊκής οικονομίας, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, τα χημικά, τα βιομηχανικά μηχανήματα, ο εξοπλισμός και τα μεταλλικά προϊόντα. Σε όρους κύκλου εργασιών, αξίας παραγωγής, ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας και αριθμού εργαζομένων, τα Τρόφιμα κατατάσσονται πρώτα στους ευρωπαϊκούς κλάδους της μεταποίησης και δεύτερα σε όρους αριθμού επιχειρήσεων, καλύπτοντας το 12,6% μεταποίησης, μετά τα Μεταλλικά προϊόντα (18,2%). Ειδικότερα, ο συνολικός κύκλος εργασιών της ευρωπαϊκής βιομηχανίας τροφίμων καλύπτει το 12,9% της ευρωπαϊκής μεταποίησης, ακολουθούμενη από την Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων (12%), ενώ η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του τομέα καλύπτει περίπου το 10,5%, με την Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού να ακολουθεί (11,8%). Η βιομηχανία Τροφίμων παραμένει πρώτη σε ό,τι αφορά τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούνται στον τομέα της μεταποίησης, καθώς οι απασχολούμενοι ξεπερνούν τα 4 εκατομμύρια, αυτός ο αριθμός μεταφράζεται στο ποσοστό του 13,7% του συνόλου των εργαζομένων της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Στη δεύτερη θέση βρίσκονται τα Μεταλλικά προϊόντα με ποσοστό που ανέρχεται στο 12%. Σε σύγκριση με την ΕΕ-28, κατά μέσο όρο, ο τομέας των τροφίμων στην Ελλάδα εμφανίζει μεγαλύτερη συμβολή στον τομέα της μεταποίησης, όσον αφορά τον αριθμό των επιχειρήσεων, τον κύκλο εργασιών, την αξία της παραγωγής, την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και τον αριθμό των απασχολούμενων.

Από τα στοιχεία του πίνακα 1.2.1 προκύπτει ότι σε ό,τι αφορά την ελληνική

αγορά το μεγαλύτερο κομμάτι του ελληνικού κλάδου τροφίμων στην

μεταποίηση αντακατοπτρίζει την ιδιαίτερη σύνδεση του με τον τουρισμό, τους

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

χώρους εστίασης και τις ξενοδοχειακές μονάδες.

1.2.1 Βασικά διαρθρωτικά στοιχεία μεταποίησης, κατανομή σε Ελλάδα και Ε.Ε

Αριθμός Επιχειρήσεων				
Ελλάδα		ΕΕ- 28		
Μεταποίηση	64.582 επιχειρήσεις	100.0%	Μεταποίηση 2.100.000 επιχειρήσεις	100.0%
Τρόφιμα		21.2 %	Μεταλλικά προϊόντα	18.2%
Μεταλλικά προϊόντα		14.9%	Τρόφιμα	12.8%
Είδη ένδυσης		12.0%	Επισκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού	8.7%
Προϊόντα ξύλου		7.6%	Προϊόντα ξύλου	8.5%
Έπιπλα		7.1%	Άλλοι τομείς μεταποίησης	7.0%

Πηγή: Eurostat Structural 3 Business Statistics, επεξεργασία (IOBE)

Κύκλος εργασιών				
Ελλάδα		ΕΕ- 28		
Μεταποίηση (€58.314 εκατ.)		100.0%	Μεταποίηση (€7.080.000 εκατ.)	100.0%
Οπάνθρακας και προϊόντα διύλισης		36,5%	Τρόφιμα	12.9%
Τρόφιμα		19.7%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	12.0%
Βασικά μέταλλα		8.6%	Οπάνθρακας και προϊόντα διύλισης	9.7%
Μεταλλικά προϊόντα		5.3%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	8.9%
Χημικά προϊόντα		3.5%	Μεταλλικά προϊόντα	6.6%

Πηγή: Eurostat Structural 3 Business Statistics, επεξεργασία (IOBE)

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία				
Ελλάδα		ΕΕ- 28		
Μεταποίηση (€11.874 εκατ.)		100,0%	Μεταποίηση (€1.620.000 εκατ.)	100,0%
Τρόφιμα		25,2%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	11,8%
Μεταλλικά προϊόντα		10,4%	Τρόφιμα	10,5%
Είδη ένδυσης		6,7%	Μεταλλικά προϊόντα	9,8%
Προϊόντα από μη μεταλλικά ορυκτά		5,9%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	9,3%
Βασικά μέταλλα		5,2%	Χημικά προϊόντα	6,8%

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Πηγή: Eurostat Structural 3 Business Statistics, επεξεργασία (IOBE)

Αριθμός εργαζομένων	
Ελλάδα	ΕΕ- 28
Μεταποίηση (311.615 εργαζόμενοι) 100,0%	Μεταποίηση (30.000.000 εργαζόμενοι) 100,0%
Τρόφιμα 25,2%	Τρόφιμα 13,7%
Μεταλλικά προϊόντα 10,4%	Μεταλλικά προϊόντα 12,0%
Είδη ένδυσης 6,7%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού 9,7%
Προϊόντα από μη μεταλλικά ορυκτά 5,9%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων 7,6%
Βασικά μέταλλα 5,2%	Κατασκευή από ελαστικό και πλαστικές υλες 5,4%

Πηγή: Eurostat Structural 3 Business Statistics, επεξεργασία (IOBE)

Σε εγχώριο επίπεδο, οι πέντε πρώτοι κλάδοι της μεταποίησης καλύπτουν το 63% του συνόλου της μεταποίησης σε όρους αριθμού επιχειρήσεων ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την ΕΕ είναι 55%. Σε όρους κύκλους εργασιών το ποσοστό για την Ελλάδα ανέρχεται σε 74% (50.0% στην ΕΕ), σε όρους αξίας παραγωγής σε 72.0% (50.0% στην ΕΕ), ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε 55.0% (48% στην ΕΕ) ενώ συνόλου εργαζομένων σε 53.0% (48.0% στην ΕΕ)

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

1.2.2 %Μεταβολή 2012-2011 βασικών διαρθρωτικών μεγεθών του κλάδου των τροφίμων και των ποτών στην Ελλάδα

Μέγεθος			
Αριθμός επιχειρήσεων	-12,8%	-7,8%	-11,0%
Κύκλος εργασιών	0.9%	1,8%	-10,1%
Αξία παραγωγής	2.1%	2.0%	-9.7%
Ακαθάριστη προστιθέμενη Αξία	-12,9%	-5,2%	-5,2%
Αριθμός εργαζομένων	-8,0%	-1,9%	-6,2%

Πηγή: Eurostat Structural 3 Business Statistics, επεξεργασία (IOBE)

1.2.3 %Μεταβολή 2012-2011 βασικών διαρθρωτικών μεγεθών του κλάδου των τροφίμων και των ποτών στην ΕΕ - 28

Μέγεθος			
Αριθμός επιχειρήσεων	0,0%	-0,3%	1,5%
Κύκλος εργασιών	1,1%	4,2%	1,4%
Αξία παραγωγής	-	3,8%	1,1%
Ακαθάριστη προστιθέμενη Αξία	-1,8%	0,8%	-4,0%
Αριθμός εργαζομένων	-1,3%	-0,7%	-

Πηγή: Eurostat Structural 3 Business Statistics, επεξεργασία (IOBE)

Αξιοσημείωτους ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης του τζίρου, του αριθμού των επιχειρήσεων και των εργαζομένων επιτυγχάνει σε καιρό κρίσης ο μεταποιητικός τομέας τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα, σύμφωνα με τη νέα έκθεση του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) για το 2015.

Όπως αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην έκθεση, τα ποσοστά μεταβολής στα βασικά διαρθρωτικά μεγέθη της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων το 2014 σε σχέση με το 2013, υποδηλώνουν οριακή αύξηση στον αριθμό των επιχειρήσεων του κλάδου, σε αντίθεση με το σύνολο της μεταποίησης, όπου ο αριθμός των επιχειρήσεων σημείωσε μείωση ίση με 2%. Θετική μεταβολή του αριθμού των επιχειρήσεων καταγράφεται και στον κλάδο των Ποτών (2,4%). Σημαντική πτώση όμως σημειώνεται σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στα Τρόφιμα (-5%), ωστόσο αισθητά

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

χαμηλότερη συγκριτικά με εκείνη του συνόλου του μεταποιητικού κλάδου (-13%), αλλά και των Ποτών (-23%). Μικρότερος είναι κατά 1,5% και ο αριθμός των εργαζομένων στα Τρόφιμα το 2014 σε σχέση με το 2013 (-3% για τη μεταποίηση), ενώ αύξηση των εργαζομένων καταγράφεται στον κλάδο των Ποτών (5,7%).

Όσον αφορά τον κύκλο εργασιών των Τροφίμων και την αξία παραγωγής, εκεί καταγράφονται ανοδικές τάσεις (κατά 1,4% και 3,8% αντίστοιχα). Θετικές τάσεις σημειώνονται επίσης και στα Ποτά, όταν ο κύκλος εργασιών και η αξία παραγωγής συνολικά στη Μεταποίηση σημειώνουν μείωση. Στην Ελλάδα, ως προς την κατανομή των υποκλάδων των Τροφίμων και Ποτών με βάση τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά που εξετάζονται, προκύπτουν τα εξής:

- Στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, το μεγαλύτερο ποσοστό της σχετικής κατανομής κατέχουν η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (26%), ενώ ακολουθούν τα Ποτά (14%), τα Άλλα είδη διατροφής (13%) και τα Γαλακτοκομικά (13%).

- Όσον αφορά την αξία παραγωγής, το μεγαλύτερο μερίδιο της σχετικής κατανομής κατέχουν η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (20%), ενώ ακολουθούν τα Γαλακτοκομικά προϊόντα (15%), τα Ποτά (14%) και ισομερώς τα Άλλα είδη διατροφής και τα Φρούτα (11%).

- Σχετικά με τον αριθμό των επιχειρήσεων του κλάδου, το σημαντικότερο μερίδιο έχει η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (61%), ενώ ακολουθούν τα Έλαια και τα λίπη (10%), τα Άλλα είδη διατροφής (7%) και τα Γαλακτοκομικά προϊόντα (6%).

- Στον κύκλο εργασιών, το μεγαλύτερο ποσοστό της σχετικής κατανομής κατέχουν τα Γαλακτοκομικά προϊόντα και η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (από ένα 16%), με τα Ποτά και τα Φρούτα να ακολουθούν (από ένα 13%).

- Ως προς τον αριθμό των εργαζομένων, η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (35%) έρχονται πρώτα στη σχετική κατάταξη, δεύτερα τα Γαλακτοκομικά και Φρούτα ισομερώς (12%), και ακολουθούν η Αρτοποιία και τα Άλλα είδη διατροφής (από ένα 10%).

- Τέλος, σε σχέση με παραγωγικότητα εργασίας, οι Ζωοτροφές καταγράφουν την υψηλότερη επίδοση (53,6 ευρώ ανά εργαζόμενο), ενώ ακολουθούν τα Ποτά (48,7 ευρώ ανά εργαζόμενο), τα Άλλα είδη διατροφής (45,8 ευρώ ανά εργαζόμενο) καθώς και τα Προϊόντα αλευρόμυλων (40,8 ευρώ ανά εργαζόμενο).

1.5. Ευρωπαϊκή βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η βιομηχανία τροφίμων και ποτών συνεχίζει να είναι ένας από τους μεγαλύτερους κλάδους στον τομέα της μεταποίησης σε αριθμό επιχειρήσεων, απασχόλησης, κύκλου εργασιών και προστιθέμενης αξίας συγκριτικά με τους λοιπούς μεγάλους κλάδους της ευρωπαϊκής οικονομίας λόγω χαριν η Αυτοκινητοβιομηχανία, η βιομηχανία μηχανημάτων και εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένου και των μεταλλικών στοιχείων και η βιομηχανία Χημικών . σε αριθμό

Η βιομηχανία τροφίμων και ποτών ακόμα διατηρεί την πρωτιά και συνεχίζει να είναι ο μεγαλύτερος εργοδότης στον τομέα της μεταποίησης και αυτό φαίνεται ξεκάθαρα από τα νούμερα απασχόλησης αφού απασχολεί περί τα 5 εκατομμύρια άτομα κάτι που μεταφράζεται στο 16% του συνολικού αριθμού των εργαζομένων στην ευρωπαϊκή βιομηχανία και σε ότι αφορά το σύνολο των ευρωπαϊκών μεταποιητικών επιχειρήσεων το ποσοστό αγγίζει το 13% (Θωμαΐδου, 2013).

Με στοιχεία του έτους 2010 ο συνολικός κύκλος εργασιών της ευρωπαϊκής βιομηχανίας τροφίμων και ποτών ανέρχεται στο 16% του συνόλου της ευρωπαϊκής παραγωγής, ενώ σε ότι αφορά την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του κλάδου αυτή καλύπτει το 14% διατηρώντας έτσι το μεγαλύτερο μερίδιο σε όρους προστιθέμενης αξίας συγκριτικά με κάθε άλλο τομέα της ευρωπαϊκής μεταποίησης. Ακόμα και μετά την οικονομική κρίση της ευρωζώνης οι συνολικές ετήσιες μειώσεις στα θεμελιώδη μεγέθη των επιχειρήσεων του κλάδου Τροφίμων είναι αισθητά λιγότερο έντονη εάν συγκριθεί με την αντίστοιχη στο σύνολο της μεταποίησης. Το 2013, η Γερμανία, σε όρους πωλήσεων και απασχόλησης της βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών κατέχει την πρωτιά, ενώ ακολουθούν η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ισπανία, σε σειρά προτεραιότητας, οι οποίες καλύπτουν και το 65-70% του κύκλου εργασιών της Ευρωπαϊκής ένωσης, στοιχεία που αφορούν στα τελευταία έτη.

Τα κέρδη της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών, ανα επίπεδο χωρών, σε όρους απασχόλησης και πωλήσεων είναι παρα πού υψηλά. Στην πρώτη θέση, στον τομέα της μεταποίησης Τροφίμων και Ποτών , βρίσκεται η Γερμανία με κέρδη που ανέρχονται στα 148 δισ. ευρώ για το έτος 2009, ποσό μειωμένο κατά 5,5% περίπου συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, 2008. Στη συνέχεια της ευρωπαϊκής κατάταξης βρίσκονται η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου παρατηρείται πτωτική τάση των πωλήσεων για το 2009 με μόνη εξαίρεση την Ιταλία η οποία εμφανίζει μηδενική μεταβολή των πωλήσεων . Για να μπορέσει να γίνει κατανοητό το μέγεθος που καλύπτουν οι πέντε αυτές χώρες σε όρους πωλήσεων αρκεί να αναφέρουμε ότι καλύπτουν το 65-70% του κύκλου εργασιών σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ένωση, ειδικά τα τελευταία έτη. Τα δεδομένα δε διαφέρουν σημαντικά σε ότι έχει να κάνει και με την απασχόληση αφού η Γερμανία

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

διατηρεί και εκεί την πρωτιά για το έτος 2009 τουλάχιστον, γιατί το 2008 στη θέση της βρισκόταν η Ισπανία, απασχολώντας στον τομέα τροφίμων και ποτών σχεδόν 535 χιλιάδες εργαζομένους με δεύτερη την Ισπανία, τρίτο το Ηνωμένο Βασίλειο, τέταρτη τη Γαλλία και πέμπτη την Πολωνία συγκεντρώνοντας συνολικά περίπου το 62% της συνολικής απασχόλησης του κλάδου.

Σε σχέση με το 2008, το 2009 ήταν μια χρονιά με μεγάλη πτώση στην πορεία των καθαρών πωλήσεων των εθνικών βιομηχανιών. Συγκεκριμένα παρατηρήθηκε πτώση στις πωλήσεις των περισσότερων κρατών - μελών της ευρωπαϊκής ένωσης με τη μεγαλύτερη να καταγράφεται στη Ρουμανία με -26,8%, ακολουθούν η Λιθουανία με - 20% και η Τσεχία με -10,1%. Αντιθέτως η Σουηδία, η Εσθονία, η Ιταλία και η Πορτογαλία είχαν σχεδόν μηδενική μεταβολή στις καθарές πωλήσεις τους και η μόνη που είχε θετική μεταβολή ήταν η Πολωνία με 5,4%. Τα αποτελέσματα διαφέρουν αρκετά εάν συγκριθούν τα ποσοστά σε σχέση με την απασχόληση όπου τα στοιχεία δείχνουν την πτωτική τάση του κλάδου τροφίμων και ποτών για το έτος 2009 έναντι του 2008 για τα περισσότερα κράτη με μεγαλύτερη πτώση στη Ρουμανία με -14,2%, στην Εσθονία -10,2% και στην Σλοβενία -5,3%.

Στην Ε.Ε.-27 σε επίπεδο υποκλάδων Τροφίμων, ο κλάδος που περιλαμβάνει το μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων, εργαζομένων και προστιθέμενης αξίας είναι αυτός της αρτοποιίας και τα αλευρώδη προϊόντα γενικά. Πάνω από 146 χιλιάδες επιχειρήσεις δηλ. το 58 % του συνόλου των επιχειρήσεων του κλάδου τροφίμων και ποτών με περισσότερους από 1,4 εκατομμύρια εργαζομένους που αντιπροσωπεύουν το 32% του συνόλου των τροφίμων. Ακολουθούν τα προϊόντα κρέατος και τα άλλα είδη διατροφής που αποτελούν τους δύο υποκλάδους των τροφίμων με τα ακριβώς μεγαλύτερα ποσοστά σε όρους βασικών διαθρωπτικών μεγεθών. Συνοπτικά λοιπόν από τους υποκλάδους των τροφίμων το 68% του συνόλου των απασχολούμενων κατέχουν οι τρεις μεγαλύτεροι υποκλάδοι της βιομηχανίας οι οποίοι συγκεντρώνουν και το 82 % των επιχειρήσεων, το 56% του κύκλου εργασιών σε συνολικό επίπεδο και το 66% της προστιθέμενης αξίας. Στη συνέχεια ακολουθούν τα γαλακτοκομικά προϊόντα που αποτελούν το 15% του κύκλου εργασιών.

Σε επίπεδο επιχειρήσεων και πωλήσεων στον κλάδο τροφίμων και ποτών, η μεγαλύτερη επιχείρηση είναι η Nestle με τις πωλήσεις τις να αγγίζουν τα 25,1 δις ευρώ και με 91 χιλιάδες εργαζόμενους. Δεύτερη είναι η Uniliver, τρίτη η Heineken και στη συνέχεια η Groupe Danone και η Vion με τις 4 αυτές επιχειρήσεις να πραγματοποιούν συνολικές πωλήσεις περί τα 40,6 δις ευρώ και με 135 χιλιάδες εργαζόμενους να απασχολούνται σε αυτές με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του 2010. Αν προσθέσουμε τους εργαζόμενους των επιχειρήσεων αυτών και της Nestle τότε θα έχουμε περίπου το 5,5 % του συνολικού αριθμού των εργαζομένων του κλάδου Τροφίμων και

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Ποτών .(Θωμαΐδου & Βλάχου, 2012).

Μια άλλη έρευνα του IOBE καταδεικνύει για το έτος 2015 ότι οι ετήσιοι ρυθμοί ανάπτυξης του τζίρου του μεταποιητικού τομέα των τροφίμων και ποτών , των εργαζομένων και του αριθμού των επιχειρήσεων είναι αξιοσημείωτος σε περίοδο κρίσης. Όπως αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην έκθεση, τα ποσοστά μεταβολής στα βασικά διαρθρωτικά μεγέθη της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων το 2014 σε σχέση με το 2013, υποδηλώνουν οριακή αύξηση στον αριθμό των επιχειρήσεων του κλάδου, σε αντίθεση με το σύνολο της μεταποίησης, όπου ο αριθμός των επιχειρήσεων σημείωσε μείωση της τάξης του 2%. Θετική μεταβολή του αριθμού των επιχειρήσεων καταγράφεται και στον κλάδο των Ποτών (2,4%).

Σημαντική πτώση όμως σημειώνεται σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στα Τρόφιμα (-5%), ωστόσο αισθητά χαμηλότερη συγκριτικά με εκείνη στο σύνολο του μεταποιητικού κλάδου (-13%), αλλά και των Ποτών (-23%).

Μικρότερος είναι κατά 1,5% και ο αριθμός των εργαζομένων στα Τρόφιμα το 2014 σε σχέση με το 2013 (-3% για τη μεταποίηση), ενώ αύξηση καταγράφεται στον κλάδο των Ποτών (5,7%).

Όσον αφορά τον κύκλο εργασιών των Τροφίμων και την αξία παραγωγής, εκεί καταγράφονται ανοδικές τάσεις (κατά 1,4% και 3,8% αντίστοιχα). Θετικές τάσεις σημειώνονται επίσης και στα Ποτά, όταν ο κύκλος εργασιών και η αξία παραγωγής συνολικά στη Μεταποίηση σημειώνουν μείωση.

Στην Ελλάδα, ως προς την κατανομή των υποκλάδων των Τροφίμων και Ποτών με βάση τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά που εξετάζονται, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα .Πρώτον στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, το μεγαλύτερο ποσοστό της σχετικής κατανομής κατέχουν η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (26%), ενώ ακολουθούν τα Ποτά (14%), τα Άλλα είδη διατροφής (13%) και τα Γαλακτοκομικά (13%). Δεύτερον, όσον αφορά την αξία παραγωγής, το μεγαλύτερο μερίδιο της σχετικής κατανομής κατέχουν η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (20%), ενώ ακολουθούν τα Γαλακτοκομικά προϊόντα (15%), τα Ποτά (14%) και ισομερώς τα Άλλα είδη διατροφής και τα Φρούτα (11%). Τρίτον σχετικά με τον αριθμό των επιχειρήσεων του κλάδου, το σημαντικότερο μερίδιο έχει η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (61%), ενώ ακολουθούν τα Έλαια και λίπη (10%), τα Άλλα είδη διατροφής (7%) και τα Γαλακτοκομικά προϊόντα (6%). Τέταρτον στον κύκλο εργασιών, το μεγαλύτερο ποσοστό

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

της σχετικής κατανομής κατέχουν τα Γαλακτοκομικά προϊόντα και η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (από ένα 16%), με τα Ποτά και τα Φρούτα να ακολουθούν (από ένα 13%). Ως προς τον αριθμό των εργαζομένων, η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (35%) έρχονται πρώτα στη σχετική κατάταξη, δεύτερα τα Γαλακτοκομικά και Φρούτα ισομερώς (12%), και ακολουθούν η Ποτοποιία και τα Άλλα είδη διατροφής (από ένα 10%). Έκτον και τέλος, σε σχέση με παραγωγικότητα εργασίας, οι Ζωοτροφές καταγράφουν την υψηλότερη επίδοση (53,6 ευρώ ανά εργαζόμενο), ενώ ακολουθούν τα Ποτά (48,7 ευρώ ανά εργαζόμενο), τα Άλλα είδη διατροφής (45,8 ευρώ ανά εργαζόμενο) καθώς και τα Προϊόντα αλευρόμυλων (40,8 ευρώ ανά εργαζόμενο).

Εν κατακλείδι, αξίζει να σημειώσουμε πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος του κλάδου Τροφίμων και ποτών για την ελληνική οικονομία και αγορά ακόμα και σε περιόδους ύφεσης και κρίσης που διανύουμε τα τελευταία χρόνια. Βάσει λοιπόν των παραπάνω, που προκύπτουν και από έρευνες του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, αναδεικνύεται η δυναμική που έχει ο κλάδος, με δεδομένο τα βασικά διαρθρωτικά και χρηματοοικονομικά του μεγέθη, αλλά και η σημασία των υποκλάδων του στο χώρο του εμπορίου. Από τα προαναφερθέντα προκύπτει επίσης και η σημαντικότητα των εξαγωγικών δραστηριοτήτων του κλάδου, που καταφέρνοντας να μειώσει το εμπορικό έλλειμμα κατά 35%, συνέβαλλε στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης στην οικονομία της χώρας και τη βοήθησε να ανακάμψει και να έχει και μια θετική πορεία ανάπτυξης. Και σε ότι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό του κλάδου, σταδιακά μέχρι και το 2016 έχουμε ποσοστά που αγγίζουν το 36% έναντι αυτών που είχαμε το 2011 όπου στο σύνολο της απασχόλησης στη μεταποίηση το ίδιο ποσοστό δεν ξεπερνούσε το 28%

Η ανάπτυξη αυτή όμως δεν διακρίνεται συγκρίνοντας μόνο τα νούμερα από χρόνο σε χρόνο μέσα στην εγχώρια αγορά αλλά είναι και εμφανής αν λάβουμε ως μέτρο σύγκρισης και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην Ελλάδα ο κλάδος της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών καταλαμβάνει υψηλότερα ποσοστά στον τομέα της μεταποίησης, συγκριτικά με τα αντίστοιχα νούμερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και σε ότι αφορά τον αριθμό των επιχειρήσεων αλλά σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, κύκλου εργασιών, αξία παραγωγής, αριθμό απασχολούμενων.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ενώ η βιομηχανία Τροφίμων και ποτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί ίσως τον βασικότερο κλάδο της ευρωπαϊκής μεταποίησης εάν συγκριθεί με άλλες βιομηχανίες τότε γίνεται αντιληπτό ότι υπόλοιπες υπερτερούν σε δαπάνες για Έρευνα &

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Ανάπτυξη (R&D) σε σχέση με την βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών ακόμα και με τα δεδομένα του 2010 όπου βρέθηκε σε σχετικά υψηλότερη θέση έναντι των άλλων βιομηχανιών συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη. Για να γίνει σαφέστερο το μέγεθος αρκεί να αναφερθεί πως το 2010 η βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών βρίσκεται στην 11η θέση ανάμεσα στους άλλους ευρωπαϊκούς κλάδους με βάση τον ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης δαπανών για Έρευνα & Ανάπτυξη (R&D) αλλά στην 15η θέση με βάση τις δαπάνες. Μεταφέροντας τα άνωθι σε νούμερα και σε απόλυτα μεγέθη αξίζει να σημειωθεί πως σε Έρευνα & Ανάπτυξη οι επενδυτικές δαπάνες του κλάδου τροφίμων και ποτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο αγγίζουν τα 2.097 εκατομμύρια ευρώ για το 2010, με άνοδο κατά 5,9% από αυτές του 2009 αλλά από το 2008 η διαφορά είναι μόλις στο 3,7% ποσοστό πολύ χαμηλό αν αναλογιστεί κανείς ότι σε κλαδικό επίπεδο η Αυτοκινητοβιομηχανία είναι πρώτη σε δαπάνες για Έρευνα & Ανάπτυξη στην ευρωπαϊκή ένωση αυξάνοντας το ποσοστό της σε 10,6 % για το 2010 συγκριτικά με το αντίστοιχο του 2009 κάτι που σε ευρώ φθάνει τα 30.197 εκατομμύρια. Η καινοτομία είναι ένας ακόμα παράγοντας στον οποίο υστερεί ο κλάδος και ο λόγος είναι ότι η καινοτομική δραστηριότητα επικεντρώνεται σε λίγους παράγοντες στο χώρο των τροφίμων και ο πρώτος είναι αυτός που αποσκοπεί στην απόλαυση από τα τρόφιμα και βρίσκεται στην πρώτη θέση των παραμέτρων που κατευθύνουν την καινοτομική ανάπτυξη. Για το έτος 2009 συγκριτικά με το 2008, ακόμα και με τη μικρή μείωση που παρατηρείται, από τους κλάδους των τροφίμων τα γαλακτοκομικά προϊόντα είναι αυτά που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη καινοτομική δραστηριότητα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και ακολουθούν τα κατεψυγμένα τρόφιμα με πολύ μικρές αποκλίσεις.

1.6. Χρηματοοικονομικά στοιχεία και απασχόληση του κλάδου Τροφίμων και Ποτών

Στην Ελλάδα αλλά και στα Βαλκάνια όσο και σε όλη την Ευρώπη ο κλάδος των τροφίμων και ποτών είναι αναμφισβήτητα ένας από τους πιο δυναμικούς και ανταγωνιστικούς κλάδους με πολύ δυναμική εξωστρέφεια και εμπορική και επενδυτική δραστηριότητα. Στη δύσκολη οικονομική θέση που βρίσκεται αυτή την περίοδο η χώρα μας η δυνατότητες που έχει ο κλάδος σε ανάπτυξη τον καθιστούν ακόμα πιο σημαντικό για την ελληνική οικονομία δείχνοντας πως μπορεί να διαδραματίσει πολυ σημαντικό ρόλο στη συνολική ανάπτυξη της χώρας. Ο αριθμός των επιχειρήσεων και των εργαζομένων αλλά και τα κατεξοχήν οικονομικά μεγέθη όπως λόγου χάριν ο κύκλος εργασιών και η προστιθέμενη αξία δείχνουν ξεκάθαρα πως η ελληνική βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών και δεν σταμάτησε ποτέ να αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά και μεγάλα κομμάτια της ελληνικής μεταποίησης αλλά και έναν από τους πιο καθοριστικούς παράγοντες του δευτερογενούς τομέας της εγχώριας οικονομίας. Όλα τα παραπάνω γίνονται ακόμα πιο ξεκάθαρα αν αναλογιστεί κανείς τις αλλαγές και τις αναβαθμίσεις του κλάδου και τον τρόπο που αυτές επηρεάζουν το σύνολο της ελληνικής μεταποίησης και κατ'επέκταση την επιρροή που ασκούν στα βασικά διαρθρωτικά μεγέθη της μεταποίησης στο σύνολό της.

Ο κλάδος των Τροφίμων και Ποτών παρ'όλα τα άνωθι δέχθηκε πολύ ισχυρό χτύπημα σε όλα τα οικονομικά μεγέθη του το 2009, το έτος που ξεκίνησε η κρίση της εγχώριας οικονομίας. Οι επιπτώσεις της ύφεσης έγιναν άμεσα αντιληπτές στην απασχόληση του κλάδου, σε όρους προστιθέμενης αξίας, σε πωλήσεις, παραγωγή και επενδύσεις, όπου και σημειώθηκε σημαντική πτώση των μεγεθών. Παρατηρήθηκε όμως πως η πτώση αυτή δεν επηρέασε το σύνολο των επιχειρήσεων του κλάδου αλλά επικεντρώθηκε κυρίως στις μικρές επιχειρήσεις δηλ. σε αυτές που απασχολούν κάτω των 10 ατόμων, κάτι που έκανε την ύφεση ακόμα πιο μαζική μιάς και οι επιχειρήσεις αυτού του μεγέθους κατέχουν το 95% του κλάδου των τροφίμων και το 90% του κλάδου των ποτών. Τα στοιχεία αυτά υποδηλώνουν την αντοχή των μεγάλων επιχειρήσεων, αυτών που απασχολούν πάνω από 10 άτομα, στην ύφεση κάτι που φαίνεται λογικό αν αναλογιστεί κανείς πως η προστιθέμενη αξία και ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων αυτών καταλαμβάνουν τα υψηλότερα μερίδια του συνόλου του κλάδου. Αυτό αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι σε σχέση με τους υπόλοιπους κλάδους της μεταποίησης, οι επιχειρήσεις άνω των 10 ατόμων στον κλάδο των τροφίμων, βρίσκονται στην κορυφή κατάταξης σε όρους προστιθέμενης αξίας, απασχολούμενων και αριθμού επιχειρήσεων και σε ότι αφορά τον κύκλο εργασιών κατατάσσονται στην δεύτερη θέση μετά τα Διυλιστήρια.

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

1.4.1 Κατάταξη κλάδων Μεταποίησης με βάση τα κύρια οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων . στοιχεία 2009

Κλάδος	Ποσοστιαία συμμετοχή
Κύκλος εργασιών	
Οπτάνθρακας, προϊόντα δύλισης πετρελαίου	23%
Τρόφιμα	21%
Μη μεταλλικά ορυκτά	8,6%
Βασικά μέταλλα	6,8%
Μεταλλικά προϊόντα	5,7%
Προστιθέμενη αξία	
Τρόφιμα	22,6%
Ποτοποιία	8,5%
Μη μεταλλικά ορυκτά	8,2%
Οπτάνθρακας, προϊόντα δύλισης πετρελαί	7,6%
Μεταλλικά προϊόντα	7,0%
Αριθμός επιχειρήσεων	
Τρόφιμα	18,9%
Μεταλλικά προϊόντα	15,1%
Ένδυση	13,0%
Έπιπλα	8,7%
Εύλο, φελλός	7,7%
Αριθμός Απασχολουμένων	
Τρόφιμα	20,3%
Μεταλλικά προϊόντα	11,9%
Μη μεταλλικά ορυκτά	7,4%
Βασικά μέταλλα	6,7%
Ένδυση	5,2%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ- ΕΒΕ 2009, Επεξεργασία IOBE

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα διαρθρωτικά στοιχεία, το σύνολο των επιχειρήσεων των κλάδων Τροφίμων και Ποτών αγγίζει τις 16.695(Πίνακας 1.4.2), αντιπροσωπεύοντας το 23% του

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων, εκ των οποίων το 20,3% ανήκει στη βιομηχανία Τροφίμων (Πίνακας 1.4.1) Η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του αριθμού των επιχειρήσεων στα Τρόφιμα και τα Ποτά φθάνει το 2,1% το 2009 σε σχέση με το 2008, με το σχετικό ποσοστό στις επιχειρήσεις άνω των 10 ατόμων να φθάνει για το ίδιο έτος στο 8,6%. Έτσι, οι επιχειρήσεις άνω των 10 ατόμων φθάνουν τις 893 και σημειώνουν άνοδο της τάξεως του 8,6%, όταν αντίστοιχα οι επιχειρήσεις κάτω των 10 ατόμων συγκεντρώνουν τη συντριπτική πλειονότητα, ήτοι το 95% του συνόλου (15.802) και καταγράφουν άνοδο του πλήθους τους κατά 1,7%. (Πίνακας 1.4.2)

Δεύτερος κατά σειρά κλάδος σε πλήθος επιχειρήσεων είναι η Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων (κλάδος 25, ΣΤΑΚΟΔ 2008) (Πίνακας 1.4.3), κλάδος ο οποίος αντιπροσωπεύει το 15,1% του συνόλου και τρίτη η βιομηχανία Κατασκευής ειδών ένδυσης (κλάδος 14, ΣΤΑΚΟΔ 2008), η οποία αντιπροσωπεύει το 13%. Σε όρους απασχόλησης, τα Τρόφιμα και Ποτά καταλαμβάνουν μία ακόμη πρωτιά, αφού στους κλάδους εργάζεται συνολικά το 23% του συνόλου των απασχολούμενων της μεταποίησης (20,3% στα Τρόφιμα και 2,7% στα Ποτά), γεγονός το οποίο σημαίνει ότι το 2009 μόνο, ο αριθμός τους ξεπερνούσε τις 91,8 χιλιάδες. Παρόλα αυτά, την ίδια χρονιά είχε καταγραφεί σημαντική μείωση της τάξης του 9,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Η πτώση στην απασχόληση ωστόσο εκπορεύεται από την σημαντική μείωση στον αριθμό εργαζομένων στις πολύ μικρές επιχειρήσεις μέχρι 10 ατόμων, όπου σημειώθηκε μείωση της τάξης του 24% το 2009. Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις άλλωστε καταλαμβάνουν ένα σημαντικό μερίδιο απασχολούμενων, τόσο στα τρόφιμα, όσο και στα ποτά, ήτοι το 37% του συνόλου στις επιχειρήσεις τροφίμων και το 19% στις επιχειρήσεις ποτών. Έτσι, το πλήθος των εργαζομένων στις επιχειρήσεις κάτω των 10 ατόμων έφθανε μόλις τις 31,8 χιλιάδες το υπό εξέταση έτος, όταν στους απασχολούμενους των επιχειρήσεων άνω των 10 ατόμων σημειώθηκε οριακή άνοδος (0,8%). Ως προς τον αριθμό των εργαζομένων στη μεταποίηση, ακολουθεί η Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με σημαντική διαφορά (11,9%) και Μη μεταλλικά ορυκτά (7,4%). Σε όρους κύκλου εργασιών, οι κλάδοι Τροφίμων και Ποτών το 2009 καλύπτουν το 26,2% του συνόλου του κύκλου εργασιών του μεταποιητικού τομέα (21% τα Τρόφιμα και 5,2% τα Ποτά), πραγματοποιώντας συνολικά πωλήσεις αξίας 9,74 δισεκ. €, γεγονός το οποίο τους κατατάσσει στη δεύτερη θέση. Πρώτη σε όρους κύκλου εργασιών έρχεται το 2009 η Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου (κλάδος 19 κατά ΣΤΑΚΟΔ 08), η οποία καλύπτει το 23,7% του συνόλου της μεταποίησης, με τα Μη μεταλλικά ορυκτά και την Παραγωγή βασικών μετάλλων να ακολουθούν, με μερίδια της τάξης του 8,6% και 6,8% αντίστοιχα. Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις του κλάδου τροφίμων καλύπτουν μόλις το 8% του κύκλου εργασιών το 2009, ενώ το ποσοστό αυτό στα Ποτά βρίσκεται αντίστοιχα στο 4%. Επιπλέον, ο κύκλος εργασιών του συνόλου των επιχειρήσεων σε

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

τρόφιμα και ποτά το 2009 έχει μειωθεί σημαντικά σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κατά 13,8%, πτώση η οποία εκπορεύεται από την κατακόρυφη μείωση των πωλήσεων κατά 70,7% στις μικρές επιχειρήσεις κάτω των 10 ατόμων. Για τις άνω των 10 ατόμων επιχειρήσεις, οι πωλήσεις των παραχθέντων προϊόντων αυξήθηκαν οριακά, κατά 1,2% κατά το υπό εξέταση έτος.

1.4.2 Βασικά μεγέθη και μεταβολές της ελληνικής Βιομηχανίας Τροφίμων – Ποτών

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΥ NACE REV2	ΑΡΙΘ. ΒΙΟΜ. ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧ/ΝΩΝ	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
άνω των 10 ατόμων % 2009/2008						
% στα τρόφιμα	8,2%	-0,1%	-0,2%	4,4%	1,4%	-9,2%
τρόφιμα	802	51.342	7.419.206.348	2.929.068.796	7.209.360.977	402.746.863
% στα ποτά	12,3%	6,5%	-1,2%	3,4%	0,4%	-19,6%
ποτά	91	8.649	1.909.035.128	1.156.161.699	1.844.899.191	77.085.397
% στο σύνολο	8,6%	0,8%	-0,4%	4,1%	1,2%	-11,1%
σύνολο 2009	893	59.991	9.328.241.476	4.085.230.495	9.054.260.167	479.832.260
κάτω των 10 ατόμων % 2009/2008						
% στα τρόφιμα	1,5%	-25,1%	-72,0%	-65,0%	-71,9%	-74,0%
τρόφιμα	14.967	29.877	637.331.219	242.227.950	612.928.861	39.326.936
% στα ποτά	6,1%	-2,0%	-58,5%	-46,4%	-55,2%	-49,2%
ποτά	835	1.979	82.580.327	36.964.020	74.897.593	10.313.294
% στο σύνολο	1,7%	-24,0%	-71,0%	-63,3%	-70,7%	-71,1%
σύνολο 2009	15.802	31.856	719.911.546	279.191.970	687.826.454	49.640.230
Σύνολο % 2009/2008						
% στα τρόφιμα	1,8%	-11,0%	-17,1%	-9,3%	-15,9%	-25,7%
τρόφιμα	15.769	81.219	8.056.537.567	3.171.296.745	7.822.289.838	442.073.800
% στα ποτά	6,7%	4,8%	-6,5%	0,6%	-4,3%	-24,8%

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

ποτά	926	10.628	1.991.615.455	1.193.125.719	1.919.796.784	87.398.691
% στο σύνολο	2,1%	-9,4%	-15,2%	-6,8%	-13,8%	-25,5%
σύνολο 2009	16.695	91.847	10.048.153.022	4.364.422.465	9.742.086.622	529.472.490

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ- ΕΒΕ 2009, Επεξεργασία ΙΟΒΕ

Τα Τρόφιμα και Ποτά κατατάσσονται πρώτα και στο μερίδιο του συνόλου της προστιθέμενης αξίας της μεταποίησης το 2009, συνεισφέροντας κατά το 31% στο σύνολο της Μεταποίησης (22,6% τα Τρόφιμα και 8,5% τα Ποτά), δηλαδή περί τα €4,4 δις(Πίνακας 1.4.2). Η προστιθέμενη αξία του συνόλου των επιχειρήσεων στα τρόφιμα και τα ποτά έχει μειωθεί για το 2009 κατά 6,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ η μείωση αυτή προέρχεται από τις επιχειρήσεις κάτω των 10 ατόμων, όπου καταγράφεται πτώση της προστιθέμενης αξίας παραγωγής της τάξης του 63,3%. Αντίθετα, στις επιχειρήσεις άνω των 10 ατόμων, οι οποίες καλύπτουν σε όρους προστιθέμενης αξίας το 92% του συνόλου στα τρόφιμα και το 97% του συνόλου στα ποτά, η προστιθέμενη αξία αυξάνεται συνολικά κατά 4,1%. Από τους υπόλοιπους κλάδους, εκείνοι οι οποίοι κατέχουν επίσης σημαντικό μερίδιο επί του συνόλου στη συγκεκριμένη κατηγορία είναι τα Μη μεταλλικά ορυκτά, ο Οπτάνθρακας και τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου και τα Μεταλλικά προϊόντα, συμβάλλοντας αντίστοιχα κατά 8,2%, 7,6% και 7% στο σύνολο της προστιθέμενης αξίας στη Μεταποίηση (Πίνακας 1.4.1). Οι δαπάνες για επενδύσεις σε τρόφιμα και ποτά μειώθηκαν στις μικρές επιχειρήσεις κατά 71%, αλλά και στις επιχειρήσεις άνω των 10 ατόμων κατά 25%, υποδηλώνοντας το γενικευμένο αρνητικό επενδυτικό κλίμα που κυριαρχεί σε εγχώριο επίπεδο την τελευταία τριετία και επηρεάζει αρνητικά ακόμη και κλάδους που παραδοσιακά είναι πιο «υγιείς».

1.4.3 Κατάταξη κλάδων μεταποίησης με βάση το σύνολο των απασχολούμενων, για το σύνολο των επιχειρήσεων (άνω και κάτω των 10 ατόμων), στοιχεία 2009

Κλάδος	ΣΤΑΚΟΔ 2008	Αριθμός απασχολούμενων	Αριθμός επιχειρήσεων	Προστιθέμενη αξία	Κύκλος εργασιών
Τρόφιμα	10	20,3%	18,9%	22,6%	21,0%
Μεταλλικά προϊόντα	25	11,9%	15,1%	7,0%	5,7%
Ένδυση	14	7,4%	13,0%	3,1%	2,7%
Μη μεταλλικά ορυκτά	23	6,7%	5,4%	8,2%	6,8%
Έπιπλα	31	5,2%	8,7%	1,9%	1,3%
Βασικά μέταλλα	24	4,7%	1,4%	4,7%	8,6%
Μηχανήματα είδη εξοπλισμού	28	4,6%	3,2%	2,3%	1,7%
Πλαστικές ύλες,	22	4,1%	1,7%	3,8%	3,3%

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

προϊόντα από ελαστικά					
Ξύλο, φελλός	16	3,5%	7,7%	1,1%	1,0%
Κλωστοϋφαντουργία	13	3,4%	2,6%	2,0%	1,7%
Εκτυπώσεις	18	3,3%	4,1%	2,3%	1,5%
Χημικά	20	3,2%	1,1%	5,3%	4,5%
Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων	33	3,0%	4,6%	1,1%	0,1%
Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	32	2,7%	5,4%	0,8%	0,5%
Ποτοποιία	11	2,7%	1,1%	8,5%	5,2%
Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός	27	2,4%	1,7%	2,3%	2,3%
Χαρτοποιία	17	2,1%	1,0%	2,8%	2,4%
Φαρμακευτικά προϊόντα	21	2,0%	0,1%	4,9%	2,6%
Λοιπός εξοπλισμός μεταφορών	30	1,9%	0,5%	3,5%	0,9%
Δέρμα και δερμάτινα είδη	15	1,1%	1,7%	0,5%	0,4%
Οπτάνθρακας, προϊόντα διύλισης πετρελαίου	19	1,1%	0,0%	7,6%	23,7%
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	26	1,1%	0,6%	0,7%	0,5%
Μηχανοκίνητα οχήματα	29	1,0%	0,4%	0,6%	0,4%
Καπνός	12	0,5%	0,0%	2,5%	1,3%
Τρόφιμα και ποτά	10+11	22,9%	20,0%	31,0%	26,2%

1.7. Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας (Πρότυπα-Πιστοποιήσεις)-Φορείς

Η ανάπτυξη συστημάτων, HACCP (Ανάλυση Κινδύνων – Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου), ISO22000, BRC, IFS, Agro, GlobalGap, CE Marketing κτλ., είναι θέμα εξέχουσας σημασίας τόσο για την διασφάλιση της υγείας όσο και για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Η αναγκαιότητα που οδήγησε στην υλοποίηση αυτών των συστημάτων προέκυψε από το γεγονός ότι η ποιότητα των τροφίμων και των ποτών που καταναλώνουμε καθημερινά επηρεάζουν τη ποιότητα της ζωής μας.

Η **Ευρωπαϊκή Ένωση** αναγνωρίζοντας την σημασία των προαναφερθέντων εξέδωσε στις 14 Ιουνίου του 1993 την **Οδηγία 93/43 ΕΟΚ** για την υγιεινή των τροφίμων. Σύμφωνα με το ΦΕΚ 1219Β (04/10/00 – εναρμόνιση προς την 93/43/ ΕΕ), η παρασκευή, μεταποίηση, παραγωγή, συσκευασία, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή, διακίνηση και προσφορά προς πώληση ή διάθεση τροφίμων, πρέπει να γίνεται με υγιεινό τρόπο (Άρθρο 3) και οι επιχειρήσεις οφείλουν να διασφαλίζουν με επιστημονικό και τεκμηριωμένο τρόπο την ασφάλεια των προϊόντων που διαθέτουν στην κατανάλωση. Στα πλαίσια της εφαρμογής της παραπάνω οδηγίας οι βιομηχανίες που λειτουργούν στον χώρο των Τροφίμων και Ποτών θα πρέπει να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν για κάθε προϊόν που παράγουν ή διαθέτουν στην κατανάλωση μία μελέτη **HACCP**.

HACCP

Το HACCP (Hazard Analysis & Critical Control Points) είναι ένα σύνολο αρχών υγιεινής για την ασφάλεια των τροφίμων. Η λέξη «HACCP» προέρχεται από αρχικά γράμματα αγγλικών λέξεων που σημαίνουν «Αξιολόγηση Κινδύνων και Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου». Με τη λέξη «Κίνδυνος» νοείται κάθε φυσική, βιολογική ή χημική παράμετρος, η οποία συνδέεται με τα τρόφιμα και μπορεί να προκαλέσει βλάβη στην υγεία του καταναλωτή. Συνεπώς ως παραδείγματα κινδύνων μπορούν να αναφερθούν τα ξένα σώματα (φυσικοί κίνδυνοι), οι παθογόνοι μικροοργανισμοί (βιολογικοί κίνδυνοι), ή τα φυτοφάρμακα (χημικοί κίνδυνοι). Η εφαρμογή του συστήματος HACCP στηρίζεται σε επτά αρχές:

- 1η Αρχή: Αναγνώριση και Αξιολόγηση των Κινδύνων για κάθε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας και εγκατάσταση προληπτικών μέτρων ελέγχου.

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- 2η Αρχή: Αναγνώριση των Κρισίμων Σημείων Ελέγχου.
- 3η Αρχή: Προσδιορισμός Κρισίμων Ορίων για κάθε Κρίσιμο Σημείο Ελέγχου.
- 4η Αρχή: Καθορισμός διαδικασίας παρακολούθησης για κάθε Κρίσιμο Σημείο Ελέγχου.
- 5η Αρχή: Καθορισμός Διορθωτικών Ενεργειών για κάθε Κρίσιμο Σημείο Ελέγχου.
- 6η Αρχή: Καθορισμός διαδικασίας επαλήθευσης του συστήματος HACCP.
- 7η Αρχή: Καθορισμός συστήματος καταγραφής και δημιουργία αρχείων παρακολούθησης του Συστήματος.

Η εφαρμογή του Συστήματος HACCP επιβάλλεται από την Ευρωπαϊκή και Ελληνική Νομοθεσία. Μπορεί η πιστοποίησή του να μην είναι υποχρεωτική, αποτελεί όμως την έξωθεν καλή μαρτυρία για οποιαδήποτε εταιρεία την επιλέξει. Η αποτελεσματική εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος διασφαλίζει την παραγωγή ασφαλών, για την υγεία του καταναλωτή, τροφίμων.

Τα οφέλη από την εφαρμογή συστημάτων HACCP είναι:

- Πιο αποτελεσματικές και λειτουργικές διεργασίες (πάντα κοστίζει λιγότερο όταν τα πράγματα γίνονται σωστά την πρώτη φορά)
- Μεγαλύτερος βαθμός εμπιστοσύνης στην ασφάλεια του προϊόντος.
- Μεγαλύτερη ικανοποίηση πελατών (μικρότερος αριθμός παραπόνων)
- Η εκπαίδευση βοηθάει τους εργαζόμενους να είναι ενήμεροι για τους κινδύνους που εγκυμονούν έτσι ώστε τάσεις απόκλισης από τις προδιαγεγραμμένες απαιτήσεις να αντιμετωπίζονται άμεσα και αποτελεσματικά.
- Η εφαρμογή των προαπαιτούμενων προγραμμάτων και του ελέγχου των εισερχομένων (πρώτες ύλες, υλικά συσκευασίας κτλ.) εμποδίζουν την ενσωμάτωση ενός κινδύνου στις διεργασίες.
- Η συνεχής παρακολούθηση των διεργασιών εμποδίζει την εξάπλωση των προβλημάτων με λιγότερες απώλειες από αστοχίες (επανεξέταση, απόρριψη προϊόντων, ανάκληση, έγκαιρη παράδοση, κέρδος σε εργατοώρες).

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- Η τήρηση και ανασκόπηση των αρχείων αυξάνουν το αίσθημα ευθύνης των εργαζομένων και τους βοηθούν να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της ασφάλειας του προϊόντος .
- Η επιβεβαίωση και η επικύρωση των δραστηριοτήτων παρέχουν στη διοίκηση αφ' ενός τη δυνατότητα ελέγχου των διεργασιών και αφ' ετέρου την έγγραφη απόδειξη της ασφάλειας του προϊόντος.

Υπεύθυνος για τον έλεγχο της αγοράς στην εφαρμογή του Συστήματος HACCP απο την πλευρά του κράτους είναι ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.), όπου θα αναφερθούμε παρακάτω διεξοδικά στον ρόλο του και το σκοπό του.

ISO 22000

Το ISO 22000 είναι το διεθνές πρότυπο ασφάλειας τροφίμων το οποίο απευθύνεται σε όλη την αλυσίδα τροφίμων από το 'χωράφι του παραγωγού' ως το 'ράφι του καταναλωτή', καλύπτοντας έτσι όλο το φάσμα δραστηριοτήτων από την παραγωγή ως την μεταποίηση, τη συσκευασία, τη μεταφορά και την πώληση των τροφίμων. Απευθύνεται επίσης και σε εταιρείες που δεν σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή τροφίμων, όπως για παράδειγμα υπηρεσίες καθαρισμού και κατασκευής εξοπλισμού. Γενικότερα, το πρότυπο αυτό μπορεί να υιοθετηθεί από όλες τις παραπάνω επιχειρήσεις ανεξάρτητα από το μέγεθος, τον κλάδο και τη γεωγραφική τους τοποθεσία. Το ISO 22000 καθορίζει τις απαιτήσεις για ένα σύστημα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των προαπαιτούμενων προγραμμάτων, της διαδραστικής επικοινωνίας και της διαχείρισης συστήματος. Το πρότυπο εστιάζει στην ασφάλεια στην εφοδιαστική αλυσίδα και είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις αρχές HACCP του Codex Alimentarius.

Το ISO 22000 είναι το πλέον αναγνωρισμένο πρότυπο στην παγκόσμια αλυσίδα τροφίμων και η πιστοποίηση ως προς αυτό είναι ένας τρόπος να γίνει η επιχείρησή σας βασικός προμηθευτής. Η πιστοποίηση ως προς το ISO 22000 αποδεικνύει τη δέσμευσή σας για ασφάλεια τροφίμων. Βασίζεται σε 'state-of-the-art' βέλτιστες πρακτικές και έχει σχεδιαστεί ώστε να:

- δημιουργεί συνθήκες εμπιστοσύνης με τα ενδιαφερόμενα μέρη
- προσδιορίζει, να διαχειρίζεται και να μετριάσει τους κινδύνους ασφάλειας τροφίμων
- μειώνει και να εξαλείφει πιθανές ανακλήσεις προϊόντων και αντιδικίες

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- προστατεύει το εμπορικό σας σήμα.

Η δομή του προτύπου είναι παρόμοια με αυτή των άλλων ISO, με αποτέλεσμα να δίνεται η δυνατότητα ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης της επικινδυνότητας. Σε περίπτωση που η επιχείρηση εφαρμόζει ήδη κάποιο από τα ISO 9001, ISO14001 και OHSAS18001, το ISO 22000 μπορεί να ενταχθεί ομαλά στο ήδη υπάρχον σύστημα. Επιπλέον, σε περίπτωση που συνδυάζεται με τεχνικές προδιαγραφές κλαδικών προαπαιτούμενων προγραμμάτων όπως τα PAS 220/ISO 22002-1 και PAS 223, τότε παρέχει μία βάση για το FSSC 22000.

Τα πλεονεκτήματα της πιστοποίησης κατά ISO22000 είναι:

- Συνεχής βελτίωση – βελτίωση των διαδικασιών ασφάλειας τροφίμων και την επικοινωνία κατά μήκος της αλυσίδας τροφίμων.
- Αυξημένη εμπιστοσύνη για τα ενδιαφερόμενα μέρη – δέσμευση για τη διαχείριση των κινδύνων ασφάλειας τροφίμων
- Διαφάνεια – κατά μήκος της αλυσίδας τροφίμων.
- Αποδοτική διαχείριση χρόνου και χρήματος – απαλλαγή από την απαίτηση για πολλαπλές πιστοποιήσεις ασφάλειας τροφίμων.
- Νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες – συνεργασία με επιχειρήσεις όπου το ISO 22000 είναι συμβατική απαίτηση ή προσδοκία.

British Retail Consortium (BRC)

Ο Βρετανικός Οργανισμός Λιανεμπορίου British Retail Consortium (BRC) έχει εκδώσει ένα Τεχνικό Πρότυπο (BRC Food) για τις επιχειρήσεις που παράγουν προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (private label), προϊόντα προς εξαγωγή και προϊόντα που απευθύνονται σε Super Markets. Το πρότυπο αυτό έχει αναπτυχθεί για να βοηθήσει τους πωλητές λιανικής στην τήρηση των νομικών υποχρεώσεών τους και για να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.

Το πρότυπο βρίσκεται τώρα στην έκτη εκδοσή του και έχει αναθεωρηθεί εκ βάθρων ώστε να καλύπτει πλήρως την Ευρωπαϊκή νομοθεσία, τη συνεχή απαίτηση για εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών και τις νέες εξελίξεις (π.χ. αλλεργιογόνα).

Οι επισκέψεις αξιολόγησης του BRC περιλαμβάνουν τη λεπτομερή ανασκόπηση των διαδικασιών παραγωγής συγκεκριμένων προϊόντων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

ασφάλεια των προϊόντων αλλά και στις απαιτούμενες ορθές πρακτικές. Η επίσκεψη προσδιορίζει πόσο αποτελεσματικά ο προμηθευτής καλύπτει τις απαιτήσεις του Τεχνικού Προτύπου για:

- Ένα τεκμηριωμένο σύστημα διαχείρισης ποιότητας.
- Ένα σύστημα ασφάλειας τροφίμων HACCP σύμφωνα με τις αρχές του Codex Alimentarius.
- Έλεγχο της περιβαλλοντικής διαχείρισης του εργοστασίου, των προϊόντων, των διαδικασιών και του προσωπικού.

Μερικά από τα πλεονεκτήματα και οφέλη που μπορεί να αποκομίσει μια επιχείρηση από την πιστοποίηση του συστήματός της, βάσει των απαιτήσεων του εν λόγω προτύπου, αναφέρονται παρακάτω:

- Αυξημένη Ανταγωνιστικότητα.
- Νέες συνεργασίες με μεγάλα supermarkets, που απαιτούν οι προμηθευτές τους να είναι πιστοποιημένοι κατά BRC. (Άνοιγμα στις εξαγωγές)
- Συμμόρφωση με νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις.

International Food Standard (IFS)

Το τεχνικό πρότυπο για την ασφάλεια των τροφίμων IFS (International Food Standard) έχει αναπτυχθεί από τη Γερμανική & Γαλλική Ένωση Πωλητών Λιανικής για τις επιχειρήσεις που, όπως και για το BRC, παράγουν προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (private label), προϊόντα προς εξαγωγή και προϊόντα που απευθύνονται σε Super Markets. Στόχος του IFS ήταν να δημιουργηθεί ένα ενιαίο σύστημα αξιολόγησης για τις επιχειρήσεις αυτές, με απώτερο σκοπό την επίτευξη πλήρους διαφάνειας στην εφοδιαστική αλυσίδα.

Οι απαιτήσεις του προτύπου IFS καλύπτουν τους εξής βασικούς τομείς:

1. Ευθύνη της Ανώτατης Διοίκησης
2. Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας
3. Διαχείριση Πόρων
4. Διαδικασία Παραγωγής
5. Μετρήσεις, Ανάλυση, Βελτίωση

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Μερικά από τα πλεονεκτήματα και οφέλη που μπορεί να αποκομίσει μια επιχείρηση από την πιστοποίηση κατά IFS, είναι τα εξής:

- **Ανταγωνιστικότητα** σε παγκόσμιο επίπεδο
- Αυξημένη **εμπιστοσύνη καταναλωτών**
- **Νέες συνεργασίες** με μεγάλα supermarkets, που απαιτούν οι προμηθευτές τους να είναι πιστοποιημένοι κατά IFS. (Άνοιγμα στις εξαγωγές)
- **Συμμόρφωση** με νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις
- **Εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος** - Η πιστοποίηση κατά IFS βοηθά στην αποφυγή περιττού κόστους και αναστάτωσης όπως αυτή μπορεί να προκύψει από την απαίτηση διαφορετικών πελατών για (πολλαπλούς) ελέγχους. Το πιστοποιητικό IFS επαληθεύει την τεχνική επάρκεια και βοηθά τις πιστοποιημένες επιχειρήσεις να εκπληρώσουν τις νομικές υποχρεώσεις τους.

Ωστόσο, τα πρότυπα IFS και BRC έχουν πολλά κοινά στοιχεία. Οι επιχειρήσεις, μπορούν, εφόσον το επιθυμούν να συνδυάσουν την επιθεώρηση του IFS με αυτή του BRC, αποκομίζοντας έτσι τα οφέλη μιας συνδυαστικής επιθεώρησης, μέγιστης αποτελεσματικότητας και μειωμένης διάρκειας.

GLOBALG.A.P – Φρούτα και Λαχανικά

Το GLOBALG.A.P είναι ένα διεθνές πρωτόκολλο για την πιστοποίηση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής: **φυτική παραγωγή, ζωική παραγωγή και ιχθυοκαλλιέργειες**. G.A.P. σημαίνει "καλή γεωργική πρακτική" (Good Agricultural Practice). Το πρωτόκολλο έχει σχεδιαστεί κυρίως για να επανακτήσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στον τρόπο με τον οποίο παράγονται τα τρόφιμα στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ελαχιστοποιώντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των γεωργικών δραστηριοτήτων, περιορίζοντας τη χρήση χημικών εισροών και διασφαλίζοντας μια υπεύθυνη προσέγγιση στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων.

Το GLOBALGAP απευθύνεται σε μικρές, μεσαίες και μεγάλες αγροτικές επιχειρήσεις φυτικής παραγωγής ομάδες παραγωγών φυτικής παραγωγής. Είναι ένα πρότυπο το οποίο καλύπτει ολόκληρη τη γεωργική παραγωγική διαδικασία, περιλαμβάνοντας τα στάδια πριν από την εγκατάσταση του φυτού στο έδαφος ή την εισαγωγή του ζώου στη γεωργική εκμετάλλευση, μέχρι το τελικό προϊόν σε επίπεδο αγροτικής

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

εκμετάλλευσης (περιλαμβάνεται και ο χειρισμός προϊόντος). Μόνο για τα προϊόντα τα οποία περιλαμβάνονται στον κατάλογο προϊόντων GLOBALGAP, που δημοσιεύεται στον ιστότοπο GLOBALGAP, μπορεί να υποβληθεί αίτηση για πιστοποίηση.

Τα οφέλη του GLOBALGAP για μια επιχείρηση είναι:

- οργάνωση της παραγωγής
- ιχνηλασιμότητα αγροτικών προϊόντων
- προστασία της βιοποικιλότητας
- διεθνής αναγνώριση

Ειδικότερα, το GLOBALGAP περιλαμβάνει:

- Ολοκληρωμένη Διαχείριση Σοδειάς (ICM)
- Ολοκληρωμένο Έλεγχο Παρασίτων (IPC)
- Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (QMS)
- Ανάλυση Κινδύνου και Ανάλυση Κρίσιμων Σημείων (HACCP).

FSSC 22000 - Πρότυπο Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων

Το FSSC22000 δημιουργήθηκε από το FSSC (Foundation for Food Safety Certification), τον Φορέα Διαχείρισης Πιστοποιήσεων Ασφάλειας Τροφίμων. Το πρότυπο FSSC22000 αποτελεί μια νέα προσέγγιση στη διαχείριση των κινδύνων ασφάλειας τροφίμων, κατά μήκος της αλυσίδας τροφίμων. Είναι ένα πλήρες σχήμα πιστοποίησης το οποίο στηρίζεται στο ISO 22000, το παγκόσμιο πρότυπο για την ασφάλεια τροφίμων, συνδυάζεται όμως παράλληλα με την εκάστοτε τεχνική προδιαγραφή για τα PRPs (Pre-requisite Programs), δηλαδή για τα Προαπαιτούμενα Προγράμματα (π.χ. ISO/TS 22002-1 (πρώην PAS220) ή ISO/TS 22002-4 (πρώην PAS223)) αλλά και με επιπλέον απαιτήσεις της Παγκόσμιας Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (GFSI - Global Food Safety initiative). Το FSSC 22000 φέρει σήμερα την πλήρη αναγνώριση από το GFSI.

Το FSSC 22000 απευθύνεται σε όλους τους παραγωγούς τροφίμων, τους παραγωγούς συστατικών τροφίμων αλλά και τους παραγωγούς υλικών συσκευασίας τροφίμων, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, τον κλάδο στον οποίο ανήκουν και τη γεωγραφική τους περιοχή.

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Για τη απόκτηση της πιστοποίησης ως προς το FSSC 22000 απαιτούνται τα εξής:

- **Εάν μια εταιρεία εφαρμόζει ήδη** το πρότυπο ISO22000 χρειάζεται απλώς μία περαιτέρω εξέταση και ανάλυση των απαιτήσεων του Προαπαιτούμενου Προγράμματος (π.χ. ISO/TS22002-1 ή ISO/TS22002-4) προκειμένου αυτές να ενσωματωθούν στο ήδη υπάρχον εφαρμοζόμενο Σύστημα. Εφόσον ξεκινήσει η εφαρμογή τους, μπορεί και να γίνει η πιστοποίηση.
- **Εάν μια εταιρεία δεν εφαρμόζει το ISO22000** τότε προτείνεται η εξαρχής εξέταση των απαιτήσεων του FSSC 22000 συνολικά, προκειμένου να εντοπισθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να εφαρμοσθούν, ώστε να προχωρήσει η πιστοποίηση.

Το FSSC 22000 είναι σημαντικό για κάθε επιχείρηση διότι έχει σχεδιαστεί ώστε να φέρει εναρμόνιση σε διεθνές επίπεδο και πλήρη διαφάνεια στην πληθώρα προτύπων ασφάλειας τροφίμων που υπάρχουν σήμερα. Η πιστοποίηση ως προς το διεθνώς αναγνωρισμένο FSSC22000 παρέχει τα παρακάτω:

- **Επιθεώρηση ασφάλειας τροφίμων υψηλού επιπέδου** με την τεχνική αρτιότητα και την εις βάθος γνώση του κλάδου των τροφίμων.
- **Ολιστική προσέγγιση με συστηματικό προσδιορισμό** και καλύτερη διαχείριση των αλληλεπιδρώντων διεργασιών.
- **Συνεχή βελτίωση** του συστήματος και των διαδικασιών.
- **Ευκολη μετάβαση** από την ευρεία γκάμα προτύπων και σχημάτων ασφάλειας τροφίμων.
- **Εξορθολογισμένη προσέγγιση κατά τη διαδικασία πιστοποίησης** η οποία εξασφαλίζει της ελάχιστη δυνατή διατάραξη της λειτουργίας της επιχείρησης και την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων στα πλαίσια πάντα μιας οικονομικά αποδοτικής λύσης για την κάθε επιχείρηση.⁷

CE –Marking

Η σήμανση CE είναι διαβατήριο για την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων στην Ευρωπαϊκή αγορά. Η διαδικασία για την κατοχή ενός CE –Mark είναι ανάλογα με το προϊόν διαφορετική και περιγράφεται:

⁷ <http://www.greece.lrq.com>

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- Σε προϊόντα που έχουν οριστεί ως μη προβληματικά, ο κατασκευαστής μπορεί με μία δήλωση ταύτισης του προϊόντος με τις ανάλογες οδηγίες της ΕΕ, να κάνει ο ίδιος την πιστοποίηση και με δική του ευθύνη να σηματοδοτήσει το προϊόν του.
- Για προϊόντα που έχουν οριστεί ως επικίνδυνα είναι υποχρεωτικός ο έλεγχος τους μέσω ενός κοινοποιημένου οργανισμού ή κρατικού φορέα.

Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις ο κατασκευαστής είναι υποχρεωμένος να καταρτίσει ΤΕΧΝΙΚΟ ΦΑΚΕΛΟ, στον οποίο περιέχονται:

- Γενικά στοιχεία κατασκευαστή
- Ανάλυση κινδύνων-στόχοι προϊόντος
- Περιγραφή κατασκευής
- Περιγραφή λειτουργίας
- Υπολογισμοί-μετρήσεις
- Εκθέσεις δοκιμών
- Εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά πρότυπα⁸

Στους φορείς τώρα που σχετίζονται με τον κλάδο των τροφίμων και των ποτών ανήκουν –μεταξύ άλλων- ο Ε.Φ.Ε.Τ., Χημείο του Κράτους, ΕΛ.Ο.Τ., TÜVHellas.

Ο Ε.Φ.Ε.Τ. (Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων) συστάθηκε με το Ν. 2741/ΦΕΚ 199/28-09-1999. Είναι Ν.Π.Δ.Δ. και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Οι αρμοδιότητες του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων είναι:

- Καθορίζει τις προδιαγραφές ποιότητας τις οποίες πρέπει να πληρούν τα προσφερόμενα στην κατανάλωση τρόφιμα και οι πρώτες ή πρόσθετες ύλες που προορίζονται για προσθήκη σε τρόφιμα με σκοπό την προστασία της δημόσιας υγείας και την αποφυγή της εξαπάτησης των καταναλωτών.
- Καθορίζει τα πρότυπα και τις αρχές στις οποίες θα πρέπει να στηρίζεται η μελέτη και εφαρμογή των συστημάτων παραγωγής υγιεινών προϊόντων,

⁸ <http://www.chatzichristos.com/ce-marking>

σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, από τις επιχειρήσεις τροφίμων και τις προδιαγραφές για τους επιστήμονες που θα ασχοληθούν με την εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων στις επιχειρήσεις τροφίμων, καθώς και με το προσωπικό που θα εργαστεί στα εργαστήρια ποιοτικού ελέγχου τροφίμων που εγκαθίστανται στις επιχειρήσεις τροφίμων.

- Καθορίζει ή επικυρώνει τους κανόνες ορθής υγιεινής πρακτικής σύμφωνα με τον Κανονισμό 852/2004 και κάθε άλλο συναφή κανόνα διεθνούς και κοινοτικού δικαίου και ελέγχει την τήρηση των κανόνων αυτών. Η τήρηση των κανόνων ορθής υγιεινής πρακτικής αποτελεί προϋπόθεση για την ίδρυση και λειτουργία κάθε επιχείρησης τροφίμων, Στο πλαίσιο αυτό καθορίζει τους υγειονομικούς όρους ίδρυσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων τροφίμων και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για να είναι τα τρόφιμα ασφαλή και υγιεινά.
- Τηρεί μητρώο επιχειρήσεων τροφίμων και καθορίζει τα προγράμματα ελέγχων που διενεργούνται από τις υπηρεσίες του ή από άλλες αρχές και υπηρεσίες.
- Διενεργεί με τα όργανά του ή παραγγέλλει σε άλλες αρχές ή υπηρεσίες, συντονίζει και διευθύνει τους ελέγχους σε όλα τα στάδια μετά την πρωτογενή παραγωγή στην οποία εντάσσονται μεταξύ άλλων η συγκομιδή, η σφαγή και το άρμεγμα, δηλαδή στα στάδια της παρασκευής, της μεταποίησης, της παραγωγής, της συσκευασίας, αποθήκευσης, μεταφοράς, διανομής, διακίνησης, προσφοράς προς πώληση ή της διάθεσης στον καταναλωτή στα νωπά ή επεξεργασμένα τρόφιμα που παράγονται, διακινούνται ή εισάγονται στη χώρα μας ή εξάγονται από αυτήν. Διενεργεί επίσης ελέγχους στα υλικά και αντικείμενα που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα. Σκοπός των ελέγχων είναι η διασφάλιση της υγιεινής των τροφίμων και η προστασία των συμφερόντων του καταναλωτή. Οι έλεγχοι αυτοί συνίστανται ιδίως σε επιθεωρήσεις των επιχειρήσεων τροφίμων, στον έλεγχο του συστήματος παραγωγής των επιχειρήσεων, στη διενέργεια δειγματοληψιών και αναλύσεων τροφίμων σε δικό του ή άλλα εργαστήρια τροφίμων.
- Η επιθεώρηση περιλαμβάνει ιδίως τον έλεγχο των πρώτων και πρόσθετων υλών, των τροφίμων κατά την παραγωγική διαδικασία των τελικών προϊόντων, της τήρησης των κανόνων ορθής υγιεινής πρακτικής στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων τροφίμων, στο μηχανολογικό εξοπλισμό, στην υγεία για την υγιεινή του προσωπικού, στον καθορισμό και την απολύμανση, στην

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

καταπολέμηση τρωκτικών και εντόμων στη συσκευασία, στην αποθήκευση και στη διανομή και μεταφορά των τροφίμων. Επίσης κατά την επιθεώρηση ελέγχεται η τήρηση των τεχνολογικών παραμέτρων που απαιτούνται κατά την κείμενη νομοθεσία από τις επιχειρήσεις τροφίμων, καθώς και η επισήμανση των τροφίμων.

- Ο έλεγχος του συστήματος παραγωγής υγιεινών προϊόντων περιλαμβάνει τον έλεγχο των κρίσιμων σημείων ελέγχου κατά την παραγωγική διαδικασία, τον έλεγχο των μέτρων πρόληψης που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις για την αντιμετώπιση των κινδύνων τον έλεγχο των παραμέτρων επεξεργασίας και συντήρησης που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις (όπως θέρμανσης και ψύξης) για την εξάλειψη των κινδύνων των τροφίμων. Επίσης περιλαμβάνει τον έλεγχο της κατάλληλης εκπαίδευσης του προσωπικού των επιχειρήσεων ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί σωστά στις απαιτήσεις του συστήματος παραγωγής υγιεινών προϊόντων, καθώς και τον έλεγχο των αρχείων που τεκμηριώνουν την τήρηση του συστήματος.
- Συμμετέχει στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Διεθνών Οργανισμών για τη διαμόρφωση των σχετικών με τις αρμοδιότητές του αποφάσεων, μεριμνά για την προσαρμογή και συμμόρφωση προς οδηγίες, αποφάσεις κανονισμούς και συστάσεις, που εκδίδονται από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλους Διεθνείς Οργανισμούς σε θέματα της αρμοδιότητός του και αποτελεί το σύνδεσμο με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Διεθνών Οργανισμών σε θέματα ελέγχου τροφίμων και στο πλαίσιο του συστήματος άμεσης αντιμετώπισης καταστάσεων που αφορούν στην ασφάλεια των τροφίμων.
- Μεριμνά για την εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων, που σχετίζονται με το αντικείμενό του, συνεργάζεται με φορείς με συναφές αντικείμενο για το σκοπό αυτόν και εισηγείται προτάσεις για τη λήψη νομοθετικών ή άλλων μέτρων σε θέματα της αρμοδιότητός του.
- Συλλέγει επεξεργάζεται και τηρεί πληροφορίες στατιστικά στοιχεία και μητρώα σχετικά με τους ελέγχους που διενεργούνται από τις υπηρεσίες του, τις επιχειρήσεις τροφίμων και τα αντικείμενα της αρμοδιότητάς του.
- Μεριμνά για τη συνεχή ενημέρωση, επιμόρφωση και εκπαίδευση του προσωπικού του για τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις εξελίξεις στις νέες

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

νομοθεσίες, καθώς και του καταναλωτή σε θέματα ασφάλειας και ποιότητας τροφίμων.

- Ο Ε.Φ.Ε.Τ. μπορεί, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και του σκοπού λειτουργίας και αποστολής του, με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου, να επιχορηγεί ή να συμμετέχει σε προγράμματα, ημερίδες, συνέδρια και γενικότερα εκδηλώσεις δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις κείμενες διατάξεις, επιστημονικών εταιρειών, μη κυβερνητικών οργανώσεων, σωματείων ή ενώσεων. Η επιχορήγηση αυτή απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος και οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ Δημοσίου ή τρίτων.
- Ασκεί κάθε άλλη συναφή προς τους σκοπούς του αρμοδιότητα.

Ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.), ως η δυναμικά αναπτυσσόμενη από πλευράς αρμοδιοτήτων και προδιαγραφών υπηρεσία, συνιστά τον κύριο Φορέα Ελέγχου Τροφίμων στον Ελλαδικό χώρο. Από την εγκατάστασή του στις 13 Ιανουαρίου 2000 έως σήμερα, το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα, καθόρισε τη στρατηγική ανάπτυξης του οργανισμού, προγραμματίζοντας και προχωρώντας στην ολοκλήρωση ενεργειών, οι οποίες είχαν ως απόρροια τη δημιουργία και πλήρωση των προϋποθέσεων εκείνων οι οποίες θέτουν τη βάση οργάνωσης ενός σύγχρονου οργανισμού, ικανού να ανταποκριθεί με επιτυχία στις υποχρεώσεις του. Οι υποχρεώσεις αυτές οι οποίες δημιουργούν ένα τεράστιο εύρος δυναμικής του Φορέα, αλλά και συνιστούν ταυτόχρονα μια πελώρια ευθύνη απέναντι στην Ελληνική κοινωνία, είναι οι ακόλουθες:

- Η διεξαγωγή συστηματικών επιθεωρήσεων σε επιχειρήσεις τροφίμων (επιχειρήσεις παραγωγής, εμπορίας και διάθεσης τροφίμων). Κατά τις επιθεωρήσεις αυτές θα πρέπει να ελέγχεται το κατά πόσον πληρούνται οι κανόνες Ορθής Υγιεινής Πρακτικής και Ορθής Βιομηχανικής Πρακτικής, καθώς επίσης και τα συστήματα διασφάλισης υγιεινής των τροφίμων (σύστημα Η.Α.Σ.Σ.Ρ.).
- Ο συστηματικός και απρόσκοπτος έλεγχος των τροφίμων κατά την διακίνηση, εμπορία και διάθεση τους.
- Η παροχή τεχνικής βοήθειας προς τους παραγωγικούς κλάδους, είτε μέσω της έκδοσης οδηγιών υγιεινής για κάθε επαγγελματικό κλάδο είτε με τα διαφόρων

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

σεμιναρίων τα οποία διοργανώνονται υπό την αιγίδα του Ε.Φ.Ε.Τ. προς επιμόρφωση των εργαζομένων και επαγγελματιών.

- Η αντιμετώπιση των διαφόρων διατροφικών κρίσεων, φαινόμενο ιδιαίτερα συνηθισμένο τα τελευταία χρόνια (π.χ. ανακúψαντα προβλήματα σχετιζόμενα με τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών, τις διοξίνες, το ακρυλαμίδιο, τις αφλατοξίνες και λοιπές μυκοτοξίνες κλπ),
- η διαμόρφωση ελληνικών θέσεων σε θέματα ασφάλειας τροφίμων και η υποστήριξή τους στην Ε.Ε.,
- η εισήγηση για τη διαμόρφωση εθνικής νομοθεσίας σε θέματα ασφάλειας τροφίμων,
- η επικοινωνία με τον καταναλωτή με σκοπό την πληροφόρησή του και την εκπαίδευσή του σε θέματα ασφάλειας τροφίμων,
- η προστασία του καταναλωτή από δόλιες ή παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές ή από τη νόθευση των τροφίμων,
- ο συντονισμός των νομαρχιακών υπηρεσιών που ασκούν έλεγχο σε θέματα ασφάλειας τροφίμων,
- η εγκατάσταση περισσότερο αποτελεσματικών (και προληπτικού χαρακτήρα) συστημάτων αξιολόγησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των διατροφικών κινδύνων, με πλήρη υιοθέτηση των αρχών ανάλυσης και αξιολόγησης κινδύνων. (<http://www.efet.gr/portal/page/portal/efetnew/efet/mission>)

Γενικό Χημείο του Κράτους

Το Γενικό Χημείο του Κράτους (Γ.Χ.Κ.) είναι υπηρεσία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων(Α.Α.Δ.Ε.), που λειτουργεί σε επίπεδο Γενικής Διεύθυνσης.

Αποστολή του Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Χ.Κ.) είναι η παροχή προς τις δημόσιες αρχές και τους πολίτες τεχνικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, με τελικό σκοπό:

- τη διασφάλιση των δημοσίων εσόδων, μέσω της συνδρομής και της τεχνικής υποστήριξης των Αρχών της Α.Α.Δ.Ε. και του Υπουργείου Οικονομικών ή και αυτοτελώς
- την προστασία της δημόσιας υγείας , του περιβάλλοντος καθώς και των συμφερόντων των καταναλωτών

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- την επιστημονική υποστήριξη των δικαστικών, αστυνομικών και λοιπών κρατικών αρχών και Υπηρεσιών
- τη στήριξη της υγιούς λειτουργίας της αγοράς και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας της χημικής βιομηχανίας σε συνεργασία με τις συναρμόδιες αρχές.
- την αξιοποίηση και προώθηση των Ελληνικών προϊόντων επ' ωφελεία της εθνικής οικονομίας.
- την παροχή του εθνικού υποβάθρου της χημικής μετρολογίας

Το Γενικό Χημείο του Κράτους ιδρύθηκε το 1929 με το Νόμο 4328, με τον οποίο συνενώθηκαν όλα τα εργαστήρια που λειτουργούσαν στο δημόσιο τομέα την εποχή αυτή. Αυτή η κίνηση είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας ισχυρής επιστημονικής-εργαστηριακής μονάδας, που κατόρθωσε γρήγορα να αναπτυχθεί και να εξελιχθεί σε κορμό του συστήματος ελέγχου προϊόντων στη χώρα μας. Στα 86 χρόνια λειτουργίας του, το Γ.Χ.Κ. αναπτύχθηκε και επεκτάθηκε σχεδόν σε όλη την Ελλάδα. Στο Π.Δ. 111/2014 (ΦΕΚ 178Α /29-8-2014) καταγράφονται οι αρμοδιότητες του Γ.Χ.Κ., όπως έχουν διαμορφωθεί σήμερα.

Για την εκπλήρωση της αποστολής του το Γ.Χ.Κ. δραστηριοποιείται σε πολλά επίπεδα :

- εισηγείται νομοθετικές και διοικητικές ρυθμίσεις
- συμμετέχει σε διαδικασίες επεξεργασίας ρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών, υποστηρίζοντας τις εθνικές θέσεις
- πραγματοποιεί χημικές, φυσικές, μικροβιολογικές, οργανοληπτικές και λοιπές εργαστηριακές εξετάσεις
- ασκεί έλεγχο και εποπτεία σε μονάδες παραγωγής και μεταποίησης προϊόντων
- προβαίνει σε επιθεωρήσεις χώρων παρασκευής, τυποποίησης, συσκευασίας, εμφιάλωσης, αποθήκευσης, διάθεσης και εμπορίας προϊόντων
- πραγματοποιεί δειγματοληψίες, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με άλλες αρχές
- εκδίδει άδειες λειτουργίας μονάδων παραγωγής και εργαστηρίων, όπως ορίζεται από τη σχετική νομοθεσία
- εκδίδει πιστοποιητικά, βεβαιώσεις κλπ.
- εκπονεί μελέτες και ερευνητικές εργασίες
- σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα και έργα

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- παρέχει πραγματογνωμοσύνες και γνωμοδοτήσεις
- λειτουργεί ως τεχνικός σύμβουλος των κρατικών αρχών ή ως τρίτο μέρος
- συνεργάζεται με δημόσιους ή ιδιωτικούς επιστημονικούς φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής
- συλλέγει πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τα αντικείμενα της αρμοδιότητάς του και τηρεί μητρώα.
- διοργανώνει και συμμετέχει στη διοργάνωση συνεδρίων, ημερίδων καθώς και εκπαιδευτικών ή ενημερωτικών προγραμμάτων
- παρέχει γνώση και πληροφόρηση μέσω εντύπων ή ηλεκτρονικών εκδόσεων, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο
- συμμετέχει, δια εκπροσώπων του, σε συλλογικά όργανα άλλων φορέων
- πραγματοποιεί εργασίες, εν γένει, που αξιοποιούν την επιστημονική γνώση για το σκοπό της εφαρμογής των νόμων, καθώς και του ελέγχου της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις διμερών ή διεθνών συμβάσεων.

Οι εργαστηριακοί έλεγχοι που πραγματοποιούνται στο Γ.Χ.Κ. καλύπτουν τα ακόλουθα αντικείμενα :

Τρόφιμα	Πλαστικά-Πολυμερή	Ενεργειακά Προϊόντα
Υλικά σε επαφή με τρόφιμα	Απορρυπαντικά	Λιπαντικά
Αλκοόλη	Προϊόντα χάρτου	Χρώματα
Ποτά (αλκοολούχα και μη)	Προϊόντα Δέρματος	Έδαφος
Πόσιμα νερά	Μέταλλα και κράμματα	Ναρκωτικά
Επιφανειακά νερά	Αντικείμενα κοινής χρήσης	Ανόργανες πρώτες ύλες και βιομηχανικά προϊόντα
Απόβλητα	Λιπάσματα	Ρύπανση Περιβάλλοντος
Χημικές ουσίες και παρασκευάσματα	Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα	Καπνικά

Τα εργαστήρια του Γ.Χ.Κ. διαθέτουν σύγχρονο εργαστηριακό εξοπλισμό, ο οποίος σε συνδυασμό με την εμπειρία και την κατάρτιση του προσωπικού διευκολύνει την εκτέλεση μεγάλου εύρους εργαστηριακών εξετάσεων και παράλληλα διευκολύνει την επίλυση σύνθετων επιστημονικών και τεχνικών θεμάτων που προκύπτουν εκτάκτως.

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Η δράση του Γενικού Χημείου του Κράτους διέπεται από αρχές λειτουργίας που διασφαλίζουν την εκπλήρωση των συνταγματικών απαιτήσεων που τίθενται για τις Δημόσιες Υπηρεσίες, καθώς επίσης και την ικανοποίηση των προσδοκιών των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, το Γ.Χ.Κ. τηρεί τις αρχές της νομιμότητας, του δημοσίου συμφέροντος, της προστασίας του διοικουμένου, της εμπιστευτικότητας και της αριστείας.

Κατά την επιτέλεση του έργου του, το Γ.Χ.Κ. συνεργάζεται με :

- Άλλες υπηρεσίες της ΑΑΔΕ και του Υπουργείου Οικονομικών
- Υπηρεσίες άλλων Υπουργείων
- Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Διεθνών Οργανισμών
- Φορείς εργαστηριακού ελέγχου άλλων χωρών
- Εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού
- Επιστημονικούς συλλόγους.⁹

ΕΛ. Ο. Τ.

Σύμφωνα με το σκοπό ίδρυσης και λειτουργίας του ΕΛ.Ο.Τ. (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης) και το νόμο 372/1976, οι δραστηριότητες του οργανισμού αφορούν την τυποποίηση σχετικά με προϊόντα. Ως προϊόν νοείται το αποτέλεσμα δραστηριοτήτων ή διεργασιών, το οποίο μπορεί να είναι υλικό (π.χ. υλικά, εξοπλισμός) ή άυλο (π.χ. υπηρεσίες, λογισμικό, γνώσεις) ή συνδυασμός αυτών. Οι δραστηριότητες του ΕΛΟΤ εντάσσονται στους παρακάτω τομείς:

1. Τυποποίηση

Τυποποίηση (Standardization, Normalisation) είναι η δραστηριότητα με την οποία θεσπίζονται διατάξεις, οι οποίες προορίζονται να εφαρμοστούν γενικά και κατ' επανάληψη, προκειμένου να αντιμετωπιστούν υπαρκτά ή εν δυνάμει προβλήματα και να επιτευχθεί ο καλύτερος δυνατός βαθμός τάξης σε ένα δεδομένο πλαίσιο εφαρμογής.

2. Θέσπιση Προτύπων

⁹ http://www.gcs1.gr/index.asp?a_id=101

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Πρότυπο (Standardization, Normalisation) είναι το έγγραφο στο οποίο περιλαμβάνονται, για γενική και επαναλαμβανόμενη χρήση, κανόνες, κατευθυντήριες γραμμές ή χαρακτηριστικά για δραστηριότητες ή τα αποτελέσματά τους και το οποίο έχει καταρτιστεί, μετά από συναίνεση, έναν αναγνωρισμένο φορέα, προκειμένου να επιτευχθεί ο καλύτερος δυνατός βαθμός τάξης σε ένα δεδομένο πλαίσιο εφαρμογής. Τα πρότυπα, τα οποία εγκρίνονται από τον ΕΛ.Ο.Τ., χαρακτηρίζονται ελληνικά πρότυπα.

3. Θέσπιση Προδιαγραφών

Προδιαγραφή (Specification) είναι το έγγραφο, το οποίο καθορίζει τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρεί ένα προϊόν, διεργασία, δραστηριότητα, οργανισμός, σύστημα, πρόσωπο ή συνδυασμός αυτών. Οι προδιαγραφές οι οποίες εγκρίνονται από τον ΕΛ.Ο.Τ. χαρακτηρίζονται ελληνικές προδιαγραφές, εξαιρουμένων των γεωργικών προϊόντων.

4. Πιστοποίηση

Πιστοποίηση (Certification) είναι η διαδικασία, μέσω της οποίας ένας ανεξάρτητος οργανισμός βεβαιώνει ότι ένα προϊόν, μια διεργασία, μια δραστηριότητα, ένας οργανισμός, ένα σύστημα, ένα πρόσωπο ή συνδυασμός αυτών συμμορφώνεται προς καθορισμένες απαιτήσεις που θέτει κάποιο Πρότυπο.

5. Θέσπιση Συστημάτων πιστοποίησης

Σύστημα Πιστοποίησης (Certification System, Systeme de Certification) είναι το σύνολο κανόνων, οι οποίοι καθορίζουν τη διαδικασία και τη διαχείριση της πιστοποίησης.

6. Απονομή Σημάτων Συμμόρφωσης

Σήμα συμμόρφωσης (Certification of Conformity, Marque de Conformite) είναι το προστατευόμενο σήμα, το οποίο απονέμεται από εθνικές ή διεθνείς αρχές ή οργανισμούς σύμφωνα με τους κανόνες ενός συστήματος πιστοποίησης. Το σήμα αυτό υποδηλώνει ότι παρέχεται επαρκής εμπιστοσύνη ότι ένα προϊόν, διεργασία, δραστηριότητα, οργανισμός, σύστημα, πρόσωπο ή συνδυασμός αυτών συμμορφώνεται προς ένα πρότυπο ή προδιαγραφή ή κανονισμό. Το σήμα συμμόρφωσης, το οποίο

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

απονέμεται από τον ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. βάσει των ελληνικών προτύπων, χαρακτηρίζεται ελληνικό σήμα συμμόρφωσης.

7. Απονομή Πιστοποιητικού Συμμόρφωσης

Πιστοποιητικό συμμόρφωσης (Certificate of Conformity, Marque de Conformite) είναι το έγγραφο, το οποίο εκδίδεται από εθνικές ή διεθνείς αρχές ή οργανισμούς σύμφωνα με τους κανόνες ενός συστήματος πιστοποίησης και υποδηλώνει ότι παρέχεται επαρκής εμπιστοσύνη ότι ένα προϊόν, διεργασία, δραστηριότητα, οργανισμός, σύστημα, πρόσωπο ή συνδυασμός αυτών συμμορφώνεται προς ένα πρότυπο ή προδιαγραφή και κανονισμό.

Σκοπός του ΕΛΟΤ είναι η προαγωγή και εφαρμογή της τυποποίησης και των δραστηριοτήτων που είναι συναφείς και απορρέουν από αυτή (π.χ. πιστοποίηση, πληροφόρηση, έλεγχοι και δοκιμές). Συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες του ΕΛΟΤ είναι:

α) Η σύνταξη, έκδοση και διάθεση προτύπων και προδιαγραφών που αναφέρονται σε προϊόντα, με εξαίρεση τα γεωργικά προϊόντα, και σε διεργασίες, δραστηριότητες, οργανισμούς, συστήματα, πρόσωπα ή συνδυασμούς αυτών, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο τυποποίησης.

β) Η σύσταση και υποστήριξη επιτροπών ή ομάδων εργασίας για τη μελέτη θεμάτων που εμπíπτουν στο σκοπό και στις αρμοδιότητές του, η ανάθεση τέτοιων μελετών σε υφιστάμενες επιτροπές, ομάδες εργασίας ή πρόσωπα, καθώς και ο συντονισμός και η αξιοποίηση όλων των σχετικών εργασιών και μελετών που αφορούν την τυποποίηση στην Ελλάδα.

γ) Η δημιουργία αρχείου ελληνικών, διεθνών και εν γένει αλλοδαπών προτύπων και προδιαγραφών, καθώς και η συγκέντρωση, ανταλλαγή και διάδοση με κάθε πρόσφορο μέσο δημοσιευμάτων και πληροφοριών σχετικών με το σκοπό και τις αρμοδιότητές του.

δ) Η έκδοση κάθε είδους εργασιών, μελετών και περιοδικών σχετικών με το σκοπό και τις αρμοδιότητές του.

ε) Η καθιέρωση και απονομή σημάτων συμμόρφωσης.

στ) Η αθιέρωση και χορήγηση πιστοποιητικών συμμόρφωσης.

ζ) Η ίδρυση και λειτουργία ινστιτούτων και εργαστηρίων και η διενέργεια δοκιμών και

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

ελέγχων.

η) Η παροχή κάθε μορφής υπηρεσιών πληροφόρησης και εκπαίδευσης σχετικών με το σκοπό και τις αρμοδιότητές του.

θ) Η υλοποίηση ερευνητικών εργασιών και προγραμμάτων σχετικών με το σκοπό του.

TÜV HELLAS

Η TÜV HELLAS είναι Οργανισμός Επιθεώρησης και Πιστοποίησης, 100% θυγατρική του Γερμανικού Οργανισμού TÜV NORD Group. Στην Ελλάδα δραστηριοποιείται από το 1987 παρέχοντας ανεξάρτητες υπηρεσίες Επιθεώρησης και Πιστοποίησης (Third Party Inspection-Certification), σε όλο το φάσμα των επιχειρήσεων, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο χώρο, στους τομείς της Τεχνολογίας, της Ποιότητας, της Ασφάλειας, της Ενέργειας και του Περιβάλλοντος.

Η TÜV HELLAS έχει αποκτήσει ηγετική θέση στο χώρο των Επιθεωρήσεων – Πιστοποιήσεων προσφέροντας υπηρεσίες με κύρος, αξιοπιστία, αναγνωρισιμότητα και προστιθέμενη αξία. Έχει καταφέρει να συνδέσει το όνομά του Οργανισμού με τα μεγαλύτερα έργα Υποδομής και Ανάπτυξης της Χώρας μας, συμβάλλοντας με τις υπηρεσίες της στην ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων και των κατασκευών.¹⁰

¹⁰ <https://www.tuv-nord.com/gr/el/o-organismos-mas/paroyiasi>

Κεφάλαιο 2^ο: Κλάδος αλκοολούχων και μη αλκοολούχων ποτών

2.1. Βασικά χαρακτηριστικά και οριοθέτηση του κλάδου των αλκοολούχων και μη αλκοολούχων ποτών

Σκοπός αυτής της μελέτης είναι η ανάλυση του κλάδου των πρατηρίων ποτών στην Ελλάδα αλλά και στον ευρωπαϊκό χώρο καθώς και η συνολική επίδραση που έχει στη χώρα η παραγωγή και η διανομή αλκοολούχων και μη αλκοολούχων ποτών. Εξετάζεται η παραγωγή και διανομή αλκοολούχων και μη ποτών και συνέπειες που έχουν συνολικά στην οικονομία της χώρας αλλά και η διασύνδεσή τους με τους υπόλοιπους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Στα μη αλκοολούχα ποτά εμπεριέχεται μια ευρεία ποικιλία προϊόντων, τα οποία σύμφωνα με την ορολογία της αγοράς χωρίζονται στις εξής κατηγορίες: α) αναψυκτικά, β) χυμοί (φρέσκοι και συμπυκνωμένοι), γ) εμφιαλωμένο νερό, δ) παγωμένο τσάι (ice tea) και ε) αθλητικά και ενεργειακά ποτά (energy drinks). Στα αλκοολούχα ποτά περιλαμβάνονται σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών Κοινής Χρήσης αρθ. 144 ποτά που περιέχουν αιθυλική αλκοόλη, σε οποιοδήποτε ποσοστό, προερχόμενη είτε από φυσική ζύμωση, είτε από προσθήκη κατά την επεξεργασία (πηγή: Βικιπαίδεια). Τα αλκοολούχα ποτά διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες: α) κρασιά, β) μύρα, γ) οινοπνευματώδη ποτά γενικά.

Πολλές παραγωγικές εταιρείες εισήλθαν στον ευρύτερο κλάδο των ειδών διατροφής σταδιακά από το 1983, όπου η αγορά των χυμών φρούτων άρχισε να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς, αντικαθιστώντας τα συμπυκνωμένα προϊόντα τα οποία είχαν κυρίαρχη θέση μέχρι εκείνη την εποχή στην συγκεκριμένη αγορά. Αυτή η εξέλιξη οδήγησε στην αύξηση των επιλογών του καταναλωτή. Η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την παραγωγή χυμών είναι η εξής:

- 1) Επιχειρήσεις που παίρνουν από τον πρωτογενή τομέα τα φρούτα και ασχολούνται με τη χυματοποίηση αυτών και παράγουν συμπυκνωμένους χυμούς, οι οποίοι αποτελούν πρώτη ύλη για την παραγωγή χυμών φρούτων και
- 2) Επιχειρήσεις που ασχολούνται με την παραγωγή του τελικού προϊόντος, το οποίο είναι έτοιμο για κατανάλωση.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι εκτός από την εγχώρια παραγωγή συμπυκνωμένων χυμών γίνονται και εισαγωγές σε πρώτες ύλες, οι οποίες αναμειγνύονται με κατάλληλη επεξεργασία με

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

τις εγχώριες. Οι εισαγωγές είναι άμεσα συνυφασμένες με την ελληνική παραγωγή φρούτων και με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν στη χώρα, καθώς από αυτές εξαρτάται η παραγωγή των αγροτικών προϊόντων και κατά συνέπεια των απαραίτητων φρούτων.

Η αγορά των χυμών φρούτων υπόκειται σε πολλούς διαχωρισμούς ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους. Ανάλογα με την διάρκειά τους, χωρίζονται σε μικρής και μεγάλης διάρκειας. Επίσης χωρίζονται και ανάλογα με την περιεκτικότητά τους:

- Φυσικοί χυμοί 100%
- Νέκταρ
- Φρουτοποτά
- Συμπυκνωμένοι χυμοί

Η ύφεση της ελληνικής οικονομίας τα τελευταία χρόνια έχει επηρεάσει σημαντικά τον κλάδο των αλκοολούχων ποτών. Οι διαδοχικές αυξήσεις του ειδικού φόρου κατανάλωσης και ο Φ.Π.Α έχουν επηρεάσει σημαντικά τον κλάδο αυτόν. Όλες αυτές οι αλλαγές έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των πωλήσεων αλκοολούχων ποτών περισσότερο από 20% για το έτος 2010 με την πτώση αυτή να συνεχίζεται και τα επόμενα χρόνια της ελληνικής οικονομικής κρίσης. Ο κλάδος των αλκοολούχων ποτών είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την ελληνική οικονομία. Η συνολική συνεισφορά του κλάδου έχει επιδράσεις σε όλες τις κατηγορίες της εγχώριας προστιθέμενης αξίας (άμεσες, έμμεσες, προκαλούμενες) και αγγίζει το 1,5 δις ευρώ. Οι άμεσες επιδράσεις αφορούν στο προϊόν, την προστιθέμενη αξία, τα έσοδα από φόρους εισοδήματος, την απασχόληση στα κανάλια λιανικού εμπορίου καθώς και στον τομέα ξενοδοχείων- εστιατορίων. Η καταναλωτική δαπάνη για αλκοολούχα ποτά προκαλεί ένα δεύτερο γύρω επιδράσεων (έμμεσες επιδράσεις) που αφορούν στα αντίστοιχα οικονομικά μεγέθη των προμηθευτών των τελικών καναλιών διάθεσης (παραγωγή και χονδρικό εμπόριο ποτών), των προμηθευτών των προμηθειών κ.ο.κ.. Τέλος, οι προκαλούμενες επιδράσεις είναι οι επιδράσεις στην οικονομία από την αυξημένη δαπάνη ως αποτέλεσμα του εισοδήματος που έχει δημιουργηθεί από τον κλάδο (πηγή: IOBE. Ο κλάδος των αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα: προβλήματα και προοπτικές.). Επιπλέον, στον τομέα της απασχόλησης ο κλάδος των αλκοολούχων ποτών δρα σημαντικά ως προς τα εισοδήματα των εργαζομένων έναντι των προμηθευτών (παραγωγή, χονδρικό εμπόριο) αλλά ως προς τους πελάτες (μπαρ, εστιατόρια, ξενοδοχεία, super markets, mini market κ.α.) μέχρι και των εισοδημάτων που απορρέουν από τις δραστηριότητες που δημιουργούνται μέσω της κατανάλωσης τους. Μέσω των παραπάνω εκτιμάται ότι αποδίδονται στο κράτος περίπου 437 δις ευρώ συμπεριλαμβανομένων των ανάλογων

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

φόρων. Τέλος, στον κλάδο των αλκοολούχων ποτών απασχολούνται 41 χιλ. εργαζόμενοι περίπου, με τους εταιρικούς φόρους να προσεγγίζουν τα 51 εκ. Ευρώ, χωρίς να συνυπολογίζονται τα φορολογικά έσοδα που προκύπτουν από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών, υπολογιζόμενος σε 322 εκ. ευρώ για το 2010 και με τον ΦΠΑ σε 382 εκ ευρώ.

2.1.1 Συνολική επίδραση κλάδου αλκοολούχων ποτών στην Ελληνική οικονομία για το έτος 2010.

σε εκ. ευρώ	Άμεση Επίδραση	Έμμεση επίδραση	Προκαλούμενες επιδράσεις	Συνολική επίδραση
Εγχώρια προστιθέμενη αξία	647	281	635	1564
Εισόδημα από εργασία	138	100	200	437
Εταιρικοί φόροι	23	8	19	51
Απασχόληση (άτομα)	18.200	7.590	15.373	41.162

Πηγή: IOBE

2.2. Κανάλια διανομής

Στον ευρύτερο κλάδο των αλκοολούχων ποτών εντάσσονται οι παρακάτω κλάδοι / ομάδες επιχειρήσεων:

- 1) Εγχώριοι παραγωγοί αλκοολούχων ποτών
- 2) Εισαγωγείς / αντιπρόσωποι διεθνών οίκων παραγωγής αλκοολούχων ποτών
- 3) Χονδρικό εμπόριο αλκοολούχων ποτών
- 4) Μεγάλες και μεσαίες αλυσίδες και καταστήματα λιανικού εμπορίου τροφίμων και ποτών
- 5) Ειδικευμένο λιανικό εμπόριο αλκοολούχων ποτών (π.χ. κάβες)
- 6) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο Ξενοδοχείων - Εστιατορίων (εστιατόρια, bars, clubs, live, café-bar, κ.λπ.) οι οποίες διαθέτουν αλκοολούχα ποτά στους τελικούς καταναλωτές για επιτόπια κατανάλωση .

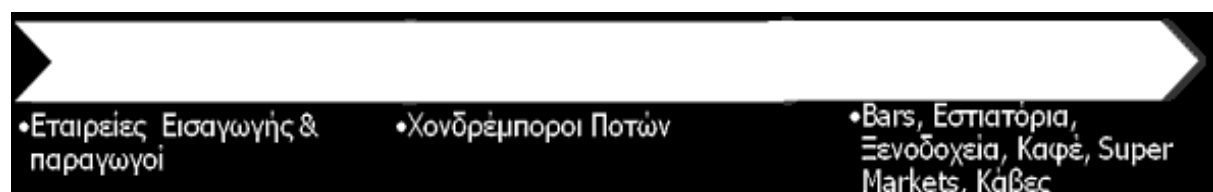
Τρία είναι τα βασικά επίπεδα που περιλαμβάνονται στην προσφορά των αλκοολούχων ποτών και διαμεσολαβούν μεταξύ παραγωγής και διάθεσης - κατανάλωσης. Στο πρώτο στάδιο περιλαμβάνεται η εγχώρια παραγωγή και τα εισαγόμενα προϊόντα - αλκοολούχα ποτά. Εν συνεχεία στο δεύτερο επίπεδο βρίσκονται τα ενδιάμεσα κανάλια διανομής(χονδρικό εμπόριο) και τέλος στο τρίτο επίπεδο περιλαμβάνονται τα τελικά σημεία λιανικής πώλησης αλκοολούχων ποτών προς οικιακή κατανάλωση (off trade) ή επιτόπια κατανάλωση (on trade).

Αν αναλύσουμε λεπτομερώς το κάθε επίπεδο της αλυσίδας αξίας του κλάδου των αλκοολούχων ποτών θα διαπιστώσουμε ότι εμπλέκεται ένας μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων, που η κάθε μια έχει τη δική της θέση στη συνολική κατανομή των πωλήσεων σε κάθε επίπεδο ξεχωριστά. Στο πρώτο στάδιο βρίσκονται οι εταιρείες εισαγωγής/αντιπροσώπευσης αλκοολούχων ποτών που παράγονται στο εξωτερικό και εισάγονται στην εγχώρια αγορά και οι εγχώριοι παραγωγοί που ανήκουν στον πρωτογενή τομέα και παράγουν τοπικά και παραδοσιακά αποστάγματα που διαθέτουν κυρίως στην εγχώρια αγορά, κυρίαρχη θέση έχουν οι θυγατρικές μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων, οι οποίες

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

διαθέτουν ισχυρά εμπορικά σήματα στηριζόμενα σε σύγχρονα μέσα μάρκετινγκ και διαφήμισης αλλά και ισχυρών προωθητικών ενεργειών έχοντας αναπτύξει πολύ οργανωμένα δίκτυα διανομής (παραδοσιακό χονδρικό εμπόριο, καταστήματα Cash & Carry). Σύμφωνα με μελέτες εκτιμάται ότι οι εισαγωγικές εταιρείες και οι εγχώριοι παραγωγοί διαθέτουν περίπου το 55% του όγκου των πωλήσεων μέσω της χονδρικής πώλησης, το 15% μέσω καταστημάτων Cash & Carry από τα οποία προμηθεύονται ένα ποσοστό των καταστημάτων λιανικής πώλησης και επιτόπιας κατανάλωσης και τέλος το υπόλοιπο 30% του όγκου των πωλήσεων γίνεται με απευθείας διάθεση σε μεγάλα καταστήματα λιανικής, από τα οποία εν συνεχεία προμηθεύονται οι μικρότεροι λιανέμποροι.

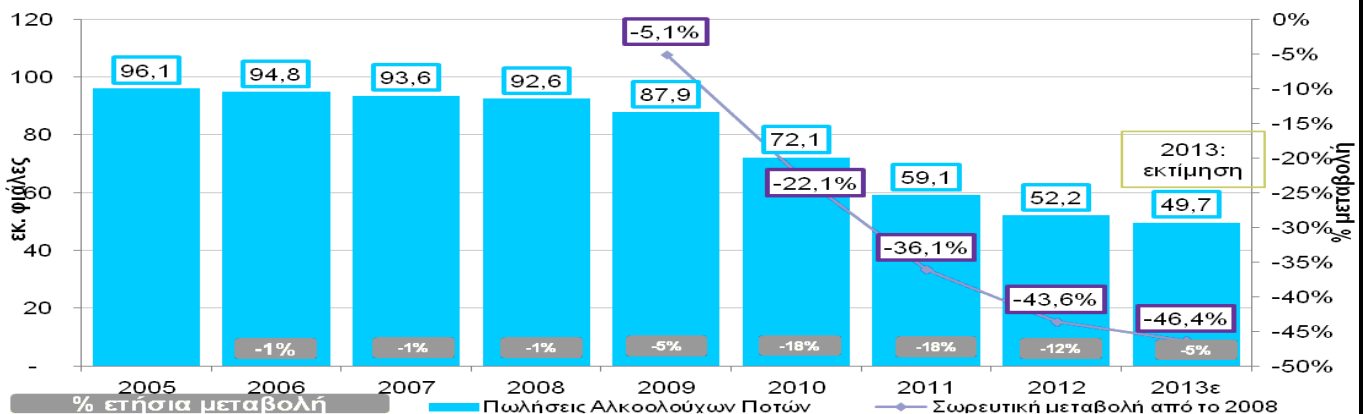

2.3. Διαρθρωτικά στοιχεία

Μετά από μια περίοδο συνεχούς μεγέθυνσης της οικονομικής δραστηριότητας, για 15 συνεχόμενα χρόνια, η ελληνική οικονομία είχε φθάσει σε ένα σημείο συνεχής πτώσης και σε μια επίμονη τροχιά ύφεσης. Από το 2009 υπάρχουν ραγδαίες εξελίξεις στον κλάδο των αλκοολούχων ποτών που έχουν προκαλέσει πτώση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης η οποία διαφέρει πολύ από το μέσο όρο των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από τα επίσημα στοιχεία για την πορεία της δημόσιας και ιδιωτικής κατανάλωσης η πτώση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη έχει έντονες επιπτώσεις στη δαπάνη των νοικοκυριών.

Συγκεκριμένα το 2010 η κρίση της ελληνικής οικονομίας με τα μέτρα μείωσης του δημοσιονομικού ελλείμματος είχε δραματικές και άμεσες επιπτώσεις στην αγορά αλκοολούχων ποτών. Η εγχώρια αγορά είχε φθάσει ούτως ή αλλιώς σε ένα κρίσιμο σημείο κορεσμού κάτι που αντικατοπτρίζεται στην μικρή αλλά σταθερή μείωση της ζήτησης αλκοολούχων ποτών για μια περίοδο, κάτι που θα μπορούσε να μεταβληθεί μόνο μέσα από αναδιάρθρωση των μεριδίων αγοράς ή μέσω της εισαγωγής νέων προϊόντων στην ελληνική αγορά, όλα αυτά μέχρι το 2010 όμως όπου παρατηρείται μια δραματική μείωση του όγκου πωλήσεων που αγγίζει το 18%.

2.3.1 Ετήσια μεταβολή των πωλήσεων αλκοολούχων ποτών

Πηγή: HellaStat. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συνολική συνεισφορά του κλάδου των αλκοολούχων ποτών στην ελληνική οικονομία, καθώς η εγχώρια προστιθέμενη αξία που παράγεται από όλες τις κατηγορίες επιδράσεων προσεγγίζει το 1,2 δισ. ευρώ, μειωμένη ωστόσο σημαντικά σε σύγκριση με το 2009 όταν ήταν 2,1 δισ. ευρώ. Το παραπάνω συμπέρασμα προκύπτει από τα αποτελέσματα μελέτης του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE). Από τα στοιχεία της έρευνας προκύπτει επίσης ότι η παρατεταμένη ύφεση της ελληνικής οικονομίας και οι επιπτώσεις των

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

αυξήσεων στον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης Οινοπνευματωδών Ποτών (+125% εντός της διετίας 2009-2010) και στον συντελεστή ΦΠΑ έχουν αδρανοποιήσει τη δυναμική του κλάδου. Οι αυξήσεις στον ΕΦΚΟΠ, παρόλο που έγιναν σε όλες τις κατηγορίες ποτών (αλκοολούχα, μύρα, αποστάγματα) με περίπου ίση ποσοστιαία μεταβολή, επηρέασαν δυσανάλογα τα αλκοολούχα ποτά, δημιουργώντας επιπλέον στρεβλώσεις στην αγορά, καθώς ενίσχυσαν τα κίνητρα για υποκατάσταση της κατανάλωσης αλκοολούχων ποτών με άλλες κατηγορίες οινοπνευματωδών. Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE, η αύξηση των φόρων και των τιμών επιδεινώνει επίσης την ανταγωνιστικότητα του εγχώριου τουριστικού προϊόντος σε σύγκριση με ανταγωνιστικούς τουριστικούς προορισμούς και αυξάνει τα κίνητρα για διασυνοριακές αγορές αλκοολούχων ποτών από γειτονικές χώρες με χαμηλότερους συντελεστές ΕΦΚΟΠ. Επιπλέον, ενισχύει τα κίνητρα διεξαγωγής λαθρεμπορίου και νοθείας, με αρνητικές συνέπειες στην ανθρώπινη υγεία, και, παράλληλα, τα κίνητρα για φοροδιαφυγή.

Οι απώλειες από το παράνομο εμπόριο αλκοολούχων ποτών, το οποίο εκτιμάται ότι έχει οξυνθεί μετά την αύξηση του ΕΦΚΟΠ, υπολογίζονται σε 42 εκ. ευρώ περίπου, λόγω μη καταβολής του ΕΦΚΟΠ, ενώ επιπλέον απώλειες απορρέουν από τη μη καταβολή ΦΠΑ που εκτιμάται ότι επίσης δεν καταβάλλεται σε μεγάλο τμήμα της αγοράς.

Η μελέτη κατέγραψε επίσης τις μεγάλες διαστάσεις που έχει λάβει η παραγωγή και εμπορία του τσίπουρου διημέρων, πέρα από τα όρια που ορίζονται από το νομικό πλαίσιο των διήμερων παραγωγών. Οι απώλειες που προκύπτουν από την παράνομη εμπορία του τσίπουρου διημέρων είναι σημαντικές σε όρους φορολογικών εσόδων και υπολογίζονται σε περίπου 55 εκ. ευρώ λόγω μη καταβολής του αντίστοιχου ΕΦΚΟΠ, ενώ στις απώλειες αυτές δεν έχουν συμπεριληφθεί οι απώλειες από ΦΠΑ.

Η διατήρηση του υφιστάμενου φορολογικού πλαισίου για τα αλκοολούχα ποτά, σύμφωνα με τη μελέτη, εκτιμάται ότι θα προκαλέσει την τριετία 2014-2016 περαιτέρω απώλειες δημοσίων εσόδων από τον ΕΦΚΟΠ κατά 22 εκ. ευρώ, σε σχέση με το 2012, με επιπλέον υποχώρηση των εσόδων από ΦΠΑ κατά 14 εκ. ευρώ. Δεδομένης της προσπάθειας δημοσιονομικής προσαρμογής της χώρας, προτείνεται η σταδιακή αποκλιμάκωση του ΕΦΚΟΠ μέχρι το 2016 στο επίπεδο του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Η σταδιακή μείωση του φόρου, σε συνδυασμό με τη λήψη διαρθρωτικών μέτρων (αποτελεσματική εφαρμογή αγορανομικών ρυθμίσεων, εντατικοποίηση ελέγχων κ.ά.), εκτιμάται ότι έχει θετικές επιδράσεις στον κλάδο και στη συνολική οικονομία, προκαλώντας βελτιώσεις:

- Στην απασχόληση και στα εισοδήματα

- Στα φορολογικά έσοδα

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- Στο βαθμό εισπραξιμότητας των φόρων
- Στη συρρίκνωση του παράνομου εμπορίου ποτών
- Στην ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προϊόντος

Από το σύνολο των εξεταζόμενων παρεμβάσεων τα επιπλέον έσοδα εκτιμώνται σε 182 εκατ. ευρώ, καταλήγει η μελέτη του ΙΟΒΕ.

2.3.2 Πωλήσεις αλκοολούχων ποτών 2005-2015

Έτος	Πωλήσεις (σε εκατ. φιάλες)
2005	96,1
2006	94,8
2007	93,6
2008	92,6
2009	87,9
2010	72,1
2011	59,1
2012	52,2
2013	49,7

2.3.3 Εξέλιξη διαφημιστικής δαπάνης αλκοολούχων ποτών την περίοδο 2007-2013

Έτος	Διαφημιστική δαπάνη	Μεταβολή %
2007	58.420.710	-
2008	57.590.771	-1,4
2009	48.154.483	-16,3
2010	41.154.483	-14,5
2011	27.875.615	-32,2
2012	20.191.124	-27,5
2013	21.071.756	+4,3

2.4. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ποτών 2013

Η καθίζηση της εγχώριας παραγωγής κάθε είδους ποτών το δίμηνο Ιουλίου - Αυγούστου, κατά το οποίο αναμενόταν αύξηση της ζήτησής τους λόγω των περισσότερων αφίξεων τουριστών από το εξωτερικό, ανέτρεψε τη θετική πορεία που παρουσίαζε η ελληνική βιομηχανία ποτών έως τότε, με συνέπεια ο κλάδος να εμφανίζει μείωση της συνολικής παραγωγής του το 2013, για έκτο συνεχόμενο έτος. Κι αυτό, ενώ το 2012, σε συνθήκες πτώσης της συνολικής παραγωγής του κλάδου κατά 8,3%, οι ζημιές σειράς βιομηχανικών επιχειρήσεων οίνων, αναψυκτικών και χυμών, μπίρας, αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών και εμφιαλωμένων νερών ήταν μεγαλύτερες από τα κέρδη των κερδοφόρων περίπου κατά 30 εκατ. ευρώ, παρά το γεγονός ότι οι μισές εταιρείες ήταν κερδοφόρες. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τα οποία αφορούν το οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2013, στο διάστημα αυτό η παραγωγή του κλάδου μειώθηκε κατά 3,1%, σε επίπεδα που είναι κατά 12,8% χαμηλότερα από εκείνα του έτους 2005. Η πτώση της παραγωγής του φαίνεται να επιβραδύνεται, σε σύγκριση με το 2012, αφού την ίδια χρονική περίοδο του προηγούμενου έτους η παραγωγή είχε μειωθεί κατά 7,2%. Η εγχώρια παραγωγή ποτών μειώθηκε με ρυθμό -18,7% τον Ιούλιο (+5,1% τον ίδιο μήνα του 2012) και -18,1% τον Αύγουστο (-0,6%). Αντιθέτως, αυξήθηκε με ρυθμό +0,4% τον Ιανουάριο (-9,3%), +3,0% τον Φεβρουάριο (-16,1%), +1,9% τον Μάρτιο (-24,4%), +9,6% τον Απρίλιο (-15,3%), +9,1% τον Μάιο (-3,9%) και +3,2% τον Ιούνιο (-4,7%). Ενώ έως και τον Ιούνιο εμφάνιζε αύξηση της τάξεως του 5%, η μεταβολή της παραγωγής διαμορφώθηκε σε -3,1% στο οκτάμηνο, λόγω της καθίζησης του διμήνου Ιουλίου - Αυγούστου. Η ενδεχόμενη αυξημένη κατανάλωση εγχωρίως παραγομένων ποτών από τους ξένους τουρίστες κατά το δίμηνο αυτό αντισταθμίστηκε, προφανώς, από τη μεγάλη πτώση κατανάλωσης από τα ελληνικά νοικοκυριά.

2.4.1 Ενοποιημένα οικονομικά μεγέθη 137 βιομηχανιών

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ 137 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ				
	2012 (Χιλ. ευρώ)	2011 (χιλ. ευρώ)	± %	Διαφορά (χιλ. ευρώ)
Πάγιο ενεργητικό	893.457	912.533	-2	-19.076
Λοιπό ενεργητικό	1.106.196	1.128.070	-2	-21.874
Σύνολο ενεργητικού	1.999.653	2.040.603	-2	-40.950
Ίδια κεφάλαια	894.217	860.522	4	33.695
Μ/Μ χρέος	417.784	444.485	-6	-26.701

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Βραχυπρόθεσμο	687.652	735.596	-7	-47.944
Σύνολο παθητικού	1.999.653	2.040.603	-2	-40.950
Πωλήσεις	1.706.514	1.824.103	-6	-117.589
Μεικτό Κέρδος	581.860	683.350	-15	-101.490
ΕΒΙΤΔΑ	137.141	174.685	-21	-37.544
ΕΒΙΤ	22.649	52.624	-57	-29.975
Κέρδος προ φόρων	-17.417	1.099	-	-18.516
Φόροι	11.913	21.792	-45	-9.879
Καθαρό κέρδος	-29.330	-20.693	-42	-8.637
Μεικτό περιθώριο	34,1	37,5	-9	-3,4
Περιθώριο ΕΒΙΤΔΑ	8	9,6	-17	-1,6
Περιθώριο ΕΒΙΤ	1,3	2,9	-55	-1,6
Περιθώριο κέρδους π. φ.	-1	0,1	-	1,1
Καθαρό περιθώριο	-1,7	-1,1	-55	-0,6
Ίδια/Συνολικά κεφάλαια	44,7	42,2	6	2,5
Ξένα/Συνολικά κεφάλαια	55,3	57,8	-4	-2,5
Μεικτή απόδοση ιδίων	-2	0,1	-	-2,1
Καθαρή απόδοση ιδίων	-3,3	-2,3	-43	-1
ΕΒΙΤΔΑ/Ενεργητικό	6,9	8,6	-20	-1,7

Πηγή:ΕΛ.ΣΤΑΤ- ΕΒΕ

Κάμψη της παραγωγής παρουσιάζεται σε όλες τις κατηγορίες προϊόντων του κλάδου. Τη μεγαλύτερη πτώση εμφανίζουν οι υποκλάδοι της οινοποιίας και των μεταλλικών και αεριούχων εμφιαλωμένων νερών, η παραγωγή των οποίων στο οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2013 συρρικνώθηκε κατά 13,7% και 9,2%, αντιστοίχως. Συγχρόνως, μειώθηκε η παραγωγή των αναψυκτικών και συναφών μη αλκοολούχων ποτών κατά 0,3%, των αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών (ούζο, τσίπουρο, μπράντι κ.ά) κατά 3,0% και της μπίρας κατά 2,2%. Η επιβράδυνση της υποχώρησης των παραγωγικών μεγεθών του κλάδου συνοδεύεται από μείωση των εσόδων του, παρά τη βελτίωση των εξαγωγών του και την ανάκαμψη των τιμών ορισμένων προϊόντων του. Ο κύκλος εργασιών των βιομηχανιών ποτών κατά το τρέχον έτος αυξήθηκε μόνο τον Ιανουάριο, με ρυθμό +1,9% (+0,7% τον ίδιο μήνα του 2012), ενώ μειώθηκε με ρυθμό -8,0% τον Φεβρουάριο (-16,0%), -15,0% τον Μάρτιο (-8,3%), -2,3% τον Απρίλιο (+1,1%), -1,9% τον Μάιο (+2,8%), -5,7% τον Ιούνιο (+6,2%) και επίσης -5,7% τον Ιούλιο (-5,0%). Ωστόσο, σημειώνεται επιβράδυνση της

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

πτώσης των συνολικών εσόδων του, αφού στο δωδεκάμηνο Αυγούστου 2012 - Ιουλίου 2013 ο κύκλος εργασιών του παρουσιάζει μεταβολή -8,8%, έναντι αντίστοιχης μεταβολής -10,1% το αμέσως προηγούμενο δωδεκάμηνο. Αύξηση των εσόδων του κλάδου από τη διεθνή αγορά κατεγράφη τους τέσσερις από τους επτά μήνες του 2013 για τους οποίους υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (+0,7% τον Ιανουάριο, +1,1% τον Απρίλιο, +2,8% τον Μάιο και +6,2% τον Ιούνιο). Ο κλάδος των ελληνικών βιομηχανιών ποτών, όπως εκφράζεται από 137 επιχειρήσεις του που έχουν γνωστοποιήσει την οικονομική τους θέση, εμφάνισε το 2012, σε σύγκριση με το 2011, μειωμένα κατά 21% κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (137,1 εκατ. ευρώ σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία), ίσα προς το 8% των συνολικών εσόδων του (9,6% το 2011), σε συνθήκες πτώσης των εσόδων του κατά 6% και συρρίκνωσης του μεικτού περιθωρίου κέρδους του κατά 3,4 εκατοστιαίες μονάδες (34,1% το 2012, από 37,5% το 2011). Ο κλάδος κατέγραψε τελικώς αυξημένες ζημιές, ίσες προς το -1,7% των εσόδων του. Τα συνολικά έσοδα 137 εταιρειών του κλάδου, μεγάλου, μεσαίου και μικρού μεγέθους, τα οικονομικά στοιχεία των οποίων έχουν γίνει γνωστά, ανήλθαν το 2012 σε 1,71 δισ. ευρώ και είναι μειωμένα κατά 117,6 εκατ. ευρώ (-6%). Οι 137 αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες παράγουν αναψυκτικά, μπίρες, κρασιά, εμφιαλωμένα νερά, χυμούς και αποσταγμένα αλκοολούχα ποτά, στις 31.12.2012 διέθεταν πάγια και κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία της τάξεως των δύο δισ. ευρώ και ως σύνολο κατέγραψαν:

- Μεικτά κέρδη 581,9 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 15% (-101,5 εκατ. ευρώ).
- Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA), ύψους 137,1 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 37,6 εκατ. ευρώ περίπου (κέρδη 174,7 εκατ. ευρώ το 2011).
- Κέρδη προ φόρων και τόκων (EBIT) 22,6 εκατ. ευρώ, που συνιστούν επιδείνωση κατά 57% σε ποσοστό και κατά 30 εκατ. ευρώ και είναι ίσες προς το 1,3% των πωλήσεων, έναντι αντίστοιχου ποσοστού 2,9% το 2011 (κέρδη 52,6 εκατ. ευρώ περίπου το 2011).
- Ζημιές προ φόρων 17,4 εκατ. ευρώ, που ισοδυναμούν με επιδείνωση κατά 18,5 εκατ. ευρώ σε αξία (κέρδη 1,1 εκατ. ευρώ το 2011) και είναι ίσες προς το -1% των πωλήσεων, έναντι αντίστοιχου ποσοστού +0,1% το 2011.
- Καθαρές ζημιές, μετά την πρόβλεψη για φόρους, ύψους 29,3 εκατ. ευρώ, που ισοδυναμούν με επιδείνωση κατά 42% σε ποσοστό και κατά 8,6 εκατ. ευρώ σε αξία (ζημιές 20,7 εκατ. ευρώ το 2011) και είναι ίσες προς το -1,7% των πωλήσεων, έναντι αντίστοιχου ποσοστού -1,1% το 2011.

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Με κριτήριο τα τελικά, καθαρά αποτελέσματα κερδοφόρες ήταν, οριακά έστω, οι 69 από τις 137 επιχειρήσεις (50,4% του συνόλου), σε αντίθεση με τις άλλες 68 εταιρείες (49,6% του συνόλου), οι οποίες παρουσίασαν ζημιές, οριακές έστω. Τα συνολικά καθαρά κέρδη των 69 κερδοφόρων (πωλήσεις 892,2 εκατ. ευρώ) ήταν 55,7 εκατ. ευρώ περίπου, ενώ οι συνολικές καθαρές ζημιές των 68 ζημιολόγων (πωλήσεις 814,3 εκατ. ευρώ) ήταν 85 εκατ. ευρώ. Τα ίδια κεφάλαια των 137 επιχειρήσεων (894,2 εκατ. ευρώ στις 31.12.2012) αυξήθηκαν κατά 4% (+33,7 εκατ. ευρώ), παρά τις ζημιές, λόγω της λογιστικής αναπροσαρμογής μέρους των παγίων, που ωφέλησε τα ίδια κεφάλαια. Παράλληλα, μειώθηκε το σύνολο των απασχολουμένων κεφαλαίων (δύο δισ. ευρώ στο τέλος της χρήσης) κατά 2% (-41 εκατ. ευρώ). Η αναλογία των ιδίων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια των επιχειρήσεων του τομέα ανήλθε στο 44,7%, από 42,2% το 2011. Συγχρόνως, οι συνολικές υποχρεώσεις τους (1,1 δισ. ευρώ στο τέλος της χρήσης) μειώθηκαν κατά 6,3% (-74,6 εκατ. ευρώ). Πτώση κατά 2% παρουσίασε, εξάλλου, το πάγιο ενεργητικό τους (893,5 εκατ. ευρώ μαζί με τις συμμετοχές). Αυτά προκύπτουν από την επεξεργασία των ισολογισμών τους, σύμφωνα με στοιχεία που αντλήθηκαν από το CD-ROM «Ελληνική Βιομηχανία 2012-2013», το ΓΕΜΗ, την Icar Group και τους διαδικτυακούς ιστότοπους και τις αρμόδιες υπηρεσίες των ιδίων των επιχειρήσεων, ορισμένες από τις οποίες ασχολούνται και εμπορία εισαγόμενων ποτών. Τις μεγαλύτερες πωλήσεις σε εταιρική βάση, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, παρουσιάζουν οι επιχειρήσεις COCA COLA 3E ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΒΕΕ (455,9 εκατ. ευρώ, με μικρότερα δημοσιευμένα στοιχεία λόγω εταιρική αναδιάρθρωσης), ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ ΑΕ (341 εκατ. ευρώ), PEPSICO - ΗΒΗ ΑΒΕ (86,3 εκατ. ευρώ), ΜΥΘΟΣ ΖΥΘΟΠΟΙΑ ΑΕ (84,8 εκατ. ευρώ), ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΝ ΒΙΚΟΣ ΑΕ (74,6 εκατ. ευρώ), PERNOD RICARD HELLAS ΑΒΕΕ (48,9 εκατ. ευρώ), ΧΗΤΟΣ ΑΒΕΕ ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΟ ΝΕΡΟ ΖΑΓΟΡΙ (45,1 εκατ. ευρώ), ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ ΑΕ (45 εκατ. ευρώ), ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ Ε. ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΑΕ (34,5 εκατ. ευρώ), ΛΟΥΞ - ΜΑΡΛΑΦΕΚΑΣ ΑΒΕΕ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ (24,8 εκατ. ευρώ). Αύξηση εσόδων παρουσίασαν οι 60 από τις 137 εταιρείες (43,8% του συνόλου). Αναλυτικότερα, από το σύνολο των 137 επιχειρήσεων:

- Πενήντα επτά επιχειρήσεις (41,6% του συνόλου) οι οποίες ήταν κερδοφόρες το 2011, παρέμειναν και κατά το 2012 κερδοφόρες, πραγματοποιώντας καθαρά κέρδη ύψους 53,9 εκατ. ευρώ έναντι 73,5 εκατ. ευρώ το 2011, μειωμένα κατά 19,6 εκατ. ευρώ.
- Δέκα επιχειρήσεις (7,3%) οι οποίες ήταν κερδοφόρες το 2011, με κέρδη 0,9 εκατ. ευρώ, εμφάνισαν κατά το 2012 ζημιές ύψους 2,1 εκατ. ευρώ, έχοντας έτσι απώλειες ύψους τριών εκατ. ευρώ.

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- Πενήντα οκτώ επιχειρήσεις (42,3%) οι οποίες ήταν ζημιογόνες το 2011, παρέμειναν και κατά το 2012 ζημιογόνες, πραγματοποιώντας ζημιές 82,9 εκατ. ευρώ έναντι 88,7 εκατ. ευρώ περίπου το 2011, μειωμένες έτσι κατά 5,8 εκατ. ευρώ.

- Δώδεκα επιχειρήσεις (8,8%) οι οποίες ήταν ζημιογόνες το 2011, με ζημιές 6,4 εκατ. ευρώ, εμφάνισαν κατά το 2012 κέρδη της τάξεως του 1,8 εκατ. ευρώ, έχοντας έτσι ωφέλεια ύψους 8,2 εκατ. ευρώ.

Οι επιχειρήσεις που κατέγραψαν οριακή έστω βελτίωση των μεικτών κερδών ήταν 63 (46% του συνόλου), ενώ αυτές που βελτίωσαν το μεικτό περιθώριο ήταν 61 (44,5% του συνόλου). Οριακή έστω βελτίωση των EBITDA πέτυχαν 70 (51,1% του συνόλου), ενώ αυτές που βελτίωσαν το περιθώριο EBITDA ήταν 67 (48,9% του συνόλου). Επίσης, οι επιχειρήσεις που κατέγραψαν οριακή έστω βελτίωση των EBIT ήταν 74 (54% του συνόλου), ενώ αυτές που βελτίωσαν το περιθώριο EBIT ήταν 73 (53,3% του συνόλου). Βελτίωση των προ φόρων αποτελεσμάτων (κερδών ή ζημιών), έστω οριακά, παρουσιάζουν οι 76 από τις 137 εταιρείες (55,5% του συνόλου). Συγχρόνως, βελτίωση των καθαρών αποτελεσμάτων (κερδών ή ζημιών), έστω οριακά, παρουσιάζουν επίσης οι 76 από τις 137 εταιρείες (55,5% του συνόλου). Τα μεγαλύτερα καθαρά κέρδη, σε εταιρική βάση, παρουσιάζουν οι επιχειρήσεις ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ ΑΕ (24,2 εκατ. ευρώ), ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΝ ΒΙΚΟΣ ΑΕ (10,1 εκατ. ευρώ), ΧΗΤΟΣ ΑΒΕΕ ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΟ ΝΕΡΟ ΖΑΓΟΡΙ (3,2 εκατ. ευρώ), PERNOD RICARD HELLAS ΑΒΕΕ (2,5 εκατ. ευρώ), ΛΟΥΞ - ΜΑΡΛΑΦΕΚΑΣ ΑΒΕΕ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ (2,1 εκατ. ευρώ), ΜΥΘΟΣ ΖΥΘΟΠΟΙΑ ΑΕ (1,8 εκατ. ευρώ), ΕΖΑ ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ ΑΕ (1,4 εκατ. ευρώ), ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ - ΚΟΥΤΣΙΚΟΣ ΑΒΕ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑΤΟΠΟΙΑ (0,8 εκατ. ευρώ), ΕΤ.ΑΝ.ΑΠ. ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΑ ΝΕΡΑ (0,7 εκατ. ευρώ), ΒΑΠ ΚΟΥΓΙΟΣ ΑΒΕΕ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ - ΠΟΤΩΝ (επίσης 0,7 εκατ. ευρώ). Βελτίωση της αποδοτικότητας σε σχέση με τα ίδια κεφάλαιά τους, βάσει των καθαρών αποτελεσμάτων τους (κερδών ή ζημιών), παρουσιάζουν 70 επιχειρήσεις (51,1%), σε αντίθεση με τις υπόλοιπες 67 (48,9%), οι οποίες δεν μπόρεσαν να τη βελτιώσουν. Τις μεγαλύτερες καθαρές ζημιές, σε εταιρική βάση, παρουσιάζουν οι επιχειρήσεις COCA COLA 3E ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΒΕΕ (28,6 εκατ. ευρώ), PEPSICO - ΗΒΗ ΑΒΕ (19,8 εκατ. ευρώ), ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕ (3,8 εκατ. ευρώ), NESTLE WATERS DIRECT ΑΕ (3 εκατ. ευρώ), ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ Ε. ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΑΒΕΕ (2,6 εκατ. ευρώ), ΧΥΜΟΙ ΧΙΟΥ ΑΕ (2,5 εκατ. ευρώ), ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ Ε. ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΑΕ (2,3 εκατ. ευρώ), ΔΟΥΜΠΙΑ - ΜΑΛΑΜΑΤΙΝΑ ΑΕ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ (1,5 εκατ. ευρώ), ΑΧΑΪΑ ΚΛΑΟΥΣ 1861 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΕ (1,45 εκατ. ευρώ), ALBERTA ΑΕΒΕ ΧΥΜΩΝ (1,3 εκατ. ευρώ).

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Αύξηση ιδίων κεφαλαίων, κυρίως λόγω της λογιστικής αναπροσαρμογής, εμφανίζουν οι 81 από τις 137 επιχειρήσεις (59,1%). Επίσης, κυρίως για τον ίδιο λόγο, περισσότερες από τις μισές εταιρείες (76, δηλαδή το 55,5% του συνόλου) εμφανίζουν βελτιωμένη, έστω οριακά, χρηματοοικονομική διάρθρωση. Η αποδοτικότητα του μέσου ενεργητικού (αρχής και τέλους της χρήσης) των 137 βιομηχανιών ποτών στη διάρκεια της χρήσης, σε κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA), μειώθηκε το 2012 στο 6,9%, από 8,6% το 2011.

Και σε ότι αφορά τον κλάδο των μη αλκοολούχων ποτών, την περίοδο 2010-2015, όπως προκύπτει από τις έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί (πηγή: IOBE), παρατηρείται σημαντικότερη απώλεια σε όγκο πωλήσεων αναδεικνύοντας όμως παράλληλα και την ισχυρή σύνδεση και αλληλεπίδραση της βιομηχανίας μη αλκοολούχων ποτών με τους τομείς της εστίασης (HORECA) και του τουρισμού καθώς και με τους εγχώριους προμηθευτές. Οι τομείς που ευνοούνται από την βιομηχανία παραγωγής και εμφιάλωσης μη αλκοολούχων ποτών είναι ο αγροτοδιατροφικός τομέας, που αφορά την προμήθεια πρώτων υλών και έχει τοπικό χαρακτήρα ανάπτυξης, το λιανικό εμπόριο, το χονδρικό εμπόριο, της επιχειρηματικές δραστηριότητες και υπηρεσίες, νομικές υπηρεσίες, διαφήμιση και τον κλάδο της συσκευασίας. Αυτό αντικατοπτρίζεται στην ελληνική οικονομία σε περισσότερα των 2,2 δισ.ευρώ για το 2015 που αντιστοιχεί στο 13% του ελληνικού ΑΕΠ και αφορά την συνολική επίδραση του κλάδου παραγωγής και διανομής μη αλκοολούχων ποτών στην ελληνική οικονομία με το μεγαλύτερο ποσοστό εκ αυτών να προέρχονται από τους κλάδους της εστίασης (HORECA) και τη βιομηχανία παραγωγής μη αλκοολούχων ποτών.

Για να κατανοήσει κανείς την επίδραση του κλάδου, με οικονομικούς όρους, αρκεί να αναφέρουμε ότι κάθε 1€ δαπάνης για την αγορά των προϊόντων του κλάδου δημιουργεί 3,9 € προστιθέμενης αξίας στο σύνολο της οικονομίας και για κάθε 1€ τελικής κατανάλωσης μη αλκοολούχων ποτών δημιουργείται 1,5 € προστιθέμενης αξίας για το σύνολο της παραγωγής και διανομής μη αλκοολούχων ποτών. Και στον τομέα των εξαγωγών η δυναμική του κλάδου είναι αξιοσημείωτη με τις εξαγωγές να αποτελούν το 7,4 % της εγχώριας παραγωγής. Σε ότι αφορά τα δημόσια έσοδα που προκύπτουν άμεσα από την παραγωγή και διανομή μη αλκοολούχων ποτών από φόρους και εισφορές εκτιμώνται σε 381 δισ.ευρώ, ενώ αν προστεθούν και οι έμμεσες και προκαλούμενες επιδράσεις από φόρους και εισφορές υπολογίζονται σε 787 δισ.ευρώ.

Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στα μεγέθη και την πορεία του κλάδου. Μετά το 2010 η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του κλάδου των μη αλκοολούχων ποτών υποχώρησε σημαντικά, με ρυθμό ταχύτερο του κύκλου εργασιών. Το 2013, χρονιά έντονης ύφεσης για την ελληνική οικονομία, οι επενδύσεις του κλάδου αυξήθηκαν σημαντικά συγκριτικά με τους

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

υπόλοιπους κλάδους της μεταποίησης, ενώ γενικά σημείωναν σημαντικές διακυμάνσεις. Στο κομμάτι της απασχόλησης του κλάδου παρουσιάστηκε πτωτική τάση με τους εργαζόμενους να είναι 3.500 άτομα περίπου, με την παραγωγικότητα εργασίας και το μέσο κόστος να υποχωρούν παραμένοντας όμως σε σημαντικά υψηλότερα επίπεδα από το μέσο όρο της Μεταποίησης. Ο κλάδος συγκεντρώνει το 1,6% της προστιθέμενης αξίας της Μεταποίησης και συμμετέχει με ακόμα μεγαλύτερο ποσοστό στις επενδύσεις, στους μισθούς και στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης παρά το γεγονός ότι στον κλάδο δραστηριοποιούνται μόλις το 0,2% των επιχειρήσεων της Μεταποίησης.

2.5. Η επίδραση του κλάδου αναψυκτικών και άλλων μη αλκοολούχων ποτών στην ελληνική οικονομία

Ο κλάδος των μη αλκοολούχων ποτών διαδραματίζει θετικό ρόλο στην ελληνική οικονομία και την αγορά εργασίας παρά της επιπτώσεις της εξαετούς κρίσης που διανύει η χώρα μας και αυτό οφείλεται στη συνολική επίδραση που έχει στη χώρα η παραγωγή και η διανομή μη αλκοολούχων ποτών αλλά και η σύνδεσή τους με τους υπόλοιπους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. (πηγή: e-forologia.gr)

Για να γίνει σωστός απολογισμός και υπολογισμός της συνολικής επίδρασης του κλάδου αναψυκτικών και γενικά μη αλκοολούχων ποτών θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά κύριο λόγο η αλυσίδα αξίας και η διασυνδέσεις του κλάδου με τους λοιπούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Η αλυσίδα αξίας του κλάδου αναφέρεται στους κλάδους που τον προμηθεύουν με πρώτες ύλες και υπηρεσίες, αλλά και στους κλάδους που συμμετέχουν στην πορεία στη διανομή των έτοιμων προϊόντων προς τους τελικούς καταναλωτές. Αυτή η αλυσίδα αξίας του συγκεκριμένου κλάδου ενδεικτικά εκτείνεται από τον πρωτογενή τομέα, τον αγροτικό, ο οποίος προμηθεύει τον κλάδο με τις απαραίτητες πρώτες ύλες για την παραγωγική διαδικασία και στη συνέχεια τις απαιτούμενες πρώτες ύλες για τον τομέα συσκευασίας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τις συσκευασίες και τον ασφαλή τρόπο διανομής των έτοιμων προϊόντων μέχρι το χονδρικό και το λιανικό εμπόριο, μέσω των οποίων τα μη αλκοολούχα ποτά φτάνουν στους τελικούς καταναλωτές αλλά και στον τομέα της εστίασης, όπου τα προϊόντα του κλάδου καταναλώνονται άμεσα.

2.5.1 Όγκος πωλήσεων αναψυκτικών και άλλων μη αλκοολούχων ποτών, 2008-2015

Σε εκατ. λίτρα	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Αναψυκτικά	665	650	578	533	489	463	454	448
Χυμοί	243	241	216	193	173	158	150	149
Άλλα	58	61	63	61	59	52	50	48

πηγή: Canadean, Επεξεργασία στοιχείων IOBE.

*Τα στοιχεία για το 2015 αποτελούν εκτίμηση.

Τα αναψυκτικά αποτελούν τη σημαντική κατηγορία μη αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα, συγκεντρώνοντας περίπου το 70% των συνολικών πωλήσεων για το 2015 ποσοστό που αποτιμάται σε 645 εκατ. λίτρα για το έτος αυτό. Ακολουθούν οι φυσικοί και συμπυκνωμένοι χυμοί που κατάφεραν να συγκεντρώσουν το 23% των συνολικών πωλήσεων και τέλος οι πωλήσεις

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

παγωμένου τσαγιού και ενεργειακών ποτών αφορούν στο υπόλοιπο 7%. (πηγή: IOBE). Η οικονομική κρίση επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τις πωλήσεις μη αλκοολούχων ποτών, η οποία από το 2009 μέχρι και το 2015 μείωσε κατά 32% των όγκο των πωλήσεων (πηγή: Canadean, Επεξεργασία στοιχείων IOBE). Η απώλεια αυτή αφορά περισσότερο τους χυμούς και τα αναψυκτικά και λιγότερο τα υπόλοιπα μη αλκοολούχα ποτά. Αντίστοιχα μεγαλύτερη πτώση σημειώθηκε στην αγορά HORECA σε σύγκριση με την αγορά λιανικής. Ενδεικτικά πάντως, η δυναμική της λιανικής αγοράς μη αλκοολούχων ποτών παρέμεινε αρνητική για το 2015, ενώ στη HORECA παρατηρήθηκε το ίδιο έτος μια μικρή αύξηση. Για το 2015 λοιπόν η αξία πωλήσεων μη αλκοολούχων ποτών ξεπέρασε το 1,7 δισ. στον τομέα της λιανικής αγοράς και στη HORECA, το μεγαλύτερο μέρος της αξίας αυτών που ισοδυναμεί με το 62 % της συνολικής αγοράς συγκεντρώνει η HORECA και αυτό οφείλεται στο υψηλότερο επίπεδο τιμών που επικρατεί στη συγκεκριμένη αγορά.

2.5.2 Όγκος πωλήσεων μη αλκοολούχων ποτών ανά κανάλι τελικής διανομής, 2009-2015

Κατανομή αγοράς	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
(όγκος) %							
Λιανική αγορά	62	67	67	69	69	68	66
HORECA	38	33	33	31	31	32	34

Πηγή: Canadean, IRI, Ανάλυση IOBE.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Κεφάλαιο 3^ο: Μελέτη Περίπτωσης Πρατηρίου Ποτών Εταιρεία «Βάκχος Διανομές Ποτών»

Executive Summary

Σκοπός του επιχειρηματικού αυτού σχεδίου είναι η χρηματοδότηση με δάνειο ύψους 100.000€ ώστε να δημιουργηθεί η εταιρεία «Βάκχος» η οποία θα είναι μια ανταγωνιστική εταιρεία χονδρικού εμπορίου ποτών και αναψυκτικών, με έδρα την Αθήνα.

Η εταιρεία θα κάνει χονδρικό εμπόριο αγοράζοντας ποτά και αναψυκτικά από τους παραγωγούς και εισαγωγείς (πχ CocaCola) και πουλώντας τα στα σημεία λιανικής πώλησης ή στιγμιαίας κατανάλωσης (πχ café bar). Η διαδικασία αυτή, λαμβάνοντας υπόψη όλο το επιχειρησιακό πλάνο θα επιφέρει περιθώρια κέρδους της τάξης του 70%.

Όπως αναφέρθηκε τα προϊόντα μας θα είναι ποτά και αναψυκτικά και η υπηρεσίες που θα προσφέρουμε αφορούν την αποθήκευση και διανομή αυτών στα καταστήματα λιανικής η στιγμιαίας κατανάλωσης.

Εμπνευστής της ιδέας είναι ο κ. Βάκχου Βάκχος ο οποίος έχει εμπειρία 12 ετών στον κλάδο ποτών και αναψυκτικών καθώς και σπουδαίες ακαδημαϊκές γνώσεις.

Όπως αναφέρθηκε το συνολικό ποσό που απαιτείται για 3ετές πλάνο είναι 100.000€. Η διάρκεια αποπληρωμής και το επιτόκιο μπορούν να συζητηθούν αργότερα. Για την σύνταξη του επιχειρηματικού σχεδίου υποθέτουμε ότι το δάνειο θα αποπληρωθεί σε 10 έτη με σταθερό επιτόκιο 9%. Το παραπάνω ποσο θα χρησιμοποιηθεί ως:

- Αρχικό κεφάλαιο για την δημιουργία της επιχείρησης
- Χρηματοδότηση των πρώτων 6 μηνών της λειτουργίας της επιχείρησης.

Επιπλέον, ο κ. Βάκχου Βάκχος διαθέτει ιδιόκτητο κεφάλαιο ύψους 10.000€ το οποίο θα διαθέσει στην δημιουργία της επιχείρησης.

Στόχος της εταιρίας είναι να γίνει η Νο1 εταιρεία χονδρικής ποτών και αναψυκτικών στην αγορά στόχο μεγιστοποιώντας κάθε φορά τα κέρδη της.

3. Αναλυτική Περιγραφή Της Αγοράς

3.1. Τμηματοποίηση της αγοράς

Ο νομός Αττικής απαριθμεί σχεδόν 30.000 καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, τα οποία μεταξύ άλλων πωλούν στον καταναλωτή ποτά και αναψυκτικά, τα οποία προμηθεύονται από χονδρεμπόρους. Παραδείγματα τέτοιων είναι τα Café, Bars, Εστιατόρια, Ταβέρνες, Μεζεδοπωλεία, Καφενεία, MiniMarkets, Μικρά SuperMarket, Περίπτερα (εξαιρούνται μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων).

Οι πελάτες της «Βάκχος» θα ανήκουν στη παραπάνω κατηγορία αλλά με συγκεκριμένα οικονομικά και ποιοτικά κριτήρια. Πιο συγκεκριμένα, το βασικό προφίλ των πελατών της «Βάκχος» θα είναι:

- Καταστήματα που πωλούν στο τελικό καταναλωτή ποτά και αναψυκτικά και προμηθεύονται αυτά από χονδρεμπόρους (και όχι απευθείας από εταιρείες παραγωγής/εισαγωγής ή από CashnCarry)
- Καταστήματα των οποίων ο ετήσιος τζίρος ξεπερνά τις 50.000€
- Καταστήματα τα οποία θα ξοδεύουν στην εταιρεία μας περισσότερο από 2.000€/μήνα μέσω των παραγγελιών τους.
- Καταστήματα τα οποία θα βρίσκονται εντός μιας ακτίνας 5 χιλιομέτρων από τις εγκαταστάσεις μας.
- Καταστήματα τα οποία πληρώνουν τις αγορές τους μετρητοίς και δεν απαιτούν πίστωση.
- Καταστήματα που δίνουν έμφαση στην εξυπηρέτηση και στην ποιότητα εξυπηρέτησης καθώς και στο κόστος αγορών τους.

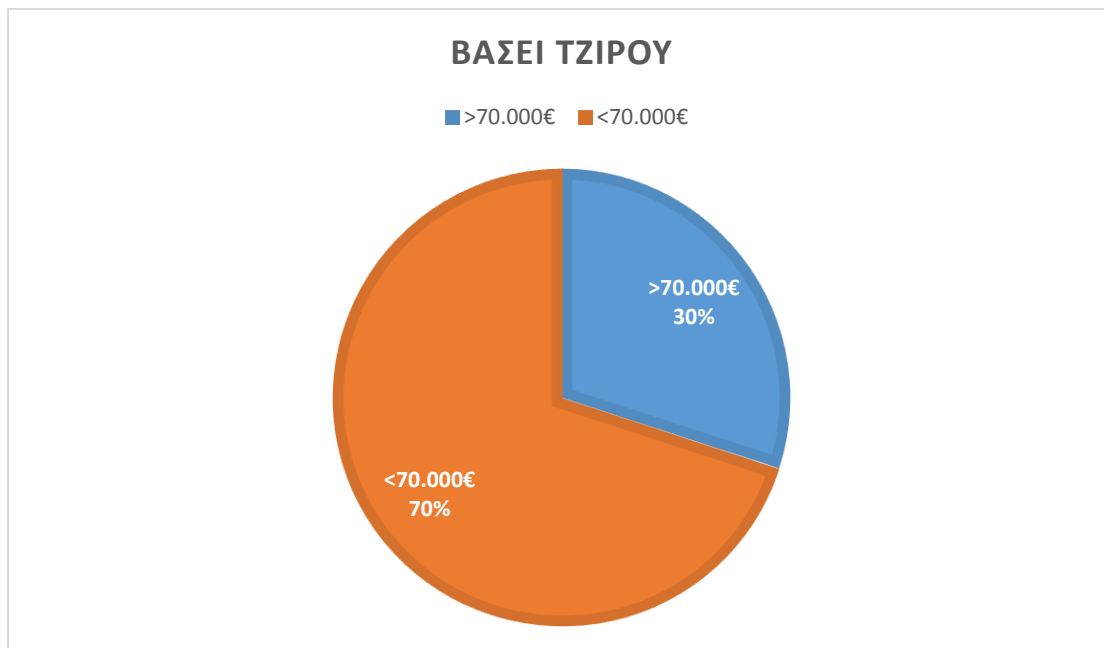
Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα με τις βασικές ομάδες της αγοράς στην οποία στοχεύουμε και με βάση τα επιλεγμένα μας κριτήρια.

Ομάδα Πελατών	Γιατί «Βάκχος»?	Γιατί άλλος προμηθευτής?
Υψηλού Τζίρου	Καλές τιμές, ποιότητα εξυπηρέτησης	Δυνατότητα Πίστωσης
Καλοπληρωτές	Ποιότητα εξυπηρέτησης, Κίνητρο στις πληρωμές	Καλές Τιμές, Ιστορικό καλής συνεργασίας

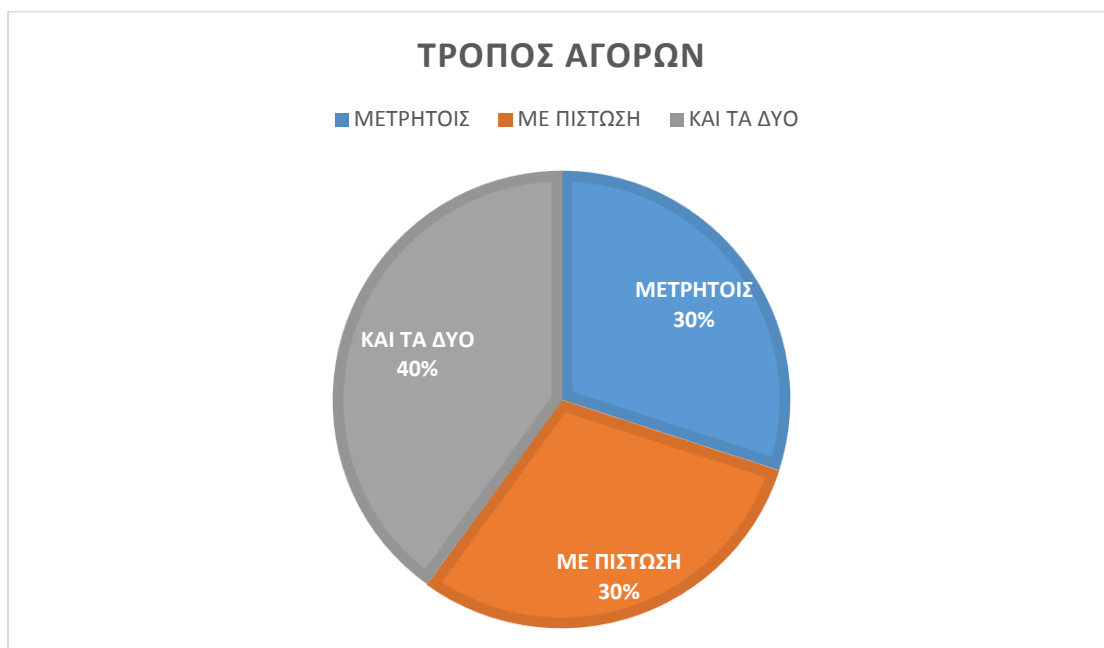
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Επίσης παραθέτουμε δυο γραφήματα με τις παραπάνω ομάδες. Στοχεύουμε πρωταρχικά στο μπλέ κομμάτι της πίτας και εν συνεχεία στο γκρι.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3.1.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ(ΒΑΣΕΙ ΤΖΙΡΟΥ)

ΓΡΑΦΗΜΑ 3.1.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ(ΒΑΣΕΙ ΤΡΟΠΟΥ ΑΓΟΡΩΝ)

3.2.Στρατηγική τμηματοποίηση πελατών

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω στοχεύουμε σε πελάτες με υψηλούς ετήσιους τζίρους, με ρευστότητα αλλά και χωρίς απαιτήσεις πιστώσεων στις αγορές τους.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι στην συγκεκριμένη αγορά αλλά και με βάση τις ασταθείς οικονομικές συνθήκες τις χώρες, αυτοί οι πελάτες στους οποίους στοχεύουμε είναι βιώσιμοι με προοπτικές μακροπρόθεσμης συνεργασίας. Σύμφωνα με στοιχεία του ΓΕΜΗ, καθημερινά κλείνουν περίπου 100 επιχειρήσεις.

Οι παραπάνω πελάτες, ως δυνατοί παίχτες της αγοράς απαιτούν ένα συνδυασμό ποιότητας εξυπηρέτησης και τιμών, ανάγκες τις οποίες με βάση τον σχεδιασμό μας θα καλύπτουμε με τον καλύτερο τρόπο. Με βάση μια έρευνα που κάναμε στην αγορά των καταστημάτων εστίασης, 7 στις 10 επιχειρήσεις θεωρούν τα δυο παραπάνω κριτήρια ως τα βασικότερα για την επιλογή χονδρεμπόρου-διακινητή. Επιπλέον 10 στους 10 που άλλαξαν χονδρέμπορο κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους, αυτό είχε να κάνει με κακή εξυπηρέτηση ή εύρεση καλύτερων τιμών αγοράς.

Αναλυτικότερα οι δυο άξονες μας:

1. Ποιότητα εξυπηρέτησης. Λαμβάνοντας υπόψη τον περιορισμένο χρόνο των πελατών στους οποίους στοχεύουμε αλλά και τις υψηλές απαιτήσεις λόγω φόρτου εργασίας, η ποιότητα εξυπηρέτησης θα είναι ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα. Σκοπεύουμε να εξυπηρετούμε τους πελάτες μας 24/7/365 και να προσφέρουμε υπηρεσίες που οι ανταγωνιστές μας δεν καλύπτουν. Παραδείγματα είναι η παράδοση των παραγγελιών τις συγκεκριμένες ώρες που επιθυμεί ο πελάτης, η δημιουργία τηλεφωνικού κέντρου, η δημιουργία ενός ισχυρού δικτύου πωλήσεων αλλά και συστήματος ηλεκτρονικής παραγγελίας. Τέλος θα παρέχουμε στους πελάτες μας μια πλήρη γκάμα προϊόντων (ποτών και αναψυκτικών) καλύπτοντας ακόμα και την πιο ιδιαίτερη απαίτηση.
2. Τιμές. Οι τιμές στις οποίες θα πωλούμε τα προϊόντα μας στους πελάτες μας θα είναι άκρως ανταγωνιστικές. Για πελάτες υψηλού τζίρου είναι πολύ σημαντικό. Επίσης δεδομένου ότι οι τζίροι που θα κάνουν οι πελάτες μας θα είναι υψηλοί, είμαστε σε θέση να μειώσουμε το περιθώριο κέρδους μας (αναλυτικότερα στην οικονομική ανάλυση)

3.3.Ανάλυση κλάδου - Ανταγωνιστών

Ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιούμαστε απαριθμεί πανελλαδικά 2000 χονδρεμπόρους ποτών και αναψυκτικών , με τους 1000 απ' αυτούς να θεωρούνται ισχυροί και βιώσιμοι. Οι τάσεις της αγοράς δείχνουν συρρίκνωση της αγοράς και συγκέντρωση του πελατολογίου σε λιγότερους.

Ανταγωνιστές μας θεωρούνται οι εταιρείες χονδρικής ποτών και αναψυκτικών που δραστηριοποιούνται στην ακτίνα δράσης μας και απαριθμούνται σε 53. Ωστόσο με βάση το ποσοστό της πίτας που κατέχουν, την βιωσιμότητα τους αλλά και το προφίλ πελατών που στοχεύουμε θεωρούμε σαν κύριους και βασικούς ανταγωνιστές μας τους 10 απ αυτούς.

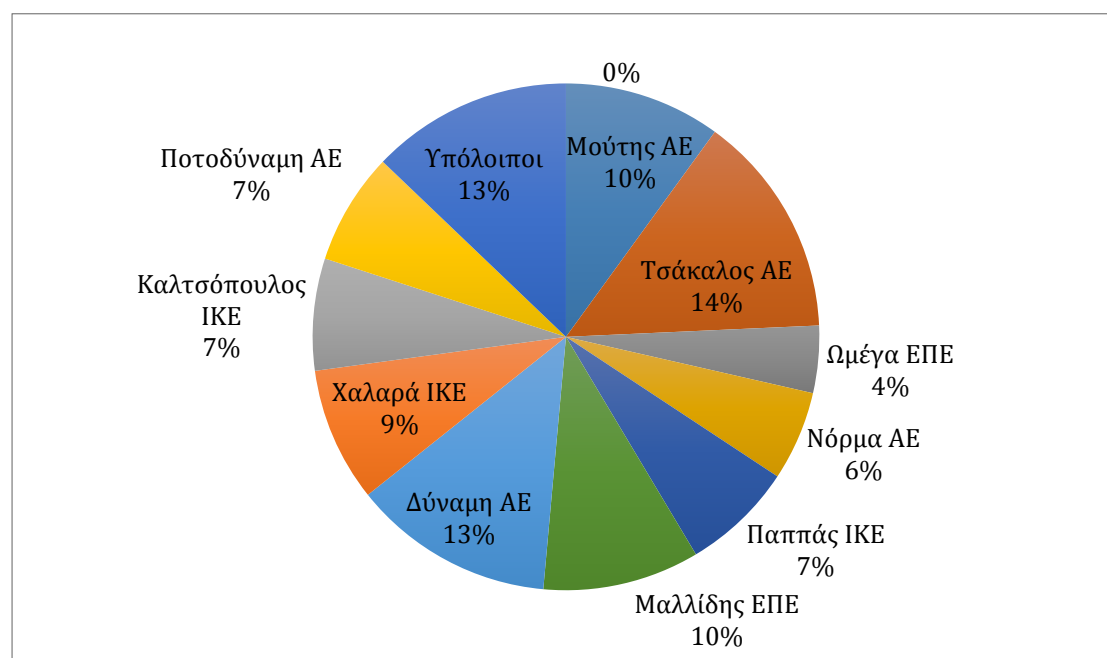
Ανταγωνιστής	Έτος Ίδρυσης	# Πελατών	Εκτίμηση Τζίρου	Δυνατά Στοιχεία	Αδύνατα Στοιχεία	Πορεία
Τσάκαλος ΑΕ	1999	2000	1000000€	Δίκτυο Πωλήσεων, Τιμές	Μακριά από αγορά στόχο	Ανοδική
Δύναμη ΑΕ	2002	1900	900000€	Τιμές, Πιστώσεις	Χαμηλή ρευστότητα	Πτωτική
Υπόλοιποι	-	2000	500000€	-	-	-
Μούτης ΕΠΕ	1990	1500	700000€	Πιστώσεις, Εξυπηρέτηση	Χαμηλή Ρευστότητα, Δίκτυο Πωλήσεων	Σταθερή
Μαλλίδης ΕΠΕ	2004	1450	700000€	Τιμές	Κακή εξυπηρέτηση	Ανοδική
Χαλαρά ΙΚΕ	1996	1300	600000€	Τιμές, Πιστώσεις	Χαμηλή Ρευστότητα	Πτωτική
Ποτοδυναμη ΑΕ	2012	1000	500000€	Δίκτυο Πωλήσεων, Εξυπηρέτηση	Τιμές	Ανοδική
Καλτσόπουλος ΙΚΕ	2014	1000	500000€	Τιμές	Δίκτυο Πωλήσεων	Ανοδική

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Παππας ΙΚΕ	1998	900	500000€	Δίκτυο Πωλήσεων	Κακή εξυπηρέτηση	Σταθερή
Νόρμα ΑΕ	1999	700	400000€	Τιμές	Κακή εξυπηρέτηση	Σταθερή
Ωμέγα ΕΠΕ	2010	600	300000€	Εξυπηρέτηση	Τιμές	Σταθερή

3.3 ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

Ακολουθεί πίνακας ανάλυσης των βασικών ανταγωνιστών μας καθώς και γράφημα με τα ποσοστά τζίρου ως προς το σύνολο της αγοράς, που κατέχουν οι βασικοί ανταγωνιστές μας σε σύγκριση με τους υπόλοιπους ανταγωνιστές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3.3- ΠΟΣΟΣΤΑ ΤΖΙΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Κεφάλαιο 4^ο: Αναλυτική Περιγραφή Της Επιχείρησης (Εσωτερική Ανάλυση)

4.1. Ιδιοκτησία της επιχείρησης

Ιδιοκτήτης και γενικός διευθυντής της «Βάκχος» θα είναι ο κ. Βάκχου Βάκχος.

Ο κ. Βάκχου Βάκχος με εμπειρία 12 ετών στον κλάδο τροφίμων και ποτών αλλά και με σπουδαίες ακαδημαϊκές γνώσεις μπορεί να εγγυηθεί την επιτυχημένη πορεία της επιχείρησης.

Συγκεκριμένα η σχετική προϋπηρεσία περιλαμβάνει:

- 2 έτη υπεύθυνος καταστήματος εστίασης
- 3 έτη εκπρόσωπος πωλήσεων σε μεγάλη εταιρεία του κλάδου
- 2 έτη areamanager σε μεγάλη εταιρεία του κλάδου
- 5 έτη περιφερειακός διευθυντής καναλιού σε μεγάλη εταιρεία του κλάδου

Επίσης, οι ακαδημαϊκές γνώσεις είναι οι εξής:

- Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης
- ΑΣΟΕΕ, Μεταπτυχιακό Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας
- Σεμινάρια και πιστοποιήσεις στον κλάδο των πωλήσεων

4.2. Ιστορία της επιχείρησης

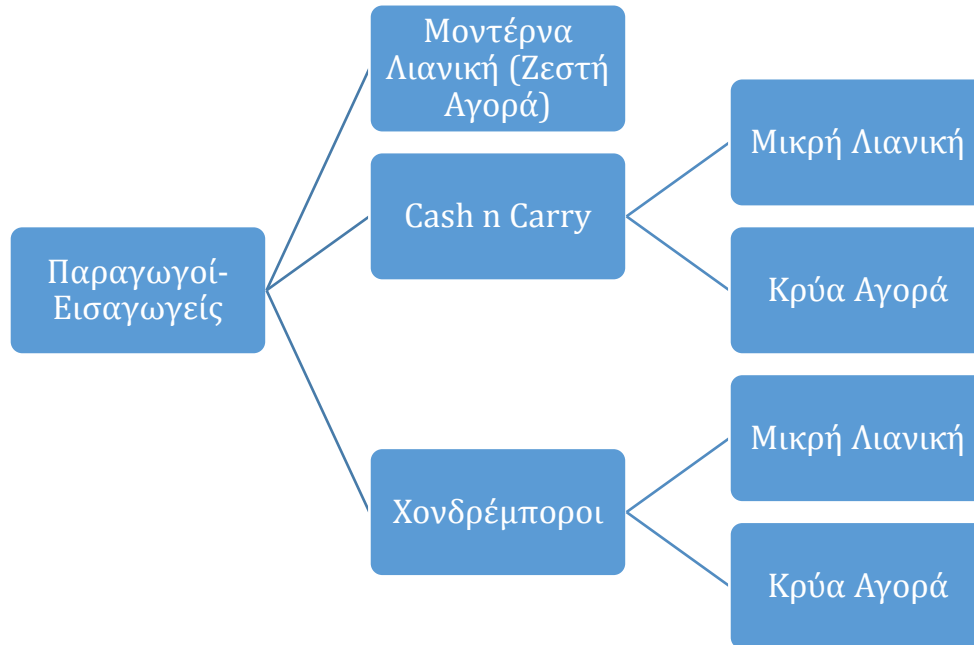
Η εταιρεία «Βάκχος» θα είναι μια νεοσύστατη εταιρεία.

Η ενασχόληση του ιδρυτή της ιδέας με τον κλάδο των ποτών και αναψυκτικών καθώς επίσης τα κενά και οι ευκαιρίες που διέκρινε ότι υπάρχουν τον οδήγησαν στην σύλληψη της ιδέας αυτής.

Το όνομά της εταιρείας έχει διπλή σημασία. Από την μια είναι το όνομα του ιδιοκτήτη της. Από την άλλη παραπέμπει στον Βάκχο, Θεό Διόνυσο, γνωστό από τη μυθολογία ως Θεό του Οίνου και έτσι συνδέεται και με το αντικείμενο ενασχόλησης της εταιρείας.

4.3. Περιγραφή του κλάδου

Ο κλάδος ποτών και αναψυκτικών είναι ένας βασικός κλάδος της Ελληνικής οικονομίας. Παρακάτω παρατίθεται ένα διάγραμμα με την δομή του κλάδου.

Όπως φαίνεται από το διάγραμμα:

- Οι εταιρείες παραγωγής ποτών και αναψυκτικών πωλούν τα προϊόντα τους στην Μοντέρνα Λιανική ή Ζεστή Αγορά η οποία ουσιαστικά είναι οι αλυσίδες σουπερμάρκετ, οι οποίες αντίστοιχα πωλούν τα προϊόντα τους στον τελικό καταναλωτή για κατανάλωση κυρίως στο σπίτι
- Οι εταιρείες παραγωγής ποτών και αναψυκτικών πωλούν τα προϊόντα τους στα CashnCarry, τα οποία αντίστοιχα πωλούν τα προϊόντα σε καταστήματα της Κρύας Αγοράς (café, bar, εστιατόρια, ταβέρνες, μεζεδοπωλεία, καφεενεία κτλ) για επιτόπου κατανάλωση καθώς επίσης και σε καταστήματα μικρής λιανικής (ψιλικά, φούρνοι, κάβες λιανικής)
- Οι εταιρείες παραγωγής ποτών και αναψυκτικών πωλούν τα προϊόντα τους στους χονδρεμπόρους, οι οποίοι αντίστοιχα πωλούν τα προϊόντα σε καταστήματα της Κρύας Αγοράς (café, bar, εστιατόρια, ταβέρνες, μεζεδοπωλεία, καφεενεία κτλ) για επιτόπου κατανάλωση καθώς επίσης και σε καταστήματα μικρής λιανικής (ψιλικά, φούρνοι, κάβες λιανικής)

Σύμφωνα με ΕΛ.ΣΤΑΤ, Μητρώο Επιχειρήσεων και Εκτιμήσεις IOBE (εισαγωγείς / αντιπρόσωποι) στην Ελληνική οικονομία απαριθμούνται 900 εταιρείες παραγωγής και εισαγωγής ποτών και αναψυκτικών, 2000 χονδρέμποροι, και 100.000 καταστήματα λιανικής πώλησης και κρύας αγοράς.

Η συνεισφορά του κλάδου των ποτών και αναψυκτικών είναι ιδιαίτερα σημαντική. Συγκεκριμένα:

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- Η προστιθέμενη αξία ανά οικονομικό έτος στην Ελληνική οικονομία υπολογίζεται στα 1,2 δισεκ. Ευρώ.

- Οι φόροι που αποδίδονται στο κράτος υπολογίζονται στα 44 εκατ. Ευρώ .

- Η συνολική απασχόληση σε εργαζομένους στο κλάδο ανέρχεται σε 27 χιλιάδ. Εργαζομένους.

Οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κλάδος είναι οι εξής:

1. Η οικονομική ύφεση στην οποία βρίσκεται η Ελληνική οικονομία τα τελευταία έτη με άμεσο αντίκτυπο στην ανεργία, στο διαθέσιμο εισόδημα και την καταναλωτική δύναμη.
2. Οι συνεχόμενες αυξήσεις στις τιμές των ποτών, κυρίως μέσω φόρων.
3. Το λαθρεμπόριο ποτών.

Τα παραπάνω έχουν επιφέρει μια πτώση πωλήσεων της τάξης του 50% κατά την τελευταία 10ετία (2006-2016)

Ωστόσο πέραν των προκλήσεων υπάρχουν και θετικοί αντίκτυποι στον κλάδο:

1. Διατήρηση των θέσεων εργασίας συγκριτικά με άλλους κλάδους
2. Αύξηση μισθών λόγω συρρίκνωσης της αγοράς σε λιγότερους «παίχτες»
3. Μείωση πιστοληπτικού κινδύνου και ρίσκου.

Συνολικά βλέπουμε ότι ο κλάδος των ποτών και αναψυκτικών, παρά τις δυσκολίες, είναι ένας κλάδος βιώσιμος που συνεχίζει να δίνει προστιθέμενη αξία στην Ελληνική οικονομία.

Τέλος, η τάση στον κλάδο δείχνει συρρίκνωση της αγοράς και συγκέντρωση δύναμης σε λιγότερους και ισχυρότερους. Πιστεύουμε ότι με την σωστή οργάνωση και το σωστό όραμα, το παραπάνω μπορεί να γίνει ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

4.4. Προϊόντα/ Υπηρεσίες

- Διανομή και διακίνηση ποτών και αναψυκτικών. Η «Βάκχος» σκοπεύει να προμηθεύεται ποτά και αναψυκτικά και από τις 900 εταιρείες παραγωγής και εισαγωγής και να τα διανέμει στα τελικά σημεία. Στόχος μας είναι να έχουμε όσο πιο πλήρη γκάμα προϊόντων γίνεται ώστε να καλύπτουμε και τις πιο απαιτητικές ανάγκες των πελατών μας.
- Πέραν της βασικής μας λειτουργίας θα παρέχουμε συμβουλευτικές υπηρεσίες στους πελάτες μας για το ποια προϊόντα τους ταιριάζουν καθώς και για το προφίλ των προϊόντων. Το παραπάνω είναι κάτι που οι περισσότεροι ανταγωνιστές μας δεν εφαρμόζουν, επομένως θα μας κάνει να ξεχωρίζουμε
- Μια ακόμα βασική υπηρεσία που θα προσφέρουμε και αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα είναι η 24ωρη εξυπηρέτηση στις παραγγελίες.
- Επιπλέον, με τη χρήση της τεχνολογίας, σκοπεύουμε να δημιουργήσουμε μια ηλεκτρονική πλατφόρμα παραγγελιοληψίας μέσω της οποίας οι πελάτες μας θα γλυτώνουν χρόνο παραγγέλνοντας τα προϊόντα που θέλουν μέσω του κινητού, tablet ή laptop τους.

4.5. Θέση της επιχείρησης

Όπως αναφέρθηκε στοχεύουμε σε πελάτες υψηλών τζιρών, οι οποίοι είναι και καλοπληρωτές. Υπολογίζουμε τους πελάτες αυτούς σε 2000, και υπολογίζουμε τον ετήσιο τζίρο που πραγματοποιούν στους προμηθευτές-χονδρεμπόρους τους σε 1.000.000€

Επομένως στοχεύοντας σε αυτούς τους πελάτες, θέλουμε να είμαστε οι πρώτοι στην πίτα με τους βασικούς ανταγωνιστές μας.

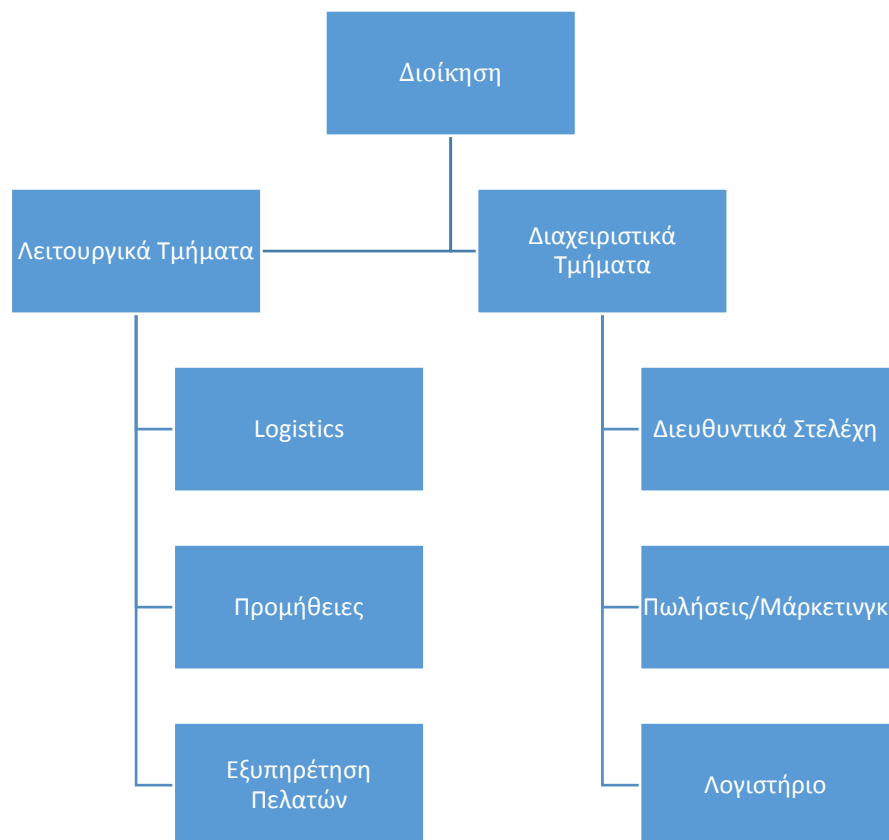
Το σχέδιο αυτό θα πραγματοποιηθεί μέσω του μείγματος ποιότητα, εύρος προϊόντων, εξυπηρέτηση, τιμές, καινοτομία.

4.6. Ανθρώπινο Δυναμικό

Συνοπτικά, τα τμήματα της εταιρείας θα είναι:

- Διοίκηση
- Διευθυντικά Στελέχη
- Πωλήσεις- Μάρκετινγκ
- Λογιστήριο
- Εξυπηρέτηση Πελατών
- Logistics (Αποθήκη-Διανομή)

Παρακάτω παρατίθεται σχετικό οργανόγραμμα:

Ακολουθεί πίνακας με τις θέσεις που απαιτούνται να καλυφθούν.

Θέση	Αρμοδιότητες	Αριθμός Υπαλλήλων
Γενικός Διευθυντής	Επίβλεψη της πορείας και των οικονομικών αποτελεσμάτων της εταιρείας	1

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Αποθηκάριος	Τοποθέτηση προϊόντων στις αποθήκες. Παραλαβή και οργάνωση παραγγελιών	2
Οδηγός	Παράδοση παραγγελιών στους πελάτες, παραλαβή παραγγελιών\από τους προμηθευτές	5
Υπάλληλος Προμηθειών	Οργάνωση προμηθειών ώστε να μη δημιουργούνται ελλείψεις	1
Υπάλληλος Εξυπηρέτησης Πελατών	Λήψη και οργάνωση παραγγελιών	3
Υπάλληλος Μάρκετινγκ	Σχεδιασμός στρατηγικών μάρκετινγκ	1
Υπάλληλος Λογιστηρίου	Τιμολόγηση και εκτέλεση όλων των λειτουργιών του λογιστηρίου	1
Προϊστάμενος Λογιστηρίου	Επίβλεψη ορθής λειτουργίας λογιστηρίου, οργάνωση	1
Εκπρόσωπος Πωλήσεων	Εκπροσώπηση της εταιρείας στην αγορά ε σκοπό την εξυπηρέτηση των υπαρχόντων πελατών και την προσέλκυση νέων	5
Προϊστάμενος Πωλήσεων και Μάρκετινγκ	Οργάνωση πωλήσεων και μάρκετινγκ, επίβλεψη λειτουργίας των τμημάτων αυτών	1
Προϊστάμενος Logistics και προμηθειών	Οργάνωση και επίβλεψη τμήματος logistics και προμηθειών	1
Security	Προστασία των χώρων της εταιρείας	2

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα η εταιρεία χρειάζεται 24 άτομα προσωπικό. Οι βασικοί άξονες για το ανθρώπινο δυναμικό μας είναι οι εξής:

- Οι εργαζόμενοι να είναι σχετικά νέοι με όρεξη για δουλειά
- Σε θέσεις που απαιτείται εξειδίκευση να έχουν την κατάλληλη προϋπηρεσία και γνώσεις
- Θα παρέχουμε μισθούς άνω του βασικού ώστε οι εργαζόμενοι μας να είναι ευχαριστημένοι και αποδοτικοί στην εργασία τους
- Θα παρέχουμε συνεχή εκπαίδευση ιδιαίτερα σε νευραλγικά και ζωτικά τμήματα της επιχείρησης όπως αυτό των πωλήσεων και της εξυπηρέτησης πελατών

Τέλος παρατίθεται πίνακας με τα εκτιμώμενα κόστη μισθοδοσίας για 3 έτη

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Μισθοδοσίας			
Έτος	1	2	3
Ιδιοκτησία	€80,000	€82,400	€84,872
Διευθυντικά Στελέχη	€35,000	€36,050	€37,132
Υπάλληλοι	€32,500	€33,475	€34,479
Εξυπηρέτηση Πελατών	€37,500	€51,500	€66,306
Logistics	€44,000	€45,320	€46,680
Σύνολο	€229,000	€248,745	€269,469

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6 -ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΑ ΚΟΣΤΗ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ΓΙΑ 3 ΕΤΗ

Κεφάλαιο 5^ο: Περίληψη Στρατηγικής Και Εφαρμογής

5.1. Στρατηγική και πλάνο Μάρκετινγκ

Η «Βάκχος» θα εφαρμόσει ένα πλάνο Μάρκετινγκ το οποίο θα εξασφαλίσει τη βέλτιστη τοποθέτηση της εταιρείας στην αγορά στόχο.

Συνοπτικά στοχεύουμε στο να αποκτήσουμε το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς έχοντας ως πελατολόγιο αυτό που πληροί τα κριτήρια που περιγράφονται στην ενότητα 3.1. Για να το επιτύχουμε αυτό θα δώσουμε έμφαση στην προώθηση και την διανομή. Συγκεκριμένα θα εφαρμόσουμε αρχικά στρατηγικές προώθησης που θα μας κάνουν γνωστούς στην αγορά στόχο, όπως σωματοποίηση των φορτηγών μας με ιδιαίτερα χρώματα και λογότυπα της εταιρείας μας, δημιουργία ιστοσελίδας και προώθηση αυτής μέσω διαφημίσεων καθώς και δημιουργία ισχυρού δικτύου πωλήσεων. Εν συνεχεία η στρατηγική μας θα έχει έμφαση στην διανομή, την ποιότητα και την εξυπηρέτηση έτσι ώστε αφενός να διατηρούμε και να αφήνουμε ευχαριστημένο το πελατολόγιο μας αλλά και μέσω του “wordofmouth” να προσελκύουμε ολοένα και περισσότερους πελάτες.

Πιο αναλυτικά, με βάση κάποιους βασικούς άξονες, παραθέτουμε τις στρατηγικές μάρκετινγκ που θα εφαρμόσουμε:

✓ Τιμή

- Εξασφάλιση ότι οι τιμές και οι εκπτώσεις μας θα είναι οι πιο ανταγωνιστικές. Με βάση έρευνα αγοράς που πραγματοποιήσαμε, οι βασικοί μας ανταγωνιστές πωλούν τα προϊόντα τους στις προτεινόμενες τιμές τιμοκαταλόγου (των παραγωγών-εισαγωγών) με έκπτωση 10-15% μεσοσταθμικά. Φροντίζοντας αρχικά με τις εκάστοτε εμπορικές πολιτικές των εταιριών παραγωγής και εισαγωγής να αγοράζουμε σαν χονδρέμπορος με τις μέγιστες δυνατές εκπτώσεις, θα φροντίσουμε να είμαστε πιο ανταγωνιστικοί σε σύγκριση με τους υπόλοιπους στις τιμές στις οποίες θα πωλούμε τα προϊόντα μας (>15% έκπτωση)

- Για να εξασφαλίσουμε τις πληρωμές μετρητοίς απ'τους πελάτες μας αλλά και για να τους δώσουμε επιπλέον κίνητρο για αυτό, σκοπεύουμε να δίνουμε και 2% παραπάνω έκπτωση για τους πελάτες που πληρώνουν τις παραγγελίες τους με προέμβασμα (πρίν δηλαδή παραδοθεί η παραγγελία τους).

-

✓ Διανομή

- Πραγματοποίηση διανομών και παραδόσεων παραγγελιών στους πελάτες μας όλο το 24ωρο. Δεδομένου ότι τα ωράρια των πελατών μας είναι ακόμα και βραδινά (πχ bar) σκοπεύουμε να είμαστε διαθέσιμοι όλο το 24ωρο.

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- Παράδοση παραγγελιών σε επιθυμητές για τον πελάτη ώρες.
- Δημιουργία online συστήματος παραγγελίας αλλά και τηλεφωνικού κέντρου έτσι ώστε οι πελάτες μας να δίνουν τις παραγγελίες τους όσο πιο εύκολα γίνεται.

-

✓ Προώθηση

- Έντονη σηματοποίηση των επαγγελματικών αυτοκινήτων μας (van) με τα λογότυπα μας ώστε να γίνουμε γνωστοί στην αγορά στόχο.
- Δημιουργία ιστοσελίδας και προώθηση αυτής σε διάφορα γνωστά site-directories
- Έμφαση στο δίκτυο πωλήσεων. Εκπαίδευση εκπροσώπων πωλήσεων ώστε με την παρουσία τους στην αγορά να προσελκύσουν νέους πελάτες και να εξυπηρετούν άριστα τους υπάρχοντες. Σκοπεύουμε επίσης να παρέχουμε στους εκπροσώπους πωλήσεων bonus για νέους πελάτες που θα φέρνουν στην εταιρεία ανάλογα με τον τζίρο των πελατών (1% επί του καθαρού τζίρου του πελάτη)

-

✓ Προϊόν

- Έμφαση στη σωστή αποθήκευση και διατήρηση των ποτών και αναψυκτικών, δεδομένου ότι πολλά είναι ευάλωτα σε περιβαλλοντολογικές συνθήκες.
- Δημιουργία μιας πλήρους γκάμας προϊόντων που θα καλύπτουν ακόμα και τις πιο απαιτητικές ανάγκες (πχ σπάνιες φιάλες Ουίσκι)

5.2. Πρόβλεψη πωλήσεων

Ακολουθεί μια συνοπτική τριετής πρόβλεψη πωλήσεων

Οικονομική Πρόβλεψη			
Έτος	1	2	3
Τζίρος Πωλήσεων	€806,778	€968,134	€1,132,716
Λειτουργικά Κόστη	€321,317	€349,003	€378,006
Έσοδα προ φόρων	€243,427	€328,690	€414,896
Φόροι/ Τόκοι	€105,347	€134,051	€166,398
Καθαρό Κέρδος	€138,080	€194,639	€248,498

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2-ΤΡΙΕΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

Κεφάλαιο 6^ο: Οικονομικό Πλάνο

6.1. Κύριες Υποθέσεις

Το οικονομικό πλάνο της «Βάκχος» βασίζεται στις εξής υποθέσεις:

- Η επιχείρηση θα χρηματοδοτηθεί με δάνειο 100.000€
- Η αποπληρωμή του δανείου θα γίνει σε βάθος χρόνου 10 ετών με σταθερό επιτόκιο 9%
- Η επιχείρηση διαθέτει μετοχικό κεφάλαιο ύψους 10.000€
- Τα έσοδα της εταιρείας θα αυξάνονται με ρυθμό 16% ανά έτος
- Στην περίπτωση που το οικονομικό περιβάλλον και τα έσοδα δεν είναι τα επιθυμητά, έχει προβλεφθεί η αύξηση του περιθωρίου κέρδους ώστε η επιχείρηση να είναι βιώσιμη και υγιής οικονομικά

Υποθέσεις επιτοκίων			
Έτος	1	2	3
Βραχυπρόθεσμο επιτόκιο	9.5%	9.5%	9.5%
Μακροπρόθεσμο επιτόκιο	10.0%	10.0%	10.0%
Φόρος Εισοδήματος	33.0%	33.0%	33.0%
Κρατική Φόροι	5.0%	5.0%	5.0%
Φόροι Προσωπικού (ΙΚΑ κτλ)	15.0%	15.0%	15.0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1-ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ

Παρακάτω παρατίθεται πίνακας που αναλύει τις πηγές χρηματοδότησης της επιχείρησης.

Πηγές Χρηματοδότησης	
Ίδια Κεφάλαια	
Μετοχικό Κεφάλαιο	€10,000.00
Ίδια Κεφάλαια Σύνολο	€10,000.00
Τράπεζες και Δάνεια	
Δάνεια	€100,000.00
Υποχρεώσεις	€100,000.00
Σύνολο Χρηματοδότησης	€110,000.00

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1.2 ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

6.2. Ισολογισμός

Παρακάτω παρατίθεται συνοπτική πρόβλεψη ισολογισμού για τρία έτη.

Πρόβλεψη Ισολογισμού			
Έτος	1	2	3
Ενεργητικό			
Ταμείο	€101,698	€118,276	€137,447
Έξοδα Εγκατάστασης/Έναρξης	€17,500	€22,469	€28,784
Εμπορεύματα	€17,000	€54,265	€101,628
Κτίρια/ Έπιπλα/ Οχήματα/ Εξοπλισμός	€23,000	€30,453	€39,926
Πάγια	(€4,107)	(€8,214)	(€12,321)
Σύνολο Ενεργητικού	€155,091	€217,249	€295,464
Παθητικό			
Πληρωτέοι Λογαριασμοί	€13,005	€26,716	€40,990
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	€93,537	€86,467	€79,397
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	€0	€0	€0
Σύνολο Παθητικού	€106,542	€113,183	€120,387
Καθαρή Θέση	€48,549	€104,066	€175,077

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2.1 ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΡΙΑ ΕΤΗ

6.3. Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης

Ακολουθεί πρόβλεψη κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης ανά έτος για τρία έτη.

Αποτελέσματα Χρήσης (ανά έτος)			
Έτος	1	2	3
Πολήσεις	€806,778	€968,134	€1,132,716
Κόστος Πωληθέντων	€242,033	€290,440	€339,815
Περιθώριο Κέρδους	70.00%	70.00%	70.00%
Μικτά Κέρδη	€564,745	€677,694	€792,901

Έξοδα			
Μισθοί	€229,000	€248,745	€269,469
Έξοδα Διοίκησης και άλλα	€25,200	€26,208	€27,256
Έξοδα Μάρκετινγκ	€4,034	€4,841	€5,664
Έξοδα μίσθωσης τρίτων/ εκπαίδευσης	€5,219	€5,376	€5,537
Ασφαλιστικά Κόστη	€1,987	€2,086	€2,191
Έξοδα οχημάτων και μετακινήσεων	€7,596	€8,356	€9,191
Ενοίκια/ Υπηρεσίες	€4,250	€4,463	€4,686
Διάφορα Έξοδα	€9,681	€11,618	€13,593
Πληρωτέοι Φόροι	€34,350	€37,312	€40,420
Λειτουργικά Κόστη Σύνολο	€321,317	€349,003	€378,006

Κέρδη Προ Φόρων	€243,427	€328,690	€414,896
Φόρος Εισοδήματος	€80,331	€105,784	€134,451
Κρατικοί Φόροι	€12,171	€16,028	€20,371
Έξοδα Τόκων	€8,738	€8,131	€7,468
Έξοδα Απόσβεσεων	€4,107	€4,107	€4,107

Καθαρό Κέρδος	€138,080	€194,639	€248,498
Περιθώριο Κέρδους	17.12%	20.10%	21.94%

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3.1 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Ακολουθεί κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης ανά μήνα για το πρώτο έτος:

Αποτελέσματα Χρήσης (1 ^ο Έτος)							
Μήνας	1	2	3	4	5	6	7
Πωλήσεις	€66,500	€66,633	€66,766	€66,899	€67,032	€67,165	€67,298
Κόστος Πωληθέντων	€19,950	€19,990	€20,030	€20,070	€20,110	€20,150	€20,189
Περιθώριο Κέρδους	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%

Μεικτά Κέρδη	€46,550	€46,643	€46,736	€46,829	€46,922	€47,016	€47,109
---------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Έξοδα

Μισθοί	€19,083	€19,083	€19,083	€19,083	€19,083	€19,083	€19,083
Έξοδα Διοίκησης και άλλα	€2,100	€2,100	€2,100	€2,100	€2,100	€2,100	€2,100
Έξοδα Μάρκετινγκ	€336	€336	€336	€336	€336	€336	€336
Έξοδα μίσθωσης τρίτων/ εκπαίδευσης	€435	€435	€435	€435	€435	€435	€435
Ασφαλιστικά Κόστη	€166	€166	€166	€166	€166	€166	€166
Έξοδα οχημάτων και μετακινήσεων	€633	€633	€633	€633	€633	€633	€633
Ενοίκια/ Υπηρεσίες	€354	€354	€354	€354	€354	€354	€354
Διάφορα Έξοδα	€807	€807	€807	€807	€807	€807	€807
Πληρωτέοι Φόροι	€2,863	€2,863	€2,863	€2,863	€2,863	€2,863	€2,863
Λειτουργικά Κόστη Σύνολο	€26,776	€26,776	€26,776	€26,776	€26,776	€26,776	€26,776

Κέρδη Προ Φόρων	€19,774	€19,867	€19,960	€20,053	€20,146	€20,239	€20,332
Φόρος Εισοδήματος	€6,621	€6,635	€6,648	€6,661	€6,674	€6,688	€6,701
Κρατικοί Φόροι	€1,003	€1,005	€1,007	€1,009	€1,011	€1,013	€1,015
Έξοδα Τόκων	€750	€746	€742	€738	€734	€730	€726
Έξοδα Απόσβεσεων	€342	€342	€342	€342	€342	€342	€342

Καθαρό Κέρδος	€11,057	€11,138	€11,220	€11,302	€11,384	€11,466	€11,547
----------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Αποτελέσματα Χρήσης (1ο έτος συνέχεια)						
Μήνας	8	9	10	11	12	1
Πωλήσεις	€67,431	€67,564	€67,697	€67,830	€67,963	€806,778
Κόστος Πωληθέντων	€20,229	€20,269	€20,309	€20,349	€20,389	€242,033
Περιθώριο Κέρδους	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%
Μεικτά Κέρδη	€47,202	€47,295	€47,388	€47,481	€47,574	€564,745
Έξοδα						
Μισθοί	€19,083	€19,083	€19,083	€19,083	€19,083	€229,000
Έξοδα Διοίκησης και άλλα	€2,100	€2,100	€2,100	€2,100	€2,100	€25,200
Έξοδα Μάρκετινγκ	€336	€336	€336	€336	€336	€4,034
Έξοδα μίσθωσης τρίτων/ εκπαίδευσης	€435	€435	€435	€435	€435	€5,219
Ασφαλιστικά Κόστη	€166	€166	€166	€166	€166	€1,987
Έξοδα οχημάτων και μετακινήσεων	€633	€633	€633	€633	€633	€7,596
Ενοίκια/ Υπηρεσίες	€354	€354	€354	€354	€354	€4,250
Διάφορα Έξοδα	€807	€807	€807	€807	€807	€9,681
Πληρωτέοι Φόροι	€2,863	€2,863	€2,863	€2,863	€2,863	€34,350
Λειτουργικά Κόστη Σύνολο	€26,776	€26,776	€26,776	€26,776	€26,776	€321,317
Κέρδη Προ Φόρων	€20,425	€20,518	€20,611	€20,705	€20,798	€243,427
Φόρος Εισοδήματος	€6,714	€6,727	€6,741	€6,754	€6,767	€80,331
Κρατικοί Φόροι	€1,017	€1,019	€1,021	€1,023	€1,025	€12,171
Έξοδα Τόκων	€722	€718	€714	€710	€706	€8,738
Έξοδα Απόσβεσεων	€342	€342	€342	€342	€342	€4,107
Καθαρό Κέρδος	€11,629	€11,711	€11,793	€11,875	€11,957	€138,080

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ (1ο ΕΤΟΣ)

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Για τα έτη 2 και 3 ακολουθεί κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης ανά τρίμηνο.

Αποτελέσματα Χρήσης (2^ο έτος)					
2					
Τρίμηνο	T1	T2	T3	T4	2
Πωλήσεις	€193,627	€242,033	€261,396	€271,077	€968,134
Κόστος Πωληθέντων	€58,088	€72,610	€78,419	€81,323	€290,440
Περιθώριο Κέρδους	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%

Μεικτά Κέρδη	€135,539	€169,423	€182,977	€189,754	€677,694
---------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Έξοδα

Μισθοί	€49,749	€62,186	€67,161	€69,649	€248,745
Έξοδα Διοίκησης και άλλα	€5,242	€6,552	€7,076	€7,338	€26,208
Έξοδα Μάρκετινγκ	€968	€1,210	€1,307	€1,355	€4,841
Έξοδα μίσθωσης τρίτων/ εκπαίδευσης	€1,075	€1,344	€1,451	€1,505	€5,376
Ασφαλιστικά Κόστη	€417	€522	€563	€584	€2,086
Έξοδα οχημάτων και μετακινήσεων	€1,671	€2,089	€2,256	€2,340	€8,356
Ενοίκια/ Υπηρεσίες	€893	€1,116	€1,205	€1,250	€4,463
Διάφορα Έξοδα	€2,324	€2,904	€3,137	€3,253	€11,618
Πληρωτέοι Φόροι	€7,462	€9,328	€10,074	€10,447	€37,312
Λειτουργικά Κόστη Σύνολο	€69,801	€87,251	€94,231	€97,721	€349,003

Κέρδη Προ Φόρων	€65,738	€82,173	€88,746	€92,033	€328,690
Φόρος Εισοδήματος	€21,157	€26,446	€28,562	€29,620	€105,784
Κρατικοί Φόροι	€3,206	€4,007	€4,328	€4,488	€16,028
Έξοδα Τόκων	€2,092	€2,053	€2,013	€1,973	€8,131
Έξοδα Απόσβεσεων	€1,027	€1,027	€1,027	€1,027	€4,107

Καθαρό Κέρδος	€38,257	€48,640	€52,817	€54,926	€194,639
----------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------------

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ (2ο ΕΤΟΣ)

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Αποτελέσματα Χρήσης (3 ^ο έτος)					
3					
Τρίμηνο	T1	T2	T3	T4	3
Πωλήσεις	€226,543	€283,179	€305,833	€317,161	€1,132,716
Κόστος Πωληθέντων	€67,963	€84,954	€91,750	€95,148	€339,815
Περιθώριο Κέρδους	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%	70.0%

Μεικτά Κέρδη	€158,580	€198,225	€214,083	€222,012	€792,901
---------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Έξοδα

Μισθοί	€53,894	€67,367	€72,757	€75,451	€269,469
Έξοδα Διοίκησης και άλλα	€5,451	€6,814	€7,359	€7,632	€27,256
Έξοδα Μάρκετινγκ	€1,133	€1,416	€1,529	€1,586	€5,664
Έξοδα μίσθωσης τρίτων/ εκπαίδευσης	€1,107	€1,384	€1,495	€1,550	€5,537
Ασφαλιστικά Κόστη	€438	€548	€591	€613	€2,191
Έξοδα οχημάτων και μετακινήσεων	€1,838	€2,298	€2,482	€2,574	€9,191
Ενοίκια/ Υπηρεσίες	€937	€1,171	€1,265	€1,312	€4,686
Διάφορα Έξοδα	€2,719	€3,398	€3,670	€3,806	€13,593
Πληρωτέοι Φόροι	€8,084	€10,105	€10,913	€11,318	€40,420
Λειτουργικά Κόστη Σύνολο	€75,601	€94,501	€102,062	€105,842	€378,006

Κέρδη Προ Φόρων	€82,979	€103,724	€112,022	€116,171	€414,896
Φόρος Εισοδήματος	€26,890	€33,613	€36,302	€37,646	€134,451
Κρατικοί Φόροι	€4,074	€5,093	€5,500	€5,704	€20,371
Έξοδα Τόκων	€1,932	€1,889	€1,846	€1,802	€7,468
Έξοδα Απόσβεσεων	€1,027	€1,027	€1,027	€1,027	€4,107

Καθαρό Κέρδος	€49,056	€62,102	€67,347	€69,992	€248,498
----------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------------

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3.4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ (3ο ΕΤΟΣ)

6.4. Ανάλυση χρηματοροών

Παρακάτω παρατίθενται πίνακες με αναλύσεις χρηματοροών τόσο ανά έτος αλλά και ανά μήνα.

Ανάλυση Χρηματοροών (ανά έτος)			
Έτος	1	2	3
Εισπράξεις Πωλήσεων	€142,187	€198,747	€252,605
Εισπράξεις Ειδών	€0	€0	€0
Λειτουργικές Εισπράξεις	€142,187	€198,747	€252,605

Άλλες Εισπράξεις

Μετοχικό Κεφάλαιο	€10,000	€0	€0
Δάνεια	€100,000	€0	€0
Εισπράξεις από πώληση παγίων	€0	€0	€0
Γραμμάτια Εισπρακτέα	€37,902	€43,587	€50,125
Σύνολο Άλλων Εισπράξεων	€147,902	€43,587	€50,125

Σύνολο Εισπράξεων	€290,089	€242,334	€302,730
--------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Πληρωμές

Αποπληρωμή αρχικού κεφαλαίου	€6,463	€7,070	€7,733
Γραμμάτια Πληρωτέα	€24,897	€29,876	€35,852
Λοιπές Πληρωμές	€0	€0	€0
Αγορές Παγίων	€57,500	€49,687	€63,151
Μερίσματα	€99,531	€139,123	€176,824
Σύνολο Πληρωμών	€188,391	€225,755	€283,559

Χρηματοροές Σύνολο	€101,698	€16,579	€19,171
Αθροιστικές Χρηματοροές	€101,698	€118,276	€137,447

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4.1-ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Ανάλυση Χρηματοροών (1^ο έτος)

Μήνας	1	2	3	4	5	6	7	8
Εισπράξεις Πωλήσεων	€11,399	€11,481	€11,562	€11,644	€11,726	€11,808	€11,890	€11,972
Εισπράξεις Ειδών	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Λειτουργικές Εισπράξεις	€11,399	€11,481	€11,562	€11,644	€11,726	€11,808	€11,890	€11,972

Άλλες Εισπράξεις

Μετοχικό Κεφάλαιο	€10,000	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Δάνεια	€100,000	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Εισπράξεις από πώληση παγίων	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Γραμμάτια Εισπρακτέα	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159
Σύνολο Άλλων Εισπράξεων	€113,159	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159

Σύνολο Εισπράξεων	€124,557	€14,639	€14,721	€14,803	€14,884	€14,966	€15,048	€15,130
--------------------------	-----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Πληρωμές

Αποπληρωμή αρχικού κεφαλαίου	€517	€521	€525	€528	€532	€536	€540	€545
Γραμμάτια Πληρωτέα	€2,075	€2,075	€2,075	€2,075	€2,075	€2,075	€2,075	€2,075
Λοιπές Πληρωμές	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Αγορές Παγίων	€57,500	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Μερίσματα	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Σύνολο Πληρωμών	€60,092	€2,595	€2,599	€2,603	€2,607	€2,611	€2,615	€2,619

Χρηματοροές Σύνολο	€64,466	€12,044	€12,122	€12,199	€12,277	€12,355	€12,433	€12,511
Αθροιστικές Χρηματοροές	€64,466	€76,510	€88,631	€100,831	€113,108	€125,463	€137,896	€150,407

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4.2-ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΡΟΩΝ (1^ο ΕΤΟΣ)

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Ανάλυση Χρηματοροών (1 ^ο έτος συνέχεια)					
Μήνας	9	10	11	12	1
Εισπράξεις Πωλήσεων	€12,054	€12,136	€12,218	€12,300	€142,187
Εισπράξεις Ειδών	€0	€0	€0	€0	€0
Λειτουργικές Εισπράξεις	€12,054	€12,136	€12,218	€12,300	€142,187

Άλλες Εισπράξεις

Μετοχικό Κεφάλαιο	€0	€0	€0	€0	€10,000
Δάνεια	€0	€0	€0	€0	€100,000
Εισπράξεις από πώληση παγίων	€0	€0	€0	€0	€0
Γραμμάτια Εισπρακτέα	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159	€37,902
Σύνολο Άλλων Εισπράξεων	€3,159	€3,159	€3,159	€3,159	€147,902

Σύνολο Εισπράξεων	€15,212	€15,294	€15,376	€15,458	€290,089
--------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------------

Πληρωμές

Αποπληρωμή αρχικού κεφαλαίου	€549	€553	€557	€561	€6,463
Γραμμάτια Πληρωτέα	€2,075	€2,075	€2,075	€2,075	€24,897
Λοιπές Πληρωμές	€0	€0	€0	€0	€0
Αγορές Παγίων	€0	€0	€0	€0	€57,500
Μερίσματα	€0	€0	€0	€99,531	€99,531
Σύνολο Πληρωμών	€2,623	€2,627	€2,632	€102,167	€188,391

Χρηματοροές Σύνολο	€12,589	€12,667	€12,744	-€86,709	€101,698
Αθροιστικές Χρηματοροές	€162,996	€175,662	€188,407	€101,698	€101,698

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4.2-ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΡΟΩΝ (1^ο ΕΤΟΣ)

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Ανάλυση Χρηματοροών (2 ^ο έτος)					
2					
Τρίμηνο	T1	T2	T3	T4	2
Εισπράξεις Πωλήσεων	€39,749	€49,687	€53,662	€55,649	€198,747
Εισπράξεις Ειδών	€0	€0	€0	€0	€0
Λειτουργικές Εισπράξεις	€39,749	€49,687	€53,662	€55,649	€198,747

Άλλες Εισπράξεις

Μετοχικό Κεφάλαιο	€0	€0	€0	€0	€0
Δάνεια	€0	€0	€0	€0	€0
Εισπράξεις από πώληση παγίων	€0	€0	€0	€0	€0
Γραμμάτια Εισπρακτέα	€8,717	€10,897	€11,769	€12,204	€43,587
Σύνολο Άλλων Εισπράξεων	€8,717	€10,897	€11,769	€12,204	€43,587

Σύνολο Εισπράξεων	€48,467	€60,583	€65,430	€67,854	€242,334
--------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------------

Πληρωμές

Αποπληρωμή αρχικού κεφαλαίου	€1,708	€1,747	€1,787	€1,827	€7,070
Γραμμάτια Πληρωτέα	€5,975	€7,469	€8,067	€8,365	€29,876
Λοιπές Πληρωμές	€0	€0	€0	€0	€0
Αγορές Παγίων	€9,937	€12,422	€13,415	€13,912	€49,687
Μερίσματα	€27,825	€34,781	€37,563	€38,954	€139,123
Σύνολο Πληρωμών	€45,446	€56,419	€60,832	€63,059	€225,755

Χρηματοροές Σύνολο	€3,021	€4,165	€4,598	€4,794	€16,579
Αθροιστικές Χρηματοροές	€104,719	€108,884	€113,482	€118,276	€118,276

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4.3-ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΡΟΩΝ (2^ο ΕΤΟΣ)

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

Ανάλυση Χρηματοροών (3 ^ο έτος)					
3					
Τρίμηνο	T1	T2	T3	T4	3
Εισπράξεις Πωλήσεων	€50,521	€63,151	€68,203	€70,729	€252,605
Εισπράξεις Ειδών	€0	€0	€0	€0	€0
Λειτουργικές Εισπράξεις	€50,521	€63,151	€68,203	€70,729	€252,605

Άλλες Εισπράξεις

Μετοχικό Κεφάλαιο	€0	€0	€0	€0	€0
Δάνεια	€0	€0	€0	€0	€0
Εισπράξεις από πώληση παγίων	€0	€0	€0	€0	€0
Γραμμάτια Εισπρακτέα	€10,025	€12,531	€13,534	€14,035	€50,125
Σύνολο Άλλων Εισπράξεων	€10,025	€12,531	€13,534	€14,035	€50,125

Σύνολο Εισπράξεων	€60,546	€75,683	€81,737	€84,765	€302,730
--------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------------

Πληρωμές

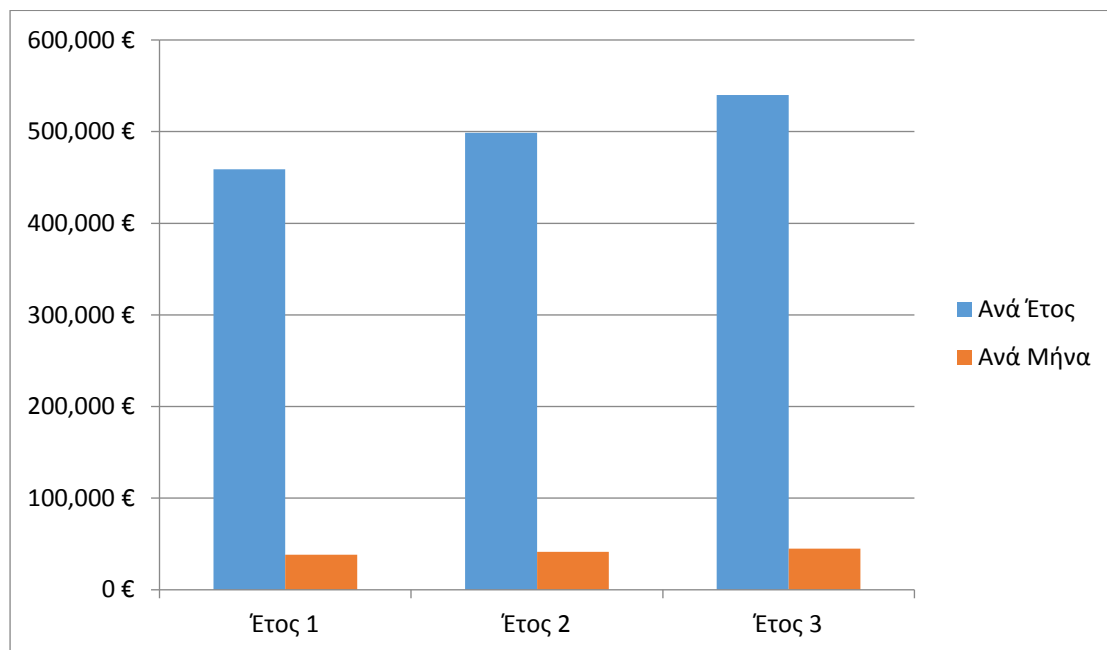
Αποπληρωμή αρχικού κεφαλαίου	€1,869	€1,911	€1,954	€1,999	€7,733
Γραμμάτια Πληρωτέα	€7,170	€8,963	€9,680	€10,038	€35,852
Λοιπές Πληρωμές	€0	€0	€0	€0	€0
Αγορές Παγίων	€12,630	€15,788	€17,051	€17,682	€63,151
Μερίσματα	€35,365	€44,206	€47,742	€49,511	€176,824
Σύνολο Πληρωμών	€57,034	€70,868	€76,428	€79,230	€283,559

Χρηματοροές Σύνολο	€3,512	€4,815	€5,310	€5,534	€19,171
Αθροιστικές Χρηματοροές	€121,788	€126,603	€131,913	€137,447	€137,447

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4.4-ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΡΟΩΝ (3^ο ΕΤΟΣ)

6.5. Ανάλυση Break-Even

Ανάλυση Break-Even			
Έτος	1	2	3
Τζίρος ανα μήνα	€38,252	€41,548	€45,001
Τζίρος ανα έτος	€459,025	€498,576	€540,008

ΓΡΑΦΗΜΑ 6.5 Ανάλυση Break-Even

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά την επισκόπηση της ανάλυσης της Βιομηχανίας τροφίμων και ποτών μπορούμε να συμπεράνουμε ότι ο συγκεκριμένος τομέας μεταποίησης κατέχει μια από τις σημαντικότερες αν όχι την σημαντικότερη θέση στον κλάδο, τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή μεταποίηση.

Μέσω των διαρθρωτικών μεγεθών που παρουσιάστηκαν ο ελληνικός κλάδος μπορεί να χαρακτηριστεί ως οικονομικά επιτυχημένος, με την ύφεση να επέρχεται μόνο κατά το ξέσπασμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και στα χρόνια που ακολούθησαν, χωρίς ωστόσο να χάσει το συγκριτικό του πλεονέκτημα έναντι άλλων κλάδων της μεταποίησης. Πιο συγκεκριμένα κατά το έτος 2012 τα μεγέθη εμφανίζουν πτωτική τάση σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Όσον αφορά τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό κλάδο οι μεταβολές είναι ηπιότερες ενώ για τα έτη 2013 και 2014 ο κλάδος φαίνεται να ανακάμπτει με τον τζίρο για τα συγκεκριμένα έτη να έχει αυξηθεί στον τομέα των τροφίμων. Ο συνολικός κύκλος εργασιών τόσο στον τομέα των τροφίμων όσο και των ποτών εμφανίζει ανοδικές τάσεις για τα έτη που ακολούθησαν της κρίσης.

Στον ευρωπαϊκό χώρο, η Βιομηχανία, συμπεραίνουμε ότι αποτελεί τον κυριότερο κλάδο, αφού η όποια μείωση επήλθε, ήταν ηπιότερη σε σχέση με τους υπόλοιπους μεταποιητικούς ευρωπαϊκούς κλάδους. Πιο αναλυτικά ο κύκλος εργασιών του κλάδου αντιπροσωπεύει το 16% της συνολικής ευρωπαϊκής παραγωγής.

Βάσει των οικονομικών μεγεθών για κάθε κλάδο και τις υποκατηγορίες τους συμπεραίνουμε ότι τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εγχώριο επίπεδο οι επιχειρήσεις με περισσότερους των δέκα εργαζομένων ήταν πιο ευνοημένες σε σχέση με εκείνες που απασχολούσαν λιγότερους από δέκα και αυτό διότι άντεξαν στην συρρίκνωση του κατά κεφαλήν εισοδήματος των καταναλωτών, κυρίως στην Ελλάδα, καταφέροντας έτσι την διατήρηση των θέσεων εργασίας τους κάτι που δεν κατάφεραν οι μικρότερες επιχειρήσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι η μείωση του εργατικού δυναμικού στις μικρές επιχειρήσεις άγγιξε το 9,4% για τα υπό μελέτη έτη.

Κλείνοντας, θα πρέπει να επισημανθεί η συμβολή του κλάδου αλκοολούχων και μη αλκοολούχων ποτών και το πώς αυτή συνέβαλε στην συνολική παραγωγή καθώς και στην οικονομική δραστηριότητα τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη.

Αναφορικά με την Ελλάδα, η ύφεση της ελληνικής οικονομίας σε συνάρτηση με την αύξηση του Φ.Π.Α στον συγκεκριμένο κλάδο είχαν ως αποτέλεσμα την μείωση των πωλήσεων αλκοολούχων ποτών, γεγονός που επηρέασε όλες τις κατηγορίες της εγχώριας προστιθέμενης αξίας (άμεσες,

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

έμμεσες, προκαλούμενες). Για τα υπό εξέταση έτη ο όγκος πωλήσεων του κλάδου εμφανίζει μείωση της τάξεως του 18%. Εύλογη επίπτωση αν αναλογιστεί κανείς ότι κατά τη διετία 2009-2010 ο ειδικός φόρος κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών(ΕΦΚΟΠ) αυξήθηκε κατά +125% (!).Έτσι,ενισχύθηκαν τα κίνητρα λαθρεμπορίου και νοθείας, τονώθηκαν ανταγωνιστικοί τουριστικοί προορισμοί σε σχέση με τους εγχώριους και τέλος αυξήθηκε το εμπόριο αλκοολούχων ποτών σε γειτονικές χώρες στις οποίες ο ΕΦΚΟΠ είναι σαφώς μικρότερος.

Σε ότι αφορά τα μη αλκοολούχα ποτά και εδώ οι απώλειες που σημειώθηκαν κατά την εξαετία της κρίσης είναι μεγάλες, αναδεικνύοντας έτσι τη διασύνδεση του κλάδου με τους τομείς της εστίασης και του τουρισμού. Ωστόσο ο συγκεκριμένος κλάδος δεν παύει να διαδραματίζει θετικό ρόλο στην ελληνική οικονομία καθώς και στην αγορά εργασίας.

Σε ότι αφορά την μελέτη για την εταιρία Διανομής ποτών «Βάκχος», πιστεύουμε ακράδαντα στην επιτυχία της, με βάση την σε βάθος έρευνα μας, την τεχνογνωσία αλλά και τις ευκαιρίες στην αγορά, γι' αυτό θεωρούμε ότι η χρηματοδότησή μας με το ποσό των 100.000€ θα φέρει μόνο θετικά αποτελέσματα σε όλες τις πλευρές.

Έπειτα από την ανάλυση των παραπάνω, καθώς και της συνολικής παρουσίας μελέτης εκμαίεεται το απόλυτο συμπέρασμα του ότι η παραγωγική διαδικασία στους ελληνικούς κλάδους μεταποίησης καθώς και οι τομείς παραγωγής στο σύνολο τους, διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο στην οικονομική ζωή της χώρας. Μέσω διαφόρων καναλιών η ελληνική Βιομηχανία μεταποίησης φαίνεται ότι μπορεί να ανταγωνιστεί ευρωπαϊκούς κολοσσούς. Για παράδειγμα, μέσω των άριστων πρώτων υλών που μπορεί να εξασφαλίσει λόγω της γεωγραφικής της θέσης ή και που ήδη διαθέτει. Επιπλέον η συνεχής εξειδίκευση του εργατικού δυναμικού καθώς και οι καινοτόμες ιδέες είναι ένας ακόμη τρόπος για την ενίσχυση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος του κλάδου στο σύνολο της μεταποιητικής βιομηχανίας.

Μοναδικό και καθώς φαίνεται μόνιμο αγκάθι στην όλη προσπάθεια η δυσβάστακτη φορολογία του κάθε κλάδου και η επιβολή επιπρόσθετων εμμέσων φόρων στους τελικούς καταναλωτές. Φόροι δυσανάλογοι του πραγματικού εισοδήματός τους, κάτι που ανακόπτει την θετική πορεία της Βιομηχανίας στο σύνολό της αφού η κινητήριος δύναμη στη Βιομηχανία είναι τελικώς οι καταναλωτές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. 'Η επίδραση του κλάδου αναψυκτικών και άλλων μη αλκοολούχων ποτών στην ελληνική οικονομία'. Διαθέσιμο στο:
http://iobe.gr/docs/research/RES_05_B_04082016_REP_GR.pdf
2. Θωμαΐδου, Φ και Βλάχου, Π (2012) 'Ελληνική Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών. Ετήσια Έκθεση 2011'. Διαθέσιμο στο:
http://iobe.gr/docs/research/RES_05_B_01022012REP_GR.PDF
3. Θωμαΐδου, Φ και Σταυράκη, Σ (2015) 'Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών. Facts and Figures'. Διαθέσιμο στο: http://iobe.gr/docs/research/RES_01_20032015_REP_GR.pdf
4. Θωμαΐδου, Φ και Σταυράκη, Σ (2016) 'Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών. Facts and Figures 2015'. Διαθέσιμο στο:
http://iobe.gr/docs/research/RES_01_7042016_REP_GR.pdf
5. Κανελής Χρήστος (2014) , Ο κλάδος αναψυκτικών - χυμών προ και μετά κρίσης: Η περίπτωση της εταιρείας COCACOLA 3E διαθέσιμο στο:
<http://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/16639>
6. Παύλου, Γ. και Μανιάτης, Γ. και Danchev, S. (2011) 'Ο Κλάδος των αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα: Προβλήματα και Προοπτικές'. Διαθέσιμο στο:
http://iobe.gr/docs/research/RES_05_B_04112011REP_GR.PDF
7. Πετρέα, Ε. (2015), Ανάλυση και κριτική διερεύνηση των οικονομικών καταστάσεων του κλάδου μη αλκοολούχων ποτών – διαθέσιμο στο:
<http://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/18488>
8. Βάββα, Π. (2013), Κλάδος Τροφίμων και Ποτών – Μια SWOT-analysis της εταιρείας AMBYΞ ΑΕ. Διαθέσιμο στο:
http://okeanis.lib.teipir.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2336/log2013_00016.pdf?sequence=1.
9. Chatzichristos & Partners. (2017). Τρόφιμα και ποτά. Διαθέσιμο στο:
<http://www.chatzichristos.com/foods-drinks/>
10. Euro2day (2017), IOBE: Ο κλάδος τροφίμων και ποτών μείωσε το εμπορικό έλλειμμα κατά 35%. Διαθέσιμο στο:
<http://www.euro2day.gr/news/economy/article/1529996/iobe-o-klados-trofimon-kai-poton-meiose-to-emporik.html>

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

11. Μανιφάβα, Δ. (2017), Αυξάνονται οι εξαγωγές του κλάδου τροφίμων και ποτών. Διαθέσιμο στο:
<http://www.kathimerini.gr/903819/article/oikonomia/epixeirhseis/ay3anontai-oi-e3agwges-toy-kladoy-trofimwn-kai-potwn>.
12. Agro24 (2017), Αναπτύσσεται ο κλάδος των τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα της κρίσης, σύμφωνα με το ΙΟΒΕ. Διαθέσιμο στο:
<http://www.agro24.gr/agrotika/agora/epiheiriseis-metapoisi/anaptyssetai-o-klados-ton-trofimon-kai-poton-stin-ellada-tis>
13. Invest in Greece Agency, Τρόφιμα & Ποτά. Διαθέσιμο στο:
http://www.enterprisegreece.gov.gr/files/Sectors/Greek_pdfs/FOOD_BEVERAGE_Sector_gr.pdf
14. Greece.Irqa.com. (2017). Κορυφαίος φορέας πιστοποίησης & Εκπαίδευσης | LRQA Ελλάδα. Διαθέσιμο στο: <http://www.greece.irqa.com/>.
15. Gcsl.gr. (2017). ΓΕΝΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ. Διαθέσιμο στο:
http://www.gcsl.gr/index.asp?a_id=101.
16. El.m.wikipedia.org. (2017). Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης. Διαθέσιμο στο:
https://el.m.wikipedia.org/wiki/Ελληνικός_Οργανισμός_Τυποποίησης.
17. TUEV HELLAS. (2017). Παρουσίαση. Διαθέσιμο στο: <https://www.tuv-nord.com/gr/el/o-organismos-mas/paroysiassi>.
18. Βέκιος Γεώργιος, Κούκης Διονύσιος και Τσακίρης Αργύρης. (2001). Το βιβλίο του κρασιού. Εκδόσεις Ελληνική Ακαδημία Οίνου.
19. Θανασουλόπουλος Κ.Κ. (2005). Η γεωργική ανάπτυξη στην εποχή των Ομηρικών Επών, (εκδ. Δάυλος) σελ. 113.
20. Κουράκου-Δραγώνα, Σ. (2000). Νιαουστα 92: Οίνος και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός.
21. Νικολάου Ν.Α. (2011). Αμπελουργία, (εκδ. Σύγχρονη Παιδεία), σελ. 125.
22. Ίδρυμα Φανή Μπουτάρη. Τετραλογία "Ο Οίνος στην ποίηση".
23. Παπανδρόπουλος, Α. Χ. (2017). Η Ελληνική Βιομηχανία Τροφίμων και η Ιστορία της- EBR. Διαθέσιμο στο: <http://www.europeanbusiness.gr/page.asp?pid=811>.
24. Hrima.gr. (2011). Κλάδος Τροφίμων και Ποτών - Διέξοδος οι Εξαγωγές. Διαθέσιμο στο: <http://www.hrima.gr/article.asp?view=1242&ref=1236>.
25. Icap.gr. (2011). ICAP GROUP - Κλαδική Μελέτη: Οινοποιία. Διαθέσιμο στο:
<http://www.icap.gr/Default.aspx?id=8447&nt=146&lang=1>.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- 1.2.1 Βασικά διαρθρωτικά στοιχεία μεταποίησης, κατανομή σε Ελλάδα και Ε.Ε.
- 1.2.2 % Μεταβολή 2012-2011 βασικών διαρθρωτικών μεγεθών του κλάδου των τροφίμων και των ποτών στην Ελλάδα
- 1.2.3 % Μεταβολή 2012-2011 βασικών διαρθρωτικών μεγεθών του κλάδου των τροφίμων και ποτών στην Ε.Ε.- 28
- 1.4.1 Κατάταξη κλάδων Μεταποίησης με βάση τα κύρια οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων , στοιχεία 2009
- 1.4.2 Βασικά μεγέθη και μεταβολές της ελληνικής Βιομηχανίας Τροφίμων – Ποτών
- 1.4.3 Κατάταξη κλάδων μεταποίησης με βάση το σύνολο των απασχολουμένων, για το σύνολο των επιχειρήσεων (άνω και κάτω των 10 ατόμων), στοιχεία 2009
- 2.1.1 Συνολική επίδραση κλάδου αλκοολούχων ποτών στην Ελληνική οικονομία για το έτος 2010.
- 2.3.1 Ετήσια μεταβολή των πωλήσεων αλκοολούχων ποτών
- 2.3.2 Πωλήσεις αλκοολούχων ποτών 2005-2015
- 2.3.3 Εξέλιξη διαφημιστικής δαπάνης αλκοολούχων ποτών την περίοδο 2007-2013
- 2.4.1 Ενοποιημένα οικονομικά μεγέθη 137 βιομηχανιών
- 2.5.1 Όγκος πωλήσεων αναψυκτικών και άλλων μη αλκοολούχων ποτών, 2008-2015
- 2.5.2 Όγκος πωλήσεων μη αλκοολούχων ποτών ανά κανάλι τελικής διανομής, 2009-2015
- 3.1 Βασικές ομάδες της αγοράς
 - 3.1.1 Γράφημα βασικές ομάδες της αγοράς(βάσει τζίρου)
 - 3.1.2 Γράφημα βασικές ομάδες της αγοράς(βάσει τρόπου αγορών)
- 3.3 Πίνακας ανάλυσης των βασικών ανταγωνιστών
 - 3.3 Γράφημα ποσοστά τζίρου ανταγωνιστών ως προς το σύνολο της αγοράς

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

4.6 Πίνακας εκτιμώμενα κόστη μισθοδοσίας για 3 έτη

5.2 Πίνακας τριετής πρόβλεψη πωλήσεων

6.1 Πίνακας υποθέσεων επιτοκίων

6.1.2 Πίνακας πηγών χρηματοδότησης

6.2.1 Πίνακας πρόβλεψης ισολογισμού για τρία έτη

6.3.2 Πίνακας αποτελέσματα χρήσης (1ο έτος)

6.3.3 Πίνακας αποτελέσματα χρήσης (2ο έτος)

6.3.4 Πίνακας αποτελέσματα χρήσης (3ο έτος)

6.4.1 Πίνακας ανάλυση χρηματοροών ανά έτος

6.4.2 Πίνακας ανάλυση χρηματοροών (1^ο έτος)

6.4.3 Πίνακας ανάλυση χρηματοροών (2^ο έτος)

6.4.4 Πίνακας ανάλυση χρηματοροών (3^ο έτος)

6.5 Γράφημα Ανάλυση Break-Even

